პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

წელიწადი მერვე

კომუნისტი

საქ. კომუნისტური პარტიის
ცენტრალური და თბილისის
კომიტეტების
და
სრულიად საქართველოს
მუშათა, გლეხთა, წითელარმიელთა
და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების
ცაკის ორგანო

რედაქცია
თბილისი, კამოს (ყოფ. დიდი მთავრის) ქ. № 68, მეორე სართული
რედაქციაში საქმისათვის მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე,
გარდა კვირა-უქმეებისა დილის 10 საათიდან და მის 12 საათამდე.
ტელეფ.) რედაქტორის 14—76
) მდივნის 10—58
) ღამის მორიგის 18—30

მთავარი კანტორა
თბილისი რუსთაველის პროსპექტ., № 24, ტელეფონი № 8—81.

ხელისმოწერის ფასი:
მუშა-მოსამსახურეთათვის, გლეხებს, წითელ-არმიელების, მოწაფეების და მასწავლებლებისათვის—1 მან., დანარჩენებისათვის—1 მან. და 30 კაპ.

განცხადებები:
საქართველოს ფარგლებში— ტექსტის უკან—80 კ. ნონპარელის სტრიქონი, ტექსტის შიგნით—1 მ. 60 კ.; საქართველოს გარეთ—ტექსტის უკან—1 მ. 50 კ., ტექსტში—3 მ.; განცხადებელი გარდა განცხადების ფასისა იხდის 10% საქალაქო გადასახადს. თუ განცხადება იბეჭდება ხუთჯერ ტექსტის შეუცვლელად-შეღავათი შეთანხმებით. მთ. კანტორაში განცხადებები მიიღება 9—3½ ს., 3½ ს. შემდეგ განცხადება ეღირება 20%-ით მეტი. სამგლოვიარო განცხადებები—15 და 20 მ.

დღიური

- გერმანიაში მოელიან 1.200.000 ფეიქარის ლოკაუტს.
- ინგლისის ინტრიგები ავღანის ტანის წინააღმდეგ.
- დასრულდა ავსტრალიის დოკერების გაფიცვა.
- გენ. ლიუდენდორფის მიწვევა ნანკინის მთავრობის არმიის მოსაწყობად.
- რეპრესიები ამერიკის კომპარტიის წინააღმდეგ.
- საბჭოთა კავშირმა უარი სთქვა მონაწილეობა მიიღოს ჩიკაგოს საერთაშორისო საავიაციო გამოფენაზე.

კვირა, 21 ოქტომბერი 1928 წ. — ყოველდღიური გაზეთი — ფასი 5 კაპ. № 245 (2288)

ამიერ-კავკასიის მუშათა, გლეხთა, წითელ-არმიელთა და წითელფლოტელთა დეპუტატების საბჭოთა

ცაკის მე-IV სესია მოწვეულია ტფილისში

სასახლის წითელ დარბაზში, 1928 წლის
29 ოქტომბერს, დილის 10 საათზე
დღის წესრიგშია შემდეგი საკითხები:

1) ამიერ-კავკასიის ს.ფ.ს. რესპუბლიკისა და მასში შემავალი რესპუბლიკების საბიუჯეტო უფლებები— მომხსენებელი ამხ. შ. ელიავა.

2) ამიერ-კავკასიის ს.ფ.ს. რესპუბლიკის მთლიანი სახელმწიფო ბიუჯეტი—მომხსენებელი ამ.-კავკასიის ს.ფ.ს. რესპუბლიკის ფინანსთა სახკომისარი მ. დ. ჰუსეინოვი; თანამომხსენებელი ამ.-კ. ცაკის საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდომარე ა. ნაზარეტიანი.

3) საბჭოების გადარჩევის შესახებ 1928—29 წ.—მომხსენებელი ამხ. ი. ტაგიევი.

4) ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის (მე-4 მოწვევის) პრეზიდიუმის მიერ მე-3 და მე-4 სესიებს შორის მიღებული დადგენილებების შესახებ—მომხსენებელი ამხ. ა. შავერდოვი.

ა. კ. ცაკის მდივანი ა. შავერდოვი

ღარიბთა შორის მუშაობის ამოცანები

(საოლქო კომიტეტის პლენუმის შედეგებისათვის)

საკავშირო კომპარტიის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის ახლად დასრულებულ პლენუმზე ღარიბთა შორის მუშაობა ერთ - ერთ მთავარ მსჯელობის საგანს წარმოადგენდა. ეს გასაგებიცაა, რადგან სოფლად მუშაობის საკითხები ჩვენი პარტიის პოლიტიკის ერთ-ერთ ცენტრალურ ამოცანას წარმოადგენს. მით უფრო უნდა ითქვას ეს ამიერ - კავკასიაზე, რომელიც უმთავრესად სოფლის მეურნეობის ქვეყანაა. ღარიბთა შორის მუშაობა კი იმის საუკეთესო მაჩვენებელია, თუ რამდენად სწორად და მტკიცედ ტარდება სოფლად პარტიის ხაზი.

ამ მხრივ მიღწევები უთუოდ არის. გაცხოველდა მუშაობა წინანდელთან შედარებით, თვალსაჩინოდ გაიზარდა ღატაკ გლეხობის აქტივობა, პარტიული ორგანიზაციები უფრო ახლო მიუდგნენ ღარიბთა შორის მუშაობის საკითხებს და სხვა. მაგრამ მდგომარეობა მაინც ვერ ჩაითვლება დამაკმაყოფილებლად. მთავარი დეფექტები. რომელთაც ადგილი აქვს ამ დარგში, ჯერ კიდევ დაუძლეველია.

პირველყოვლისა, აღსანიშნავია, რომ ზერელე და ფორმალური დამოკიდებულება ღარიბთა საკითხებისადმი ეხლაც ბევრგან აქვს ადგილი. ეს ნაკლი ერთნაირად საგრძნობია როგორც ადგილობრივ, ისე ცენტრალურ დაწესებულებებში. სხვათა შორის, ამ უყურადღებობიდანაც ღებულობენ სათავეს კლასიური ხაზის დამახინჯების ის შემთხვევები, რომელთაც ადგილი აქვთ სოფლის სინამდვილეში. ასეთია, მაგალითად, „მორიდებული" დამოკიდებულება კულაკურ ელემენტებთან, — გზი იმისაკენ, რომ ბობოლა გლეხს არ ვაწყენინოთ, და ამავე დროს, მეორე უკიდურესობა — მიდრეკილება განკულაკებისაკენ, სოფლის კაპიტალისტურ ელემენტების ადმინისტრატიული ღონისძიებებით დაძლევის ცდა.

ამასთან ერთად აღსანიშნავია, რომ ღარიბთა შორის მუშაობას დიდად აფერხებს სოფლის სოციალური ფენების შეუსწავლელობა. ამ შემთხვევაში ამიერ - კავკასია ჩამორჩა მთელ რიგ მოკავშირე რესპუბლიკებს, როგორც მაგალითად, რუსეთის საბჭოთა ფედერაციას, საბჭოთა უკრაინას და ბელორუსიას. ჩვენ არა გვაქვს ამიერ - კავკასიის სოფლის სოციალური შემადგენლობის სურათი: ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩვენ მოკლებული ვართ კლასიური ხაზის სწორად გატარების საშუალებას სოფლად. მთელი ჩვენი კოოპერატიული, საკრედიტო, მიწათმოწყობის, სამელიორაციო და სხვა მუშაობა ვერ იქნება წარმართული სწორი ხაზით, თუ ჩვენ ნათლად არა გვაქვს წარმოდგენილი სოფლის სოციალური სახე და კლასიური ურთიერთობა. საჭიროა დროზე იქნას მიღებული ზომები ამ წინასწარ პირობების შესაქმნელად სოფლად მუშაობის წარმატებით განვითარებისათვის. სოფლის სოციალური შემადგენლობის შესწავლა ერთ - ერთი იმ საკითხთაგანია. რომელიც პირველ რიგში უნდა იქნას მოწესრიგებული.

ღარიბთა შორის მუშაობაში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ეძლევა მიწათმოწყობის დროულად და სწორად ჩატარებას. ის, რაც გაკეთდა დღემდე ამ მხრივ, საკმაო არაა არც რაოდენობის და, ზოგჯერ, არც ხარისხის მიხედვით. მიწის ნაჭრების დაქსაქსულობა და ნიადაგის უვარგისობა ყველაზე მეტად მძიმე ტვირთად აწევება სწორედ ღარიბ გლეხკაცობას, რომელსაც არ გააჩნია საამისო სამეურნეო ინვენტარი და მატერიალური სახსარი, რომ დასძლიოს ეს დაბრკოლებანი. პრაქტიკაში ადგილი აქვს პარტიის ხაზის აშკარა დამახინჯებას. იქ, სადაც უკვე ჩატარდა მიწათმოწყობა, ზოგიერთ შემთხვევაში ამით უფრო მეტი სარგებლობა ნახა კულაკობამ; მომავალში მიწათმოწყობის მთავარ მიზანს უნდა შეადგენდეს: საუკეთესო მიწის ნაჭრები ღატაკთა კოლექტივებს, პირველი დახმარება მიწების გაერთიანების საქმეში ღარიბებს.

მეტი ყურადღება უნდა მიექცეს მომავალში ღარიბთა დახმარებას კრედიტით. საჭიროა სასტიკი ბრძოლა გამოეცხადოს ფარულ თუ აშკარა კურსს „საიმედო" მოვალისაკენ, რაც ფაქტიურად ნიშნავს საკრედიტო დახმარების გადატანას ღარიბ გლეხობიდან შეძლებულ ელემენტებზე. საკრედიტო დახმარება პირველ რიგში და უმთავრესად, უნდა მოხმარდეს ღარიბთა კოლექტიურ გაერთიანებებს და ცალკე [illegible]. უნდა შეიქმნას ისეთი პირობები, რომ სახელმწიფო ფულადი დახმარება მიდიოდეს თავის პირდაპირ დანიშნულებისამებრ, ხელს უწყობდეს სოფლის კოლექტივიზაციას და მექანიზაციას, ღარიბ და საშუალო გლეხის მეურნეობის ინტენსიფიკაციას.

ყველა ამ ამოცანათა პრაქტიკულად გადაწყვეტაში უშუალო და აქტიური მონაწილეობას უნდა იღებდეს თვით ღარიბი გლეხკაცობაც. ყოვლად დაუშვებელია, რომ ღარიბ გლეხკაცობისათვის დახმარება და მათი წარმატებისაკენ მიმართული ღონისძიებები ატარებდეს ზევიდან ბოძებულ მოწყალების სახეს. ღარიბთა შორის მუშაობის აზრი მდგომარეობს იმაში, რომ საბჭოთა სოფლის მშენებლობის საქმეში პრაქტიკულ მონაწილეობას იღებდეს ღატაკი გლეხკაცობა და მოჯამაგირეები. ამიტომ სასტიკად უნდა შევებრძოლოთ ქველმოქმედების სახის ყოველგვარ ტენდენციებს ღარიბთა შორის მუშაობის დარგში.

ღატაკ გლეხთა და მოჯამაგირეების შორის მუშაობის მნიშვნელობის დაუფასებლობა მემარჯვენე გადახრის ერთ - ერთ გამოხატულებას წარმოადგენს პარტიაში. ჩვენს პირობებში კი მემარჯვენეობასთან ბრძოლა განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ღებულობს, რადგან ეს გადახრა ორგანიულად უკავშირდება უკლონისტურ - ნაციონალისტურ ტენდენციებს.

პარტიულ ორგანიზაციებმა გულდასმით უნდა შეისწავლონ ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის პლენუმის რეზოლიუცია, და ხელმძღვანელ მასალად გაიხადონ ის თავიანთ ყოველდღიურ მუშაობაში.

საყურადღებო გაკვეთილი

ძირითადი სიძნელე, რომელიც სოციალიზმის მშენებლობას ელობება ჩვენს ქვეყანაში და რომლის გადალახვაც ჩვენს პარტიას თანდათან უხდება სოციალიზმის პოზიციების გამაგრებით და მისი უპირატესი მდგომარეობის გაძლიერებით, მდგომარეობს იმაში, რომ ჩვენს ეკონომიკაში სჭარბობს წვრილი მეურნეობა, საქონლის წვრილი მეურნეობა, როგორც არა ერთხელ აღნიშნავდა ვლადიმერ ილიჩი, სტიქიურად წარმოშობს კაპიტალიზმს და არც შეიძლება არ წარმოშვას. ამიტომაც იმ დრომდე, სანამ მეურნეობის მთავარ ფორმად რჩება საქონლის დაქუცმაცებული მეურნეობა, კაპიტალიზმის რესტავრაციის საფრთხე ძალაში რჩება. მუშათა კლასი ვალდებულია ამ საფრთხეს პირდაპირ უყუროს და თავის ყოველდღიურ პრაქტიკულ მუშაობაში იგი მხედველობიდან არ გაუშვას.

პარტია სავსებით გრძნობს წვრილბურჟუაზიული სტიქიის საფრთხეს. მასთან ბრძოლის გზით, მისი შეზღუდვის, დამორჩილებისა და დაძლევის გზით პარტია თანდათან საძირკველს უყრის სოციალიზმს. პარტიის ხელმძღვანელობით მუშათა კლასი ამოცანად ისახავს—ძირიანად გარდაქმნას მთელი მეურნეობა, ააგოს იგი ახალ სოციალისტურ ტექნიკურ საფუძველზე. ამ ამოცანას მუშათა კლასი ყოველდღიურად ანხორციელებს.

მთელი თავისი ძალღონის დაჭიმვით პარტია, იბრძვის სოციალისტური ელემენტების გაძლიერებისათვის როგორც ქალაქში, ისე სოფელში. სოციალიზმის ბაზა ქალაქს მსხვილი მრეწველობაა, რომელიც მაქსიმალურის ტემპით იზრდება. ზრდის ეს ტემპი წინ უსწრებს მრეწველობის ზრდას ყველა ქვეყანაში, თუნდაც თვით ყველაზე უფრო მოწინავე კაპიტალისტურ ქვეყანაში. მაგრამ არა კმარა მსხვილი სოციალისტური მრეწველობა, რომ სოციალიზმის საქმე საბოლოოდ განმტკიცებულად ჩავთვალოთ. მსხვილ სოციალისტურ მრეწველობას წარმატების გზაზე უნდა მისდევდეს გლეხის წვრილი და უწვრილესი მეურნეობა—თანდათან უნდა ხდებოდეს მისი განსაზოგადოება, მისი მსხვილ მეურნეობად გადაქმნა. პარტია ამოცანად ისახავს—ყოველნაირად განამტკიცოს სოციალისტური ელემენტები სოფელში, იგი აწყობს და ხელმძღვანელობს სოფლის კოლექტივიზაციის პროცესს. ამჟამად სოფლის ეკონომიკას სოციალისტური სექტორის უმნიშვნელოვანეს ელემენტებს წარმოადგენენ კოლექტიური მეურნეობანი და საბჭოთა მეურნეობანი, რომელთა ხელის შეწყობასა და განვითარებას პარტია ანდომებს ბევრს ძალას, ყურადღებასა და მატერიალურ სახსარს.

პარტია იბრძვის ინდუსტრიალიზაციის ჩქარის ტემპისათვის და უკან არ იხევს იმ სიძნელეთა წინაშე, რომელნიც ამასთან დაკავშირებით თავს წამოჰყოფენ ხოლმე.

მაგრამ შეუძლებელია, რომ წვრილბურჟუაზიულმა სტიქიამ და ამ ნიადაგზე წარმოშობილმა წვრილბურჟუაზიულმა სულისკვეთებამ ერთგვარი გავლენა არ მოახდინონ მუშათა კლასზე და პარტიისა და საბჭოთა ცალკე ფენებზე. წვრილბურჟუაზიული სულისკვეთება იმაში მდგომარეობს, რომ იგი ცდილობს პარტიასა და მუშათა კლასს მეურნეობის გარდაქმნის ამოცანებიდან უკან დაახევინოს, ცდილობს ხელი შეუშალოს სოციალისტურ მშენებლობას და შეაფერხოს იგი. წვრილბურჟუაზიული გავლენა გამოიხატება უკმაყოფილებაში ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის ჩქარის ტემპით მძიმე ინდუსტრიის ყოველმხრივი განვითარებით, კოლექტიური მეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების სახით სოფელში სოციალისტური ელემენტების გაძლიერებით და სხვ.

წვრილბურჟუაზიული სტიქიის საფრთხე განსაკუთრებით რეკონსტრუქციის პერიოდში იზრდება, ცხადია, რომ ყოველი ნაბიჯი მეურნეობის რეკონსტრუქციის საქმეში ნიშნავს მტრული კაპიტალისტური ელემენტების სამოქმედო ასპარეზის შეზღუდვას. სოციალისტური რეკონსტრუქციის დარგში გადადგმული ყოველი ნაბიჯი იწვევს კლასობრივი მტრის წინააღმდეგობას და კლასობრივი ბრძოლის აუცილებელ გამწვავებას.

წვრილბურჟუაზიული საფრთხე ჩვენს ქვეყანაში მუდმივი საფრთხეა, რომელიც ცდილობს პარტიასა და მუშათა კლასს სოციალიზმის მშენებლობიდან უკან დაახევინოს.

მთელი რიგი უკანასკნელი წლების განმავლობაში, პარტიის მე-15 ყრილობამდე წვრილბურჟუაზიული საფრთხე ყველაზე უფრო მკვეთრად იხატებოდა „მემარცხენე" ფრაზაში, რომლის ნიღაბ ქვეშ ტროცკიზმი იმალებოდა. იმ დროს სოფლად ჩვენს ამოცანას შეადგენდა სამხედრო კომუნიზმის ნაშთების მოსპობა და საშუალო შეძლების გლეხთან კავშირის განმტკიცება. პარტიის მე-15 ყრილობამ განვლილი პერიოდის მიღწევათა საფუძველზე გამოაცხადა, გლეხობის გადამწყვეტ მასებთან ერთად, სისტემატიური სოციალისტური შეტევის წარმოება კულაკის წინააღმდეგ, კაპიტალისტის წინააღმდეგ. სისტემატიური სოციალისტური შეტევის პერიოდში განსაკუთრებულ საფრთხეს წარმოადგენს მემარჯვენე გადახრა, აშკარა ოპორტუნისტული გადახრა. ბოლშევიკური პარტია გაიზარდა და გაკაჟდა მტრებთან ბრძოლაში მარჯვნივ და მარცხნივ. კომუნისტური პარტია აწარმოებდა და აწარმოებს ბრძოლას ორ ფრონტზე. პარტიამ სავსებით გამოააშკარავა მუშათა კლასის წინაშე „მემარცხენე" (არსებითად, მემარჯვენე) ტროცკისტული ფრაზა.

ამჟამად სოციალისტური რეკონსტრუქციის პირობებში განსაკუთრებით იზრდება აშკარა ოპორტუნისტული საფრთხე, და პარტია ვალდებულია მის წინააღმდეგ გაძლიერებული ბრძოლა აწარმოოს. ამ საფრთხესთან ბრძოლა, როგორც ბრძოლა შემარიგებლობასთან, რომელიც ხელს აფარებს ხსენებულს საფრთხეს, მთელი მახლობელი პერიოდისათვის უმნიშვნელოვანეს ამოცანას შეადგენს.

მემარჯვენე საფრთხე ჩვენს პარტიაში განსაკუთრებით გამოააშკარავა გასული პურის დამზადების კამპანიის მაგალითზე. ჩვენს პარტიაში აღმოჩნდნენ ისეთი ელემენტები, რომელთაც არ სურთ დაინახონ კლასთა ბრძოლა სოფლად, არ სურთ მოიმდურონ კულაკი.

მემარჯვენე ოპორტუნისტული საფრთხის არა სათანადო შეფასებამ უკანასკნელ დროს თავი იჩინა პარტიის მოწინავე ორგანიზაციაში—მოსკოვის ორგანიზაციაში. ამ ორგანიზაციის ცალკე ხელმძღვანელებმა თავიანთ მუშაობაში უსათუოდ დაუშვეს მთელი რიგი შეცდომები. ერთ-ერთ ძირითად შეცდომას წარმოადგენს ის, რომ მოსკოვის კომიტეტისა და მოსკოვის საკონტრ. კომისიის სექტემბრის პლენუმმა არ აღნიშნა არსებობა მემარჯვენე საფრთხისა, რომელიც გამოაშკარავებული უნდა იქნას მუშათა კლასის წინაშე. მოსკოვის კომიტეტისა და საკონტროლო კომისიის სექტემბრის პლენუმმა ხაზგასმით არ აღნიშნა ბრძოლის საჭიროება ორ ფრონტზე და გადახრებთან შემარიგებელი დამოკიდებულების საფრთხე და, ამრიგად, მან საკმაოდ არ მოამზადა ორგანიზაცია იმ დაბრკოლებებთან საბრძოლველად, რომლებიც მას გზაზე ელობებოდნენ. ამ უდაო შეცდომებმა ააფორიაქა მთელი ორგანიზაცია. მკაფიო პარტიული ხაზის დასაცავად იმ შეცდომებისაგან, რომლებიც დაშვებული იქნენ ორგანიზაციის ხელმძღვანელობაში, გამოვიდნენ პარტიული მასები. რაიონის აქტივებისა და ორგანიზაციის წევრთა გამოსვლა ამტკიცებს შეგნების მაღალს დონეს და დაურღვევლად მოწმობს იდეურ ზრდას და პარტიის საერთო განმტკიცებას. სწორედ იმ გარემოებას, რომ ორგანიზაციის წევრებმა და მისმა ქვედა ორგანოებმა შეგნების მაღალი დონე და ბოლშევიკური სიმტკიცე გამოიჩინეს, უნდა მიეწეროს ის, რომ შესაძლებელი გახდა ორგანიზაციის ცალკე ხელმძღვანელთა მიერ დაშვებული შეცდომების შედარებით, ასე ადვილად გამოსწორება.

ჩვენი გაზეთის გუშინდელს ნომერში დაიბეჭდა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მიმართვა მოსკოვის ორგანიზაციის წევრებისადმი. თავის ამ მიმართვაში ცენტრალური კომიტეტი წარმატებით შეეცადა, რაც შეიძლება უმტკივნეულოდ გამოესწორებია დაშვებული შეცდომები, ბოლო მოეღო ორგანიზაციის ნაწილის უკმაყოფილებისთვის და განემტკიცებია ხელმძღვანელობა პარტიის მკაფიო ხაზის საფუძველზე. შეცდომების გამოსასწორებლად უკანასკნელ ხანებში ცენტრალურმა კომიტეტმა მიიღო მთელი რიგი წინასწარი ზომები. პარტიის ცენტრალურ ორგანოს „პრავდა"-ს, ცეკას ხელმძღვანელობით, არაერთხელ მიუთითებია მთელი პარტიისათვის მემარჯვენე გადახრის საფრთხეზე და ამ საფრთხისადმი შემარიგებელ დამოკიდებულებაზე; ის ამზადებდა პარტიას, კერძოდ მოსკოვის ორგანიზაციასაც, მემარჯვენე საფრთხესთან წარმატებით საბრძოლველად.

ცეკა ფრთხილად და დიდის ყურადღებით შეუდგება დაშვებული შეცდომების სასწრაფო ლიკვიდაციას და გამოსწორებას. ლიკვიდაციის ასეთი მეთოდები აიხსნება, იმ სოციალ-პოლიტიკური პირობებით, რომლებშიაც იმყოფება ჩვენი ქვეყანა, აგრეთვე მეურნეობის ზრდით და ჩვენი მდგომარეობის საერთო განმტკიცებით. ქვეყნის მერყევი მდგომარეობის პირობებში, მაგალითად, სამხედრო კომუნიზმიდან ახალ ეკონომიურ პოლიტიკაზე გადასვლის დროს, პარტიის ცეკას უფრო მკვეთრი ზომების მიღება უხდებოდა. არსებულ პირობებში უფრო მკვეთრი ზომების მიღება საჭირო არ არის. ასეთი ზომები მით უფრო ზედმეტია, რომ თვით ორგანიზაციამ და მთელმა მისმა აქტივმა სრულის ერთსულოვნებით გაასწორეს დაშვებული შეცდომები. ბოლოს, მოსკოვის ორგანიზაციის ხელმძღვანელებმა, რომელთაც თავიანთ მუშაობაში დაუშვეს მთელი რიგი შეცდომები, შეიგნეს ეს შეცდომები და ბოლშევიკურის სიმტკიცით იწყებენ ფრიად სასწრაფოთ მათს გამოსწორებას და მუშაობის შემდგომ გაგრძელებას პარტიის მკაფიო ხაზის საფუძველზე.

ჩვენ ეჭვიც არ გვებადება იმაში, რომ მოსკოვის ორგანიზაციის ხელმძღვანელი ორგანოები ისევ მტკიცედ და განუხრელად აღგვიან ყოველსავე მერყეობას, როგორც სპობდნენ მას მთელი ამ წლების განმავლობაში.

განცდილ სიძნელეებიდან მოსკოვის ორგანიზაცია გამოვა უფრო მეტად გაძლიერებული, უფრო მეტად შემჭიდროვებული.

მთელი პარტია ყურადღებით შეისწავლის მოსკოვის ორგანიზაციის გამოცდილებას და აქედან გააკეთებს შესაფერ დასკვნას სოციალიზმის მშენებლობის საქმეში სახელმძღვანელოდ. მთელი პარტია ბეჯითად იბრძოლებს მემარჯვენე აშკარა ოპორტუნისტულ საფრთხესა და ამ საფრთხისადმი შემარიგებელი დამოკიდებულების წინააღმდეგ და, ამნაირად, საუკეთესოდ შეაიარაღებს მუშათა კლასს მომავალ სიძნელეებთან საბრძოლველად, რაც შეიძლება მეტის წარმატებით ამ სიძნელეების გადასალახავად.

„პრავდა", 20 ოქტომბერი.

ამერიკის მთავრობა თანახმაა გრძელვადიანი კრედიტები მიეცეს საბჭ. კავშირს

ლოძის ფეიქართა მოლაპარაკება მეწარმეებთან უშედეგოდ დასრულდა

შეტაკებები გაფიცულებსა და შტრეიკბრეხერებს შორის.-პოლიციის თავდასხმები მუშათა მიტინგებზე

ამერიკის ოფიციალურ წრეებში შეუძლებლად მიაჩნიათ საბჭ. ნავთის განდევნა მსოფლიო ბაზრიდან

ამერიკის კრედიტები საბჭოთა კავშირს

„ამტორგ"-ისა და გენერალური ელექტრონული კომპანიის შეთანხმების შემდეგ

ვაშინგტონი, 19 ოქტომბერი. როგორც შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტი (საგარეო საქმეთა სამინისტრო) აცხადებს, ელექტრონის გენერალური კომპანია რეგულიარულად აწვდიდა სახელმწიფო დეპარტამენტს ცნობებს იმ მოლაპარაკების შესახებ, რომელიც ამ კომპანიას ჰქონდა საბჭოთა სავაჭრო ორგანიზაციებთან კრედიტის მიცემის საკითხის გამო. **სახელმწიფო დეპარტამენტი წინააღმდეგი არ არის, რომ ამერიკულმა კომპანიებმა საბჭოთა კავშირს მისცენ გრძელვადიანი კრედიტები** იმ პირობით, თუ ეს კრედიტები მოხმარდება საქონლის შესყიდვას შეერთებულ შტატებში და არა სხვა ქვეყნებში.

ნიუ-იორკის დეპეშათა სააგენტოს ვაშინგტონელი კორესპონდენტი სწერს:

„საბჭოთა კავშირმა გაარღვია ამერიკის საკრედიტო ბლოკადა. ელექტრონის გენერალურმა კომპანიამ შეერთებული შტატების მთავრობის დაუკითხავად იცნო საბჭოთა მთავრობა. კონტაქტი „ამტორგ"-სა და ელექტრონის გენერალურ კომპანიას შორის კიდევ უფრო აძლიერებს არგუმენტებს შეერთებული შტატების მიერ საბჭოთა კავშირის ცნობის სასარგებლოდ. უფრო მეტიც: იგი ამ ცნობას შედარებით ნაკლები მნიშვნელობის აქტად აქცევს. თუ ერთ-ერთი უდიდესი კონსორციუმი დედამიწაზე ენდობა საბჭოთა მთავრობას, რატომ არ უნდა მიჰყვენენ მის მაგალითს ამერიკის სხვა მრეწველნი და ბანკები (ადს).

პოლონეთის პროლეტარიატის ბრძოლა

უნაყოფო მოლაპარაკება

ვარშავა, 19 ოქტომბერი. 18 ოქტომბერს შრომის სამინისტროში დამქირავებლებსა და გაფიცულთა წარმომადგენლებს შორის მოხდა მოლაპარაკება, რომელმაც არავითარი ნაყოფი არ გამოიღო. დამქირავებლები გადაჭრით უარყოფენ მუშების მოთხოვნას სამუშაო ხელფასის 20 პროცენტით გადიდების შესახებ. მოლაპარაკება შესწყდა. (ადს).

შეტაკება შტრეიკბრეხერებსა და გაფიცულებს შორის

ვარშავა, 19 ოქტომბერი. ლოძიდან იუწყებიან:

„შტრეიკბრეხერებმა ისარგებლეს დამქირავებლებსა და გაფიცულებს შორის გამართული მოლაპარაკებით და ნაწილობრივ აღადგინეს ტრამვაის მოძრაობა. ტრამვაის პარკებში ადგილი ჰქონდა გაფიცულთა და შტრეიკბრეხერების შეტაკებებს. ყოველ ვაგონს პოლიცია იცავს. გაფიცულები რამდენჯერმე თავს დაესხნენ ტრამვაის ვაგონებს და გააძევეს ვაგონებიდან შტრეიკბრეხერები. შტრეიკბრეხერების დასახმარებლად მოდიოდნენ პოლიციის რაზმები, რომლებიც სდევნიდნენ და აპატიმრებდნენ გაფიცულებს.

გაფიცვის კომიტეტის წინადადებით მუშაობა განაახლეს ხორციით მოვაჭრე დუქნების და სასაკლაოების მუშებმა. გაფიცულთა განწყობილება მტკიცეა.

გაფიცულ მუშა ქალთა მიტინგზე მიღებულ იქნა რეზოლიუცია, რომელიც მოითხოვს გაფიცვის გაგრძელებას სრულ გამარჯვებამდე. მიტინგი პოლიციამ გარეკა, რის შემდეგაც მუშა ქალებმა ქალაქის ქუჩებში მოაწყვეს მრავალრიცხოვანი დემონსტრაცია რევოლიუციონური სიმღერებით. პოლიცია კვლავ თავს დაესხა მუშა ქალებს და გარეკა დემონსტრაცია. ქალებს სცემდენ თოფის კონდახებით.

განხეთქილება პოლონეთის მენშევიკურ პარტიაში

ვარშავა, 19 ოქტომბერი. პოლონეთის სოციალისტურ პარტიაში მომხდარი განხეთქილება უდიდეს ინტერესს იწვევს აქაურ პოლიტიკურ წრეებში. პოლონეთის სოციალისტური პარტიის ორგანო „რობოტნიკ"-ი იავორსკის ჯგუფის გამოსვლას ახასიათებს, როგორც ლახვარის ჩაცემას პარტიის ზურგში. ამასთან ერთად, იავორსკიმ უარჰყო განხეთქილების არსებობა და „ექსპრეს პორანი"-ს თანამშრომლებს განუცხადა:

„ზედმეტია ლაპარაკი ჩვენი გასვლის შესახებ პოლონეთის სოციალისტური პარტიის რიგებიდან. ვარშავის ორგანიზაციას უკანასკნელი ამბები არ მიაჩნია განხეთქილებად პარტიაში. ვარშავის ორგანიზაცია არა სთვლის საჭიროდ დაიჭიროს პილსუდსკის მიმართ უფრო შეურიგებელი პოზიცია, ვიდრე იყო მისი პოზიცია გრაბსკისა და სიკორსკის მთავრობის მიმართ.

ახალი პარტიის ოფიციალური ორგანო იქნება „პჟედოვიტ"-ი, რომელიც უკვე ოფიციალურად ლაპარაკობს გამოთიშული ჯგუფის სახელით.

„გლოს პრავდი" ესალმება ახალი პარტიის დაარსებას (ადს).

გერმანია-პოლონეთის მოლაპარაკების ჩაშლა

ბერლინი, 19 ოქტომბერი. ვოლფის სააგენტო იუწყება:

„სახალხო მეურნეობის ყოფილმა მინისტრმა გერმესმა (გერმანიის დელეგაციის თავმჯდომარე პოლონეთთან წარმოებულ ეკონომიურ მოლაპარაკებაში) კაბინეტს წარუდგინა მოხსენება ვარშავის მოლაპარაკების შესახებ, ირკვევა, რომ გერმანია-პოლონეთის მოლაპარაკება სავაჭრო ხელშეკრულების დადების შესახებ დროებით შესწყდება. მოლაპარაკების შეწყვეტა გამოიწვია პოლონეთის დელეგაციის განცხადებამ, რომ კომისიების მუშაობა ამჟამად უმიზნოაო, რადგან პოლონეთის დელეგაცია საბაჟო ტარიფების საკითხში არავითარ დათმობაზე არ წავიდა. გერმანიის დელეგაციამ სათანადო დასკვნა გამოიტანა და ბერლინში დაბრუნდა. (ადს).

რეფორმისტები ცდილობენ ჩაშალონ გაფიცვა

პარიზი, 19 ოქტომბერი. როგორც „ლიუმანიტე" იუწყება, ლილში, ტურკუენში, არმანტიერში და უპლინში ფეიქართა გაფიცვის შეწყვეტის შემდეგ რეფორმისტულ და „ქრისტიანულ პროფკავშირთა ბელადები ყოველ ზომას მიმართავენ, რომ ჩაშალონ გაფიცვა კომინში და ვერვიკში. კომინში მათ მიაღწიეს იმას, რომ ერთი ნაწილი მუშებისა უბრუნდება მუშაობას. ამასთან დაკავშირებით, გაფიცვის ცენტრალურმა კომიტეტმა დაადგინა, განაახლოს კომინში მუშაობა ყველა წარმოებაში, გარდა ლენტების ფაბრიკისა.

ძველებური სიმტკიცით გრძელდება ბრძოლა ალუენში, რონკოში და ბუზეკში. გრძელდება ფულის შეკრება გაფიცულთა დასახმარებლად (ადს).

კონფლიქტი ზემო-სილეზიის სამთო მრეწველობაში

ბერლინი, 19 ოქტომბერი. სამედიატორო სასამართლომ გამოიტანა მეორე გადაწყვეტილება ქვემო-სილეზიის სამთა-მადნო მრეწველობაში მომხდარი კონფლიქტის (გაფიცულია 27.000 მემადნეო) შესახებ. ახალი გადაწყვეტილება ითვალისწინებს სამუშაო ხელფასის გადიდებას 3-დან 5 პროცენტამდე. გაფიცულებმა ერთსულოვნად უარჰყვეს სამედიატორო სასამართლოს გადაწყვეტილება და მოითხოვეს სამუშაო ხელფასის გადიდება 15 პროცენტით.

ჩრდილოეთ - გერმანიის გემთაშენებზე გრძელდება 50.000 მუშის გაფიცვა.

საფეიქრო მრეწველობის პატრონები ემზადებიან როგორც რეინ-ვესტფალიის ოლქის 190.000 ფეიქარის ლოკაუტისთვის, რომელიც გამოცხადებულია 1 ნოემბერს, ისე გერმანიის მთელი საფეიქრო მრეწველობის ლოკაუტისთვის, რომელიც გავრცელდება 1.200.000 მუშაზე (ადს).

რეპრესიები „უორკერს პარტი"-ს წინააღმდეგ

„უორკერს პარტის" მოწოდება

ნიუ-იორკი, 19 ოქტომბერი. უორკერს პარტიმ გამოაქვეყნა მოწოდება საარჩევნო ფონდისთვის შემოწირულებათა შეგროვების შესახებ. მოწოდება ხაზგასმით აღნიშნავს კომუნისტებისა და მათი საარჩევნო კამპანიის წინააღმდეგ მიმართულ ტერორთან ბრძოლის აუცილებლობას. (ადს).

მურისა და კრაუჩის განთავისუფლება

ნიუ-იორკი, 19 ოქტომბერი. ვილმინგტონში პოლიციამ გაანთავისუფლა კომუნისტები მური და კრაუჩი და აგრეთვე ორი კომუნისტი—ქალი, რომელნიც დაპატიმრებულნი იყვნენ ზანგების მიტინგზე გამოსვლისათვის.

ნიუ-იორკი, 19 ოქტომბერი. კომუნისტების საპრეზიდენტო კანდიდატის ფოსტერის განთავისუფლების შემდეგ უორკერს პარტიმ მეორე მიტინგი მოაწყო ვილმინგტონის ზანგების უბანში. პოლიციამ გაფანტა მიტინგი და დააპატიმრა სალაპარაკოდ გამოსული ორატორები, ზანგები მურა და კურჩი. (ადს).

ნივთიერი და მორალური დახმარება ლოძის ფეიქრებს

საკავშირო პროფსაბჭოს დეპეშა

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. საკავშირო ცენტრალური პროფსაბჭოს პრეზიდიუმმა მოისმინა ამხ. ტომსკის ცნობა ლოძის მუშების საყოველთაო გაფიცვის შესახებ და დაადგინა, მიმართოს ლოძის მუშებს დეპეშით, რომელშიაც პრეზიდიუმი ლოძის მებრძოლ პროლეტარებს და განსაკუთრებით ფეიქრებს უგზავნის მხურვალე სალამს საბჭოთა კავშირის 10 მილიონი დარაზმული მუშის სახელით. დეპეშა აღნიშნავს, რომ ეხლა, ისე, როგორც 22 წლის წინად მეფის დროის პოლონეთში, ლოძის ფაბრიკანტებმა და მექარხნეებმა თავხედურად გაილაშქრეს ლოძის ფეიქრების წინააღმდეგ იმისათვის, რომ ეს უკანასკნელნი სცდილობენ თავი დააღწიონ შრომის ღატაკურ პირობებს. მაშინ მოსკოვის ფეიქრებმა, ლენინგრადის მელითონეებმა და მებეჭდავეებმა და რუსეთის სხვა მუშებმა თავისი ნაფულარიდან გაიღეს წვლილი ლოძის პროლეტარების დასახმარებლად.

„საბჭოთა კავშირის მუშები,—ნათქვამია დეპეშის მიმართვაში,—რომელნიც წარსულში მჭიდროდ და ძმურად იყვნენ დაკავშირებულნი პოლონეთის პროლეტარიატთან ცარიზმისა და კაპიტალისტური ექსპლოატაციის წინააღმდეგ საერთო ბრძოლაში,—ეხლა, ისევე როგორც 22 წლის წინად, უდიდესი ყურადღებით და მხურვალე თანაგრძნობით ადევნებენ თვალყურს პოლონეთის მუშების ბრძოლას. ახალი რევოლიუციონური საბჭოთა რუსეთის და ჩვენი კავშირის სხვა მოძმე რესპუბლიკების მუშები უღრმეს სიმპატიას და კლასობრივ სოლიდარობას გიცხადებთ თქვენ; ამასთანავე ერთად ჩვენ აღტაცებულნი ვართ ლოძის მუშების მაღალი პოლიტიკური შეგნებით, იმ მუშების, რომლებიც მედგრად გამოვიდნენ მუშა-ფეიქრების დასაცავად.

ლოძის მუშებო! საბჭოთა კავშირის პროფესიონალურად დარაზმული 10 მილიონი მუშების სახელით გიცხადებთ, რომ საბჭოთა კავშირის მუშები, ისევე, როგორც 22 წლის წინად, თქვენ მიერ კაპიტალის წინააღმდეგ დაწყებულ გმირულ ბრძოლაში ბოლომდე დარჩებიან თქვენ მტკიცე და ერთგულ მოკავშირეებად და მზად არიან ყოველმხრივი დახმარება გაუწიონ კლასობრივ ძმებს. გახსოვდეთ, რომ თქვენი გამარჯვების საწინდარია მთელი პოლონეთის პროლეტარიატისა და სხვა ქვეყნების მუშების სიმტკიცე, მთლიანობა, ურთიერთ დახმარება და სოლიდარობა". (ადს).

თანაგრძნობა საბჭ. კავშირის ყველა კუთხეებიდან

დნეპროპეტროვსკი, 20 ოქტომბერი. ლენინის სახელობის ქარხნის მუშათა კონფერენციამ დაადგინა მოუწოდოს დნეპროპეტროვსკის რაიონის მუშებს—აღმოუჩინონ მორალური და ნივთიერი დახმარება ლოძის გაფიცულებს (ადს).

კიევი, 20 ოქტომბერი. ლოძის გაფიცვის გამო კიევის ბევრ წარმოებასა და დაწესებულებაში სახელდახელო მიტინგები გაიმართა. მიღებულ რეზოლიუციებში მუშები აცხადებენ, რომ მაქსიმალურ დახმარებას აღმოუჩენენ პოლონეთის პროლეტარებს, რომელნიც თავიანთ კაპიტალისტებს ებრძვიან (ადს).

მინსკი, 20 ოქტომბერი. მინსკისა და საბჭოთა კავშირის სხვა ქალაქების წარმოებებსა და დაწესებულებებში განაგრძობენ შემოწირულების შეგროვებას ლოძის გაფიცულთა სასარგებლოდ. ბელორუსიის პროფკავშირის საბჭოს პრეზიდიუმმა დაადგინა, თავის სახსრებიდან დამხმარე ფონდში შეიტანოს 500 მანეთი. ნოვობორისოვის ქარხნის მუშებმა დაადგინეს—გადასდონ ნახევარი დღის ხელფასი. მინსკში [illegible] ყრილობამ მიმართა ბელორუსიის მელითონეებს მოწოდებით—დახმარება აღმოუჩინონ ლოძის გაფიცულებს (ადს).

ლენინგრადი, 20 ოქტომბერი. პროფკავშირების საოლქო საბჭოსა და ცალკე კავშირებში ბოლო დროს მრავალი განცხადება შედის ფაბრიკებისა და ქარხნებიდან: წინადადებას იძლევიან მოეწყონ შეწირულებათა შეგროვება ლოძის გაფიცულთა სასარგებლოდ. საოლქო პროფსაბჭოს პრეზიდიუმმა დაადგინა, მოაწყოს ფულის შეგროვება მუშათა შორის. ფული უნდა შეგროვდეს ნებაყოფლობითი წესით, ხელის მოსაწერ ფურცლებით.

ივანოვო-ვოზნესენსკი, 20 ოქტომბერი. პოლონეთში მომხდარ ამბებთან დაკავშირებით, ბევრ წარმოებაში გაიმართა სახელდახელო მიტინგი გაფიცულთათვის თანაგრძნობის გამოსაცხადებლად. მუშების ინიციატივით, დაიწყო ფულის შეგროვება ლოძელ გაფიცულთა სასარგებლოდ. (ადს).

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. ფეიქართა კავშირის ცეკამ მიმართა პოლონეთის გაფიცულ ფეიქრებს სალამით, რომელშიაც 850.000 ფეიქარის სახელით მხურვალე სალამს უძღვნის ლოძის გმირ მებრძოლთ.

„ამ ბრძოლაში,—ნათქვამია მისალმებაში,— თქვენ მარტონი არა ხართ. თქვენკენ არის სიმპატიები მთელი მსოფლიოსი, პირველ ყოვლისა კი თქვენი ძმებისა შრომის ასპარეზზე— საბჭოთა კავშირიდან" (ადს).

გომინდანი და პროფკავშირები

გომინდანის მოწოდება

შანხაი, 19 ოქტომბერი. მუშებისა და პროფკავშირებისადმი მიმართულ გომინდანის მოწოდებაში ნათქვამია: კომუნისტების აქტივობის წყალობით „მუშები მათ სათამაშოდ გადაიქცნენ. მუშებს დაავიწყდათ, რომ თუმცა მილიტარიზმი ჩვენს ქვეყანაში დამხობილია (?),მაგრამ გარედან მოსალოდნელი საფრთხე წინანდებურად დიდია". შემდეგ გომინდანის აღმასკომი აცხადებს, რომ ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის მეცადინეობის დროს არ შეიძლება პირადი კეთილდღეობით ვიხელმძღვანელოთ, ვინაიდან ეს კლასობრივ ბრძოლას გულისხმობს". ამიტომ საჭიროა ვიზრუნოთ მთელი ჩვენი ქვეყნის მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის, რის შემდეგაც შესაძლებელი იქნება მუშების მდგომარეობის გაუმჯობესებაც, ვინაიდან მუშები, ვითომ გაცილებით უკეთეს მდგომარეობაში არიან, ვიდრე გლეხები და ჯარისკაცები. მოწოდება მიმართავს პროფკავშირებს, ითანამშრომლონ მთავრობასთან, ხოლო მუშებს ურჩევს, „დასტოვონ ფიქრი დაუყოვნებლივი გაბედნიერების შესახებ და უფრო მეტი იფიქრონ შთამომავლობათა ბედნიერებისათვის".

გომინის სააგენტოს ცნობით, მოწოდების გამოქვეყნება გამოწვეულია ფოსტელების გაფიცვით. (ადს).

პროფკავშირების დელეგაცია ჩან-კაიშისთან

ნანკინი, 19 ოქტომბერი. აქ მოვიდა შანხაის პროფკავშირების დელეგაცია, რომელიც მიიღეს ჩან-კაი-შიმ, დაი ცზი-დაომ და გომინდანის სხვა მოღვაწეებმა. დელეგაციამ თავისი შეხედულება გამოსთქვა განზრახული შრომის კოდექსის შესახებ და აღნიშნა, რომ საჭიროა მუშებს ხელფასი გაუდიდეთ, თავიანთი წარმომადგენლების არჩევის უფლება მიეცეთ და ნივთიერი დახმარება გაუწიოთ პროფკავშირებს. დელეგაციას უპასუხა დაი ცზი-დაომ. მან განაცხადა: არსებობის სახსართა საკითხი მოსახლეობის მხოლოდ ერთი ნაწილის პრობლემა არ არის. მუშებს არასოდეს სარგებლობა არ უნახავთ იმ დროებითი სარფისაგან, რომლის მოპოებასაც ისინი ახერხებდნენ.

დელეგაციის მიღებასა და მოწოდების გამოქვეყნებასთან ერთად გამოქვეყნებულია გომინდანის აღმასკომის დადგენილება მუშათა კავშირების საორგანიზაციო კომიტეტის გაუქმების შესახებ (ადს)

ავსტრალიის დოკერების გაფიცვა დამთავრდა

ლონდონი, 19 ოქტომბერი. როგორც რეიტერის სააგენტო მელბურნიდან იტყობინება, ავსტრალიელ დოკერების გაფიცვა დამთავრდა.

საიმონის კომისიის კონფერენცია

ლონდონი, 19 ოქტომბერი. პუნაში, ბომბეის მახლობლად, გაიხსნა საიმონის კომისიის და ინდოეთის და ბენგალის საკანონმდებლო კრებების წარმომადგენელთა კონფერენცია. სხდომებზე გარეშე საზოგადოებას უშვებენ, მაგრამ შენობას, სადაც სხდომები იმართება, იცავს პოლიციის გაძლიერებული რაზმი. (ადს).

საბჭოთა კავშირი მონაწილეობას არ მიიღებს

ჩიკაგოს საერთაშორისო საავიაციო გამოფენაზე

ნიუ-იორკი, 19 ოქტომბერი. გაზეთებში დაბეჭდილია დეპეშა მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის სამხედრო საჰაერო ძალების უფროსის მოადგილის ალკსნისისა, რომელიც უარს ამბობს მიიღოს მოწვევა ჩიკაგოში ავიაციის საერთაშორისო გამოფენაზე, რადგანაც საბჭოთა კავშირი არ არის მიწვეული ვაშინგტონში სამოქალაქო ავიაციის კონფერენციაზე მონაწილეობის მისაღებად. ჩიკაგოს გამოფენა ეწყობა იმ სავაჭრო პალატის მფარველობით, რომელმაც მოიწვია მონაწილეობის მისაღებად საბჭოთა კავშირის წარმომადგენლები იმ მიზნით, რომ ხელი შეუწყოს საბჭოთა ბაზარზე ამერიკული საავიაციო მოწყობილობის გასაღების საქმეს. ვაშინგტონის კონფერენციას ოფიციალური ხასიათი აქვს, ამ კონფერენციაზე მოსაწვევ ბარათებს გზავნის სახელმწიფო დეპარტამენტი, და ამიტომაც საბჭოთა კავშირი არაა მოწვეული. ამ დიპლომატიური დილემის გვერდის ასავლებად, ვაჭრობის სამინისტრომ წინადადება წამოაყენა მოწვეულ იქნან კონფერენციაზე საბჭოთა სამოქალაქო ავიაციის წარმომადგენლები არა-ოფიციალურად და ამასთანავე აღნიშნა, რომ არა-ოფიციალური საბჭოთა დელეგატები მიღებული იქნებიან ისევე, როგორც კერძო ორგანიზაციების არა-ოფიციალური დელეგატები. ვაჭრობის სამინისტრომ აგრძნობინა სათანადო ორგანიზაციებს, რომ საბჭოთა კავშირის მონაწილეობა კონფერენციაზე სასურველია ჩრდ.-ამერიკის შეერთებული შტატების საავიაციო მრეწველობის ინტერესებისათვის, ჩრდ. ამერიკის შეერთებული შტატები კი საბჭოთა ბაზარს დიდს მნიშვნელობას აძლევს. საბჭოთა კავშირის მხრივ უარის თქმა ჩიკაგოს კონფერენციაზე მონაწილეობის მიღებაზე ნათელს ჰფენს იმ წინააღმდეგობას, რომელიც არსებობს, ერთის მხრივ, სახელმწიფო დეპარტამენტის პოლიტიკურ ხაზსა და, მეორეს მხრივ, იმ მრეწველთა ინტერესებს შორის, რომელნიც საბჭოთა ბაზრისაკენ ეძებენ გზებს (ადს).

რეპარაციების საკითხი

ჰავასის სააგენტოს ცნობა

პარიზი, 19 ოქტომბერი. ჰავასის სააგენტო იუწყება:

„არის საფუძველი ვიფიქროთ, რომ ჩერჩილმა და პუანკარემ ისარგებლეს სარეპარაციო საქმეთა აგენტთან, პარკერ გილბერტთან, შეხვედრით, რათა გაეზიარებიათ ერთმანეთისათვის თავიანთი შეხედულება სარეპარაციო საკითხის მოწესრიგების შესახებ. უნდა ითქვას, რომ ინგლისის და საფრანგეთის თვალსაზრისი ისეთივე რჩება, როგორც ის ჩამოაყალიბა პუანკარემ შამბერში წარმოთქმულ სიტყვაში, როცა მან განაცხადა, რომ წინააღმდეგი არ არის განხილულ იქნას წინადადება გერმანიის ვალის კომერსიალიზაციის შესახებ, იმ პირობით, თუ საკითხის მოწესრიგება საშუალებას მისცემს საფრანგეთს გერმანიისაგან მიღებული თანხებით გაისტუმროს თავისი ვალები და დაჰფაროს სამხედრო ზარალი" (ადს).

ინგლისი წყალს ამღვრევს

რომი, 19 ოქტომბერი. იტალიის პრესაში გამოქვეყნებულია კაირიდან მიღებული ცნობა იმის შესახებ, რომ ავღანისტანში დაიწყო საპროტესტო მოძრაობა ფადიშაჰის პროგრესიული პოლიტიკის წინააღმდეგ.

გაზეთების სიტყვით, ინგლისის აგენტები ყოველნაირად ცდილობენ გააღრმავონ ეს მოძრაობა, ვინაიდან ლონდონში ეშინიათ, გაძლიერებულმა ავღანისტანმა არ მიიმხროს ინდოეთის მუსლიმანური მოსახლეობა. მეორეს მხრივ, ინგლისის მთავრობაზე გავლენას ახდენენ ინგლისის ნავთის კომპანიები, რადგან ავღანისტანის ეხლანდელმა მთავრობამ სამთომადნო სიმდიდრენი და ნავთიანი ადგილები საექსპლოატაციოდ მისცა ამერიკელებს და არა ინგლისელებს (ადს).

საპროტესტო გაფიცვა

ნიუ-იორკი, 19 ოქტომბერი. „დეილი უორკერ"-ის ცნობით, როკსპრინგში სამთამადნო მუშებმა სამუშაო ხელფასის შემცირების წინააღმდეგ პროტესტის ნიშნად გაფიცვა გამოაცხადეს. მუშებმა გადააყენეს პროფკავშირის მოხელეები, რომელნიც დანიშნა კავშირის რეაქციონერმა თავმჯდომარემ ლიუისმა.

მაქსიმ გორკი რომში

რომი, 19 ოქტომბერი. რომზე გავლის დროს, გორკის სადგურზე შეხვდნენ კავშირის სრულუფლებიანი წარმომადგენლობის თანამშრომელნი. მათთან საუბარში გორკიმ განაცხადა, რომ მას გადაწყვეტილი აქვს სორენტოში ჩასვლის შემდეგ ჯამი გაუკეთოს იმ მდიდარ შთაბეჭდილებებს, რომელიც მან საბჭოთა კავშირში მიიღო.

სახლის ჩამონგრევა

პარიზი, 19 ოქტომბერი. როგორც ჰავასის სააგენტო იუწყება, ვენსენში ჩამონგრეული შვიდსართულიანი შენობიდან მხოლოდ ერთი მეტრის სიმაღლის კედლები და დარჩა, კატასტროფის ადგილზე გულის შემზარავი სცენები ხდებოდა. განსაკუთრებით მძიმე შთაბეჭდილებას ახდენდა ტანჯვა ერთი იტალიელი მუშისა, რომელიც ერთ კუნჭულში აღმოაჩინეს. იგი, როგორც იყო, წელამდი გაანთავისუფლეს, დანარჩენი ნაწილი ტანისა ჩაჭედილი იყო რკინის ორ კოჭს შუა. მუშას მიაწოდეს საჭმელი, მაგრამ როდესაც ღამე სრულებით [illegible]. მეორე იტალიელი მუშა, რომლის ხმა მთელ ღამეს ისმოდა, ჯერაც ვერ ამოუყვანიათ ნანგრევებიდან. ჭუჭრუტანიდან მოსჩანს თავი და ხელები, რომლებსაც გამწარებული იქნევს და თან სასოწარკვეთილი გაჰკივის (ადს).

პარიზი, 19 ოქტომბერი. ჰავასის სააგენტოს ცნობით, დააპატიმრეს მოიჯარადრე და მუშაობის მწარმოებელი, რომელნიც აგებდნენ ვენსენში ჩამონგრეულ სახლს. (ადს).

„ავტოდორ"-ის ყრილობა

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. 19 ოქტომბერს საღამოთი „ავტოდორ"-ის ყრილობაზე ს. მ. ე. საბჭოს სახელით მისასალმებელი სიტყვა წარმოსთქვა ამხ. კუიბიშევმა.

„ამჟამად ჩვენს ქვეყანაში,—სთქვა მან,—არ არის უფრო ღირსეული ყრილობა, ვიდრე თქვენი. თქვენი ყრილობა უაღრესად მნიშვნელოვანი საქმის პიონერია. მან იკისრა ერთ-ერთი მთავარი ამოცანა—ჩვენი სამეურნეო მშენებლობის ამოცანებიდან. ყრილობამ გაამართლა ის იმედები, რომლებსაც მასზე ამყარებდნენ. დროა დავძრათ მკვდარი წერტილიდან გზების პრობლემა. ზოგიერთს ჰგონია, რომ ამჟამად გზებს, ჩვენი ქვეყნის ავტომობილიზაციას, არა აქვს მთავარი მნიშვნელობა. ჩვენ მეტად ღარიბები ვართ, ჯერ უნდა გავმდიდრდეთ და შემდეგ ვილაპარაკოთ გზებზე და ავტომობილებზე. ეს თვალსაზრისი სწორი არ არის. ტრანსპორტი ყველგან იმ ფაქტორს წარმოადგენს, რომელიც წინ უძღვის ქვეყნის გამდიდრებას. იგი წარმოადგენს სახალხო მეურნეობის განვითარების წინასწარ პირობას. უდიდესი შეცდომა იქნებოდა გვეფიქრა, რომ ვიღაც მოვა და გზებს გაგვიყვანს. ამ რთული ამოცანის გადაჭრა შეიძლება მხოლოდ მშრომელთა საერთო ღონისძიებებით. თუ თქვენ შესძლებთ მუშათა და გლეხთა ფართო მასების ჩაბმას საგზაო მშენებლობაში, ამოცანა გადაჭრილი იქნება"—ო—დაამთავრა ამხ. კუიბიშევმა. (ხანგრძლივი მქუხარე ტაში). (ადს).

მოსკოვი

(ტელეგრაფით საკუთარი კორესპონდენტისაგან)

პეპეესოველები პოლიციასთან ერთად მუშების წინააღმდეგ

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. გაზეთ „იზვესტია"-ს ვარშაველი კორესპონდენტი იტყობინება:

ლოძის გაფიცვის ოფიციალურ ხელმძღვანელებმა, პოლონელ რეფორმისტებმა, დარაჯები დააყენეს პროფკავშირთა შენობების კარებებთან და დაავალეს მისცეს მათ, რომ მუშათა მოძრაობის მემარცხენე ფრთის წარმომადგენლები არ იქნან დაშვებული აღნიშნულ შენობებში.

ამ ღონისძიებების გატარებაში პოლონეთის პროფკავშირების ბიუროკრატებს ენერგიულ დახმარებას უწევს პოლიცია, რომელიც მასიურად აპატიმრებს გაფიცვის აქტიურ მონაწილე მუშებს.

პრესა, საერთოდ, სდუმს იმ მდგომარეობის შესახებ, რომელიც შექმნილია მუშათა სხვადასხვა რაიონებში. სჩანს ეს დუმილი გამოწვეულია იმ დირექტივით, რომელიც მიცემული აქვს გაზეთებს. ცნობები გაფიცვის შესახებ პრესაში იბეჭდება სულ უფრო და უფრო მკრთალად და შემოკლებით.

მეფის რუსეთის კრედიტორები კვლავ აფუსფუსდნენ

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. გაზეთ „იზვესტია"-ს ბერლინელი კორესპონდენტი გადმოგვცემს შემდეგს:

როგორც იტყობინება გაზეთი „ფრანკფურტერ ცაიტუნგი", რამდენიმე თვის უკან შესდგა ყოფილ მეფის რუსეთის კრედიტორების გამაერთიანებელი კომიტეტი, რომელშიაც შევიდნენ წარმომადგენლები: ლონდონიდან, პარიზიდან, ამსტერდამიდან და შვეიცარიიდან. კომიტეტის გადაწყვეტილებით კრედიტორებმა არ უნდა შეჰკრან საბჭოთა მთავრობასთან ცალკე ხელშეკრულებები ვალების განაღდების შესახებ. გარდა ამისა გამოტანილია დადგენილება იმის შესახებ, რომ ყოფილ რუსეთში შემავალ და ეხლა საბჭოთა კავშირის მეზობლად მდებარე სახელმწიფოებმა მიიღონ მონაწილეობა მეფის ვალების განაღდებაში.

მოსკოვის პროლეტარიატის დახმარება ლოძის გაფიცულთ

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. მოსკოვის პროლეტარიატში დიდი გამოხმაურება ჰპოვა ლოძის ამბებმა. საწარმოებში უკვე დაიწყო დახმარების შეგროვება ლოძის გაფიცულთა სასარგებლოდ.

სასტიკი მომჭირნეობა ოქტომბრის რევოლიუციის დღესასწაულებზე

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. ხელმძღვანელ პარტიულ ორგანოების მითითების თანახმად, გადაწყვეტილია ოქტომბრის რევოლიუციის დღესასწაულები სასტიკი მომჭირნეობით იქნას ჩატარებული. განზრახულია ზეიმისათვის გამოყენებულ იქნას წინა წლების ასეთივე დღესასწაულიდან დარჩენილი მოწყობილობანი.

სამხატვრო თეატრის 30 წლის თავი

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. მიმდინარე წლის 29 ოქტომბერს სრულდება 30 წელი მოსკოვის სამხატვრო თეატრის დაარსებიდან. დადგენილია ეს დღე განსაკუთრებით აღინიშნოს. იუბილეზე მოელიან წარმომადგენლებს: შვეციის, დანიის, პოლონეთის და ევროპის სხვა ქვეყნების თეატრებიდან.

უკანასკნელი ცნობები

პოლონეთის პროლეტარიატის ბრძოლა

გაფიცვა გრძელდება

ვარშავა, 20 ოქტომბერი. გაფიცულ ფეიქრების სიფხიზლის წყალობით მოსპობილ იქნა გაფიცვის ჩაშლის გუშინდელი ცდა ლოძში. გაფიცვა გრძელდება ყველა საფეიქრო ფაბრიკაში. წვრილ ფაბრიკებში, რომელთაც მუშაობა განაახლეს, გაფიცულებმა ისევ შესწყვიტეს მუშაობა. ბურჟუაზიული პრესა ცდილობს ისეთი შთაბეჭდილება შექმნას, თითქოს ფეიქართა გაფიცვა თანდათან სუსტდება. თავის მხრივ, ფაბრიკის პატრონები ცდილობენ შეცდომაში შეიყვანონ მუშები. შემჩნეულია, რომ ზოგიერთ მსხვილ ფაბრიკაზე გაუხურებიათ ქვაბები, რათა ლულებიდან ამოსულ კვამლს პანიკა გამოეწვია მუშებში. პროფკავშირთა საოლქო კომისიის შენობაში შესდგა ფეიქართა მიტინგი. ერთხმად იქნა მიღებული რეზოლიუცია გაფიცვის გაგრძელების შესახებ იმ დრომდე, სანამ მუშათა ყველა მოთხოვნილება დაკმაყოფილებული არ იქნება. მიტინგის შემდეგ მუშები შეეცადნენ მოეწყოთ დემონსტრაცია, მაგრამ ისინი გაფანტა პოლიციამ, რომელმაც რამდენიმე მუშა დააპატიმრა. მათ წაუყენეს ბრალდება, რომ კომუნისტურ პროპაგანდას ეწევიან. გუშინ მოხდა ფეიქართა მეორე მიტინგი. მოხსენებით გამოვიდა ფეიქართა ლოძის კავშირის თავმჯდომარე, პოლონეთის სოციალისტურ პარტიის წევრი ვალჩაკი. მუშები ცხარედ აკრიტიკებდნენ გაფიცვის ოფიციალურ მომწყობთ, რომელთა ტაქტიკა, ორატორების სიტყვით, მიმართულია გაფიცვის ჩაშლისაკენ. პოლონეთის სოციალისტურ პარტიის წარმომადგენელთა წინააღმდეგ, მიტინგმა გამოიტანა რეზოლიუცია, რომელშიაც მოითხოვს გაფიცვის გაგრძელებას და ზომების მიღებას იმისათვის, რომ გამოცხადებულ იქნას მთელს პოლონეთში საერთო სოლიდარობის გაფიცვა. გაფიცულები აღშფოთებული არიან საოლქო კომისიის მოქმედებით, რომელიც უარს ამბობ დაუშვას გაფიცვის სახელმძღვანელოდ მუშების მიერ ამორჩეული საგაფიცვო კომიტეტი, სადაც უმთავრესი გავლენა კომუნისტებს ეკუთვნის. სხდომის დროს, რომელზედაც, როგორც მუშები ფიქრობდნენ, პოლონეთის სოციალისტურ პარტიის წარმომადგენლებს, საერთო გაფიცვა დასრულებულად უნდა გამოეცხადებინათ, სხდომის დარბაზში შეიჭრა მუშათა ჯგუფი, ვითომც, იმ მიზნით, რომ თვალყური ედევნებიათ კომისიის წევრების მოქმედებისათვის და ხელი შეეშალა მათთვის ლიკვიდატორული რეზოლიუციის მიღებაში. სხდომაზე ხელჩართული ბრძოლა გაიმართა. კომისიის ხელმძღვანელებმა დაუყოვნებლივ დახურეს სხდომა. მათ არავითარი რეზოლიუცია არ მიუღიათ (ადს).

მენშევიკებს სურთ საერთო გაფიცვის ჩაშლა

ვარშავა, 20 ოქტომბერი. ლოძის პროფკავშირთა შეთანხმებელი ხელმძღვანელები განაგრძობენ მუშათა რიგებში არევ-დარევის შეტანას. იმ გარემოებასთან დაკავშირებით, რომ ისინი უსისტემოდ ანთავისუფლებენ მთელ რიგ პროფესიების მუშებს გაფიცვის გაგრძელების მოვალეობისაგან, ხსენებულმა ხელმძღვანელებმა მუშებში მერყეობა დაბადეს. ამის დამამტკიცებელია ლოძის კომუნალური მეურნეობის მუშათა დადგენილება იმის შესახებ, რომ შესწყვიტონ გაფიცვა იმ დრომდე, „სანამ გამოირკვევა საკითხი საერთო გაფიცვის შესახებ". ასეთივე დადგენილება მიიღეს პეტრაკოვშიაც კომუნალური მეურნეობის გაფიცულმა მუშებმა. ჩაშალეს რა ფაქტიურად საერთო გაფიცვა, პოლონეთის სოციალისტურ პარტიის წარმომადგენლები ამჟამად აყენებენ მუშათა შორის რეფერენდუმის (საერთო კენჭის ყრის) იდეას იმ საკითხის გამო—„გამოცხადდეს თუ არა საერთო გაფიცვა". ამის შედეგია ის, რომ საერთო გაფიცვა ლოძში ფაქტიურად ჩაშლილია. მუშაობენ გაზის ქარხანა, ტრამვაის მუშათა მნიშვნელოვანი ნაწილი, ტელეფონი, კომუნალური მეურნეობანი და ქალაქის კეთილმოწყობის დარგის მუშები. მრეწველობის დანარჩენ დარგებშიაც გაფიცვა მხოლოდ ნაწილობრივ მიმდინარეობს: ფეიქრებს გარდა, მტკიცედ განაგრძობენ გაფიცვას მელითონეები, მეტყევები, ფეხსაცმლის დარგის მუშები და მკერავები. ასეთივე მდგომარეობაა შექმნილი სხვა ქალაქებშიაც (ადს).

რემედასის აღმასკომის მოწოდება

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. რემედასის აღმასკომი, მოუწოდებს რემედასში შემავალ ყველა ქვეყნის მშრომელთ დაიცვან ფაშისტური რეაქციის თვითნებობისაგან პოლონეთის მუშათა მასები. „რემედასმა, ნათქვამია მოწოდებაში, უნდა მოაწყოს შემოწირულების შეგროვება თეთრი ტერორის მსხვერპლთათვის, რომელნიც ლოძის გაფიცვასთან დაკავშირებით დაზარალდნენ. უნდა მოეწყოს საპროტესტო მიტინგები და დემონსტრაციები საგაფიცვო მოძრაობის ფაშისტური რეჟიმის მიერ ჩახრჩობის წინააღმდეგ და პროტესტი იქნას გამოცხადებული მუშათა ორგანიზაციებისა და მათში მომუშავეთა დევნის წინააღმდეგ (ადს).

გაუზენისა და გალმის გამორიცხვა გერმანიის კომპარტიის ცეკადან

ბერლინი, 20 ოქტომბერი. გერმანიის კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მოისმინა ცეკას მემარჯვენე წევრების გაუზენისა და გალმის ახსნა-განმარტება და გადაწყვიტა იმათი საქმე გადაეცეს განსახილველად კომინტერნის აღმასკომს. კომინტერნის აღმასკომის დადგენილებამდე გაუზენი და გალმი განთავისუფლებულ არიან თავიანთი მოვალეობის ასრულებიდან (ადს).

მხარს უჭერენ კომინტერნის გადაწყვეტილებას

ბერლინი, 20 ოქტომბერი. გუშინ შესდგა გერმანიის კომპარტიის ცეკას სხდომა, რომელზედაც მიღებულ იქნა რეზოლიუცია კომინტერნის აღმასკომის პრეზიდიუმის მიერ ტელმანის საქმეზე გამოტანილ გადაწყვეტილების შესახებ. რეზოლიუცია, რომელიც იწონებს კომინტერნის აღმასკომის გადაწყვეტილებას, მიღებულ იქნა ცეკას შემადგენლობიდან — 25 ხმით 5-ის წინააღმდეგ, ერთმა თავი შეიკავა; ცეკას კანდიდატებიდან მას ხმა მისცა 9 კაცმა, სამმა კი წინააღმდეგ მისცა ხმა.

დახმარება ვრანგელის კუნძულის მოსახლეობას

ამხ. კრასინსკის რადიო-ცნობა

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. საბჭოთა კავშირის თავდაცვა-ავიაქიმის საზოგადოების პრეზიდიუმმა გემ „სტავროპოლი"-დან ტრანსარქტიკული ექსპედიციის უფროსის ამხ. კრასინსკისაგან მიიღო რადიო-ცნობა. ამხ. კრასინსკი იუწყება, რომ ვრანგელის კუნძულის მოსახლეობას საკმაო სურსათი მოეპოვება და დახმარება არ ესაჭიროება. ამხ. კრასინსკის მიზანშეწონილად არ მიაჩნია დამხმარე ექსპედიციის გაგზავნა. (ადს).

პურის დამზადება

ამხ იმენიტოვი დამზადებული პურის გამოზიდვის შესახებ

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. პურის დამზადების რაიონებიდან პურის გამოზიდვის საქმეში არსებული დაბრკოლებების შესახებ საბჭოთა კავშირის ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის სატრანსპორტო სამმართველოს უფროსმა ამხ. იმენიტოვმა საბჭოთა კავშირის დეპეშათა სააგენტოს თანამშრომელს განუცხადა, რომ გადასაზიდი საშუალებების ნაკლებობა განსაკუთრებით საგრძნობია ციმბირში, სადაც მიმდინარე წელს მოსავალი კარგია. ამჟამად დაიწყო პურის გაძლიერებული გამოზიდვა ტიუმენით და ჩელიაბინსკით. ოქტომბრის მეორე ნახევარში პურის გამოზიდვისათვის საჭირო ვაგონების რიცხვი გადიდდა 593-მდე დღე-ღამეში. ნოემბერში პურის საშუალო დატვირთვა დღე - ღამეში 900 ვაგონამდე მიაღწევს. შორეული პუნქტებიდან პურის გამოზიდვა კაზაკსტანში დაევალა „ტრანსპორტ"-ის საზოგადოებას, ხოლო ციმბირში „სიბავტოპრომტორგ"-ს. ხსენებული ორგანიზაციები პურს ავტომობილებითა და ურმებით მოიტანენ რკინის გზის სადგურებამდე. სწარმოებს ცდები, რომ ციმბირიდან პური გამოიტანონ დიდი ტვირთტევადი, ავტომატიური მუხრუჭებიანი ვაგონებისაგან შემდგარი მარშრუტებით, რაც თვალსაჩინოდ დააჩქარებს პურის გამოზიდვას დამზადების პუნქტებიდან. (ადს).

ახალი საბინაო ქირის საკითხი თბილისში

საბჭოთა კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახ. კომისართა საბჭოს იმ დადგენილებათა საფუძველზე, რომლებიც გამოიცა 1926 წლის 4 ივნისს და 1928 წლის 4 იანვარს, ამიერ - კავკასიის ცენ. აღმასრ. კომიტეტმა და ამიერ - კავკასიის სახ. კომისართა საბჭომ ამა წლის 1 ოქტომბერს გამოსცეს დადგენილება „საცხოვრებელი ბინების ქირის შესახებ ამიერ - კავკასიის ქალაქებში".

ამ დადგენილებათა თანახმად საბინაო ქირას საფუძვლად დაედო ახალი პრინციპები, სახელდობრ:

1. თვითეული ქალაქისათვის შემოღებულ უნდა იქნას საბინაო ქირის ძირითადი განაკვეთი, ე. ი. უნდა განისაზღვროს კეთილმოწყობილი საცხოვრებელი ფართობის ერთეულის (1 კვ. მეტრ.) ექსპლოატაციისა, რემონტისა და ამორტიზაციის ღირებულების ფულადი გამოხატულება. ქ. თბილისში საცხოვრებლად გამოსადეგი ფართობის 1 კვ. მეტრის ღირებულება უდრის 40 კაპიკს.

2. მდგმურებს ბინის ქირა უნდა გადახდეს მთელი ხელფასიდან, რომელსაც მუშა იღებს ნორმალურ სამუშაო დროის განმავლობაში, და არა ძირითადი ხელფასიდან, როგორც აქამდე იყო. უქმდება შეღავათი იმ პირებისათვის, რომლებიც სპეცგანაკვეთებს იღებენ.

3. იმ პირებს, რომლებიც თვიურად 126 მანეთზე ნაკლებს იღებენ, შეღავათი ექნებათ ბინის ქირის ძირითადი განაკვეთიდან (40 კაპ.) ნივთიერი მდგომარეობის მიხედვით: ნაკლებ ხელფასზე ნაკლები ქირა იქნება.

4. თუ მდგმურს დაწესებულ ნორმაზე (10 კვ. მეტრი სულზე და გარდა ამისა 5 კვ. მეტრი ოჯახზე თბილისში) მეტი უჭირავს, იგი ზედმეტი საცხოვრებელი ფართობისათვის იხდის, სათანადო ქირის განაკვეთს არა უმეტეს სამმაგი რაოდენობისა.

5. დიდ ოჯახიან მდგმურს ბინის ქირაზე შეღავათი ექნება: ოჯახის მესამე წევრიდან დაწყებული, თვითეულ წევრზე წესდება შეღავათი ქირის განაკვეთის ათი პროცენტის რაოდენობით, მაგრამ საერთოდ არა უმეტეს 30 პროცენტისა.

6. ძირითადი საბინაო ქირა მუშის ბიუჯეტში 10 პროცენტზე მეტს არ უნდა შეადგენდეს.

7. ბინის ქირის გადიდება აუცილებლად დამოკიდებული უნდა იყოს რეალური ხელფასის [illegible] გადიდებაზე, რომელიც აღემატება ბინის ქირის ზრდას.

ამ დადგენილებათა განხორციელება აუცილებლად გამოიწვევს ბინის ქირის ამჟამად არსებული განაკვეთების გადიდებას. ასეთი ღონისძიების აუცილებლობას ჰქმნის ბინების ქრონიკული დეფიციტიანობა, რომელიც საბინაო კრიზისის მთავარი მიზეზია.

საბინაო კრიზისმა უკანასკნელ დროს მეტად საშიში ხასიათი მიიღო. საბჭოთა ხელისუფლებას ძველი რეჟიმისაგან მემკვიდრეობად გადმოეცა სრულიად მოძველებული და ნახევრად დანგრეული საბინაო ფონდი. მას შემდეგ, რაც საბჭოთა ხელისუფლებამ მშრომელები შეძლებისდაგვარად მოათავსა მოწყობილ ბინებზე, რომლებიც ჩამოერთვა არამშრომელ ელემენტებს, მან ენერგიულად მიჰყო ხელი საბინაო ფონდის აღდგენასა და გაფართოებას ქ. თბილისშიაც მაგრამ მეტად დიდი ფინანსიური რესურსებია კიდევ საჭირო, რომ სრულ განადგურებას გადავარჩინოთ ეს უდიდესი კაპიტალი. საბინაო ფონდი მრავალი ასი ათასი მშრომელის საუკუნეობით დაგროვებული შრომაა. ახლა მუშათა კლასი მთელი ამ ქონების სრული ბატონ - პატრონია და ამიტომ თვითონ უნდა მიიღოს გადამწყვეტი ზომები თავისი კუთვნილების შენარჩუნებისა და გაფართოებისათვის. წინააღმდეგ შემთხვევაში, იგი შეიძლება კატასტროფიულ მდგომარეობაში აღმოჩნდეს.

თბილისში დაახლოებით 12-13 ათასი სახლია, რაც საკმაოდ დიდ კაპიტალს — [illegible]—800 მილიონ მანეთს შეადგენს. ეს კაპიტალი ჩვენ თვალწინ სწრაფად ფუჭდება. სამწუხაროდ, ჩვენ ჯერ საკმაოდ ვერა „ვგრძნობთ" და ვერ ვაფასებთ ჩვენს კოლექტიურ საკუთრებას.

1928-29 წლის დამდეგისათვის ქ. თბილისის მოსახლეობა უდრის დაახლოებით 300.000 სულს; საცხოვრებელი ფართობი კი სულ 1.663.000 კვ. მეტრს; მაშასადამე, თვითეულ სულზე მოდის 5 ნახევარი კვ. მეტრი, იმ დროს, როდესაც უკიდურეს სანიტარულ ნორმად აღიარებულია 8 კვადრ. მეტრი თვითეულ სულზე. ამგვარად თვითეულ სულზე საბინაო ფართობის დეფიციტი უდრის 2 ნახევარ კვ. მეტრს. ქ. თბილისის მთელი საცხოვრებელი ფართობი 1925 წელს შემდეგნაირად ნაწილდებოდა: მოსახლეობის 6 პროცენტს, თვითეულ სულზე საშუალოდ ეჭირა 2 კვ. მეტრი, 30 პროცენტს — ოთხ-ოთხი კვ. მეტრი, დანარჩენ მოსახლეობას ხუთ-ხუთი და მეტი კვ. მეტრი (მაქსიმუმი 9 კვ. მეტრი). თუ მიზნად დავისახავთ არსებული საბინაო ფართობის შენარჩუნებას, მისი ბუნებრივი დანაკლისის შევსებას და მოსახლეობის მატების უზრუნველყოფას, ისე რომ თვითეულ სულზე ისევ 5 ნახევარი კვ. მეტრი მოდიოდეს, — საჭირო იქნება დაახლოვებით 100 მილიონი მანეთის დახარჯვა 5 წლის განმავლობაში. ხოლო თუ მიზნად დავისახავთ უკიდურესი სანიტარული ნორმის განხორციელებას ისე, რომ თვითეულ სულზე 8 კვ. მეტრი მოდიოდეს, საჭირო იქნება დაახლოებით 130—150 მილიონი მანეთის გადადება. ჩვენი თანხების სიმცირის გამო უკანასკნელი გეგმის შესახებ ჯერ-ჯერობით ოცნებაც კი არ შეიძლება. ქ. თბილისისათვის შედგენილი ხუთწლიანი საპერსპექტივო გეგმით განზრახულია, რომ საბინაო მშენებლობის ყველა წყაროდან გამოვკრიფოთ წლიურად სულ დიდი 7 მილიონი მანეთი, ე. ი. 8-ჯერ და 4-ჯერ ნაკლები, ვიდრე ეს საჭიროა საბინაო მშენებლობის მინიმალური გეგმის განსახორციელებლად. მთელი უფსკრული ითხრება ბინების მოთხოვნილებასა და ჩვენს რეალურ შესაძლებლობას შორის. საჭიროა ამ უფსკრულის შეძლებისდაგვარად ამოვსება.

ამ საკითხის მოწესრიგებას ხელი უნდა მოჰკიდონ თვით მუშებმა და მოსამსახურეებმა. ქ. თბილისში ისინი შეადგენენ მდგმურების მთავარ მასას. სახლების შემოსავლის უმთავრესი ნაწილი სწორედ ამ კატეგორიის საბინაო ქირაზე მოდის. მაგრამ ეს საბინაო ქირა უმნიშვნელოა, მას არ შეუძლია დაჰფაროს სახლებზე გაწეული ხარჯები. იგი მხოლოდ წვეთია ზღვაში. შეუწყვეტელი საბინაო კრიზისი გამოწვეულია სწორედ სახლების ქრონიკული დეფიციტიანობით.

საბინაო ფონდის ექსპლოატაცია დაუზოგველად წარმოებს. სახლის მეურნეობას კი, როგორც ყველა სხვა მეურნეობას, თავისი უდეფიციტო ბიუჯეტი უნდა ჰქონდეს. შემოსავალი ზედმეტად უნდა ჰფარავდეს საჭირო გასავალს, წინააღმდეგ შემთხვევაში გაჩანაგდება ძირითადი კაპიტალი, სახლები განადგურდება.

მაგალითისათვის ავიღოთ ქალაქის აღმასკომის სახლები. წელიწადში ისინი საშუალოდ 200.000 მანეთის ზარალს იძლევიან. საცხოვრებელი ფართობის 1 კვ. მეტრზე ნორმალური გასავალი უდრის 40 კაპ; ფაქტიურად 1 კვ. მეტრიდან შემოდის საშუალოდ 12—15 კაპ. მარტო 1 კვ. მეტრის დეფიციტი უდრის 25—30 კაპიკს. ომამდე სახლის შემოსავალი შეადგენდა მისი ღირებულების 15—20 პროცენტს, საიდანაც 6—7 პროცენტს თვით სახლის პატრონი იღებდა წმინდა მოგების (რენტის) სახით დაბანდებულ კაპიტალზე. ამჟამად სახლის შემოსავალი მის ღირებულებასთან შედარებით შეადგენს მხოლოდ 1—2 პროცენტს, მრავალ შემთხვევაში კი ამაზე ნაკლებსაც. რუსეთში ომამდე ბინის ქირა შეადგენდა მუშის ბიუჯეტის 20—25 პროცენტს, ევროპაში იგი უდრის 15—25 პროცენტს. საბიუჯეტო გამოკვლევით, ქ. თბილისში 1925, 1926, და 1927 წლ. ბინის ქირა შეადგენდა მუშის ბიუჯეტის 3% 3,6, და 3,8 პროცენტს იმ დროს, როდესაც გასავალი მაგარ სასმელებზე უდრიდა 2,4% და 3,4 პრ. და 3 პროცენტს, ხოლო თამბაქოსა, ასანთისა და პაპიროსებზე—2,6 2,3 პროც. და 2,5 პროცენტს. ამგვარად 1927 წელს ბინის ქირა სულ შეადგენდა 3,8 პროცენტს, ხოლო ხარჯები სასმელებსა და თამბაქოზე ერთად 5,5 პროცენტს.

ბინის კრიზისის დასაძლევად ერთ ერთ ძირითად ზომას ამჟამად წარმოადგენს ბინის ქირის გადიდება ცენტრალური ორგანოების დადგენილებათა თანახმად. აქვე აღვნიშნავთ, რომ ბინის ქირა თბილისში ბაქოსა და მოსკოვში არსებულ ბინის ქირას საშუალოდ 32—42 პროცენტით ჩამორჩება. ცხადია, საბჭოთა ხელისუფლება ბინის ქირის საფუძვლად სდებს კლასობრივ პრინციპს. მშრომელთა ინტერესები მთლიანად არის დაცული. ერთნაირად ეწევა ანგარიშში როგორც მდგმურის ნივთიერ მდგომარეობას, ისე სახლის საჭიროებებს. ასეთი გზით სახლის შემოსავალი მიუახლოვდება იმ თანხას, რომელიც საჭიროა მის შესანახად. საჭიროა რათა სახლთმფლობელობა, სოციალური უზრუნველყოფის ობიექტის ნაცვლად, შემოსავლიან მეურნეობად გადაიქცეს, რომ თავისი თავი შეინახოს. ეს მით უფრო შესაძლებელია. რომ უკანასკნელ [illegible]ბში მუშებისა და მოსამსახურეების მატერიალური მდგომარეობა თვალსაჩინოდ გაუმჯობესდა.

თუ ბინის ქირა, სახლთმფლობელობის ეს მთავარი შემოსავალი, არ გადიდდება, არავითარი იმედი არ უნდა გვქონდეს. რომ საბინაო კრიზისი მოისპობა და განადგურების პროცესი შეჩერდება.

მ. გავაშელი.

პარტიაში

მოსკოვის ორგანიზაცია მტკიცედ სდგას ლენინიზმის სადარაჯოზე

მოსკოვის კომიტეტის და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის გაერთიანებული პლენუმის დადგენილება

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. შესდგა საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) მოსკოვის კომიტეტისა და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის გაერთიანებული პლენუმი. პლენუმმა მოისმინა ამხ. **უგლანოვის** მოხსენება მოსკოვის ორგანიზაციის მდგომარეობის შესახებ.

მოხსენების გამო პლენუმმა ერთხმად მიიღო შემდეგი დადგენილებანი.

მდგომარეობა საკავშირო კომუნისტური პარტიის მოსკოვის ორგანიზაციაში

მოსკოვის კომიტეტისა და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის პლენუმი, რომელმაც განიხილა მოსკოვის ორგანიზაციაში შექმნილი მდგომარეობა, მთლიანად იწონებს საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მიმართვას მოსკოვის ორგანიზაციის წევრებისადმი.

პლენუმი სცნობს, რომ მოსკოვის კომიტეტის და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის მუშაობაში უკანასკნელ პერიოდში და თვით სექტემბრის პლენუმზე ხელმძღვანელობის მხრივ დაშვებულ იქნა ერთგვარი შეცდომები. ამ შეცდომების პოლიტიკური მავნებლობა გამოიხატება იმაში, რომ სწორად არ იყო დაყენებული საკითხი მემარჯვენე საფრთხის შესახებ, არ გაეწია საკმაო წინააღმდეგობა მემარჯვენე გადახრას და შემრიგებელ განწყობილებას მის მიმართ. ეს შეცდომები გაღრმავებულ იქნა ცალკე რაიონების ხელმძღვანელობის მიერ პრაქტიკულ მუშაობაში.

ამავე დროს პლენუმი კმაყოფილებით აღნიშნავს ბოლშევიკური შეგნების უდიდეს ზრდას მოსკოვის ორგანიზაციაში, რაც გამოიხატა იმაში, რომ რაიონული აქტივები უკმაყოფილებას გამოსთქვამდნენ პარტიული ხელმძღვანელობისა და ცალკე რაიონული კომიტეტების მიერ დაშვებული შეცდომების გამო.

მოსკოვის კომიტეტის და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის პლენუმი იწონებს ცენტრალური კომიტეტის და მოსკოვის კომიტეტის ბიუროს გადაწყვეტილებებს. ამ გადაწყვეტილებების თანახმად, თვით პარტორგანიზაციების მოთხოვნით, მოხსნილ იქნენ კრასნაია პრესნიას რაიონული კომიტეტის მდივანი, რომელმაც უკანასკნელი დროის განმავლობაში დაუშვა ცალკე გადახრები სწორი ლენინური პარტიული ხაზიდან, და როგოჟსკო-სიმონოვსკის რაიონული კომიტეტის მდივანი, რომელმაც დაახლოვებით ამგვარივე შეცდომები დაუშვა.

ამასთან პლენუმი აღნიშნავს, რომ მოსკოვის კომიტეტის ბიურომ მიიღო ზომები დაშვებული შეცდომების გამოსასწორებლად, რაც გამოიხატა იმ სწორ პოლიტიკურ გეზში, რომელიც აიღო მოსკოვის კომიტეტის ბიურომ თავის წერილში უჯრედების ბიუროების გადარჩევის შესახებ.

დაშვებული შეცდომები უკვე აღმოფხვრილია ცენტრალური კომიტეტისა და რაიონული პარტორგანიზაციების დახმარებით მოსკოვის კომიტეტის ბიუროს და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის პრეზიდიუმის მიერ ამჟამად აღებულია სწორი ხაზი. აღნიშნავს რა ამას, გაერთიანებული პლენუმი თავის პოლიტიკურ ნდობას უცხადებს მოსკოვის კომიტეტის ბიუროს და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის პრეზიდიუმს.

პლენუმი მოუწოდებს მოსკოვის ორგანიზაციის წევრებს, შეამჭიდროვონ თავიანთი რიგები პარტიის გენერალური ბოლშევიკური ხაზის ირგვლივ და აწარმოონ ერთსულოვანი შეთანხმებული მუშაობა საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მიმართვის საფუძველზე.

მოსკოვის კომიტეტის და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის პლენუმი მტკიცედ არის დარწმუნებული, რომ მოსკოვის ორგანიზაცია ძველებურად დარჩება საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ლენინური ცენტრალური კომიტეტის ურყევ დასაყრდენად, რომ მისი რიგები არ შედრკებიან არავითარი სიძნელის წინაშე, რომ მოსკოვის ორგანიზაცია, მთლიანი იდეურად, ძლიერი თავის რკინისებური ბოლშევიკური დისციპლინით, გაუძღვება მთელ მოსკოვის პროლეტარიატს იმ სიძნელეთა გადასალახავად, რომელნიც ელობებიან მას სოციალისტური მშენებლობის გზაზე.

გაუმარჯოს საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალურ კომიტეტს, რომელიც ახორციელებს მტკიცე ლენინურ ხელმძღვანელობას.

გაუმარჯოს მოსკოვის ორგანიზაციის რიგების ბოლშევიკურ შემჭიდროვებას.

ცვლილებები მოსკოვის კომიტეტში

მოსკოვის კომიტეტის და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის პლენუმმა დაამტკიცა:

მოსკოვის კომიტეტის ბიუროს და მოსკოვის საკონტროლო კომისიის პრეზიდიუმის გადაწყვეტილება **მოროზოვის** განთავისუფლების შესახებ, მისი თხოვნის თანახმად, მოსკოვის საკონტროლო კომისიის პრეზიდიუმის მდივნის და წევრის მოვალეობისაგან:

მოსკოვის კომიტეტის გადაწყვეტილება **მანდელშტამის** განთავისუფლების შესახებ, მისი განცხადების თანახმად, მოსკოვის კომიტეტის სააგიტაციო - საპროპაგანდო და ბეჭდვითი საქმის განყოფილების გამგისა და მოსკოვის კომიტეტის სამდივნოს ბიუროს წევრის მოვალეობისაგან.

საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) მოსკოვის კომიტეტის ბიუროს გადაწყვეტილება პოპოვის დამტკიცების შესახებ მოსკოვის კომიტეტის სააგიტაციო - საპროპაგანდო და ბეჭდვითი საქმის განყოფილების გამგეთ და შეყვანით მოსკოვის კომიტეტის ბიუროს პლენუმის შემადგენლობაში და სამდივნოში.

მოსკოვის კომიტეტის ბიუროს გადაწყვეტილება **რიუტინისა** და **პენკოვის** განთავისუფლების შესახებ მოსკოვის კომიტეტის ბიუროს წევრთა მოვალეობისაგან.

ა.-კ. საოლქო კომიტეტის პლენუმი

საკავშირო კომპარტიის (ბ) ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის პლენუმი გაიხსნა 17 ოქტომბერს და დამთავრდა 20 ოქტომბერს. ამხ. **ორახელაშვილის** მოხსენება „იდეოლოგიური ფრონტის შესახებ" მოხსნილ იქნა მომხსენებლის ავადმყოფობის გამო. პლენუმმა მოისმინა ამხ. **რუბენის** მოხსენება „ღარიბ გლეხობის შორის მუშაობის შესახებ" და ამხ. **სუტირინის** მოხსენება „პარტიის პოლიტიკის შესახებ მხატვრული ლიტერატურის დარგში".

ამხ. ელიავას მოხსენება „სახალხო მეურნეობის 1928 — 29 წლის საკონტროლო ციფრების შესახებ" გადადებულია.

პლენუმმა მოწოდებით მიმართა ამიერ - კავკასიის პარტიულ ორგანიზაციებს პარტიული ორგანოების გადარჩევის კამპანიასთან დაკავშირებით.

პლენუმმა დაადგინა საკავშირო კომპარტიის (ბ) ამიერ - კავკასიის საოლქო კომიტეტის შემადგენლობაში კოოპტაციის წესით შეიყვანოს სომხეთის კომპარტიის (ბ) ცეკას მდივანი ამხ. ა. **ხანჯიანი**.

ს. კ. პ. (ბ) ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტი

თბ. პარტუჯრედების ჯგუფური კრებები

საგზ. და სავაჭრო მუშაკების კლუბში

ზემოთ აღნიშნულ კლუბში 19 ოქტომბერს ამხ. **მორჩილაძის** თავმჯდომარეობით შესდგა მიწსახკომის, რუსთ. თეატ., ცეკავშირის, განათლების კომის. სახ. კომ. საბჭოს, სახ. გამომცემლობის, საქ. სტატ. სამმართველოს, შრომის კომისარიატის, საქ. ვაჭრობის კომისარიატის, ტელეგრაფის, სახკვების, სოფლის კავშირის და სახმედვაჭრობის უჯრედების ჯგუფური კრება. კრებამ მხოლოდ ერთი საკითხი გაარჩია. თბილისის კომიტეტის მიმართვა. „უჯრედების ბიუროების გადარჩევების შესახებ" აღნიშნულ საკითხზე მოხსენება გააკეთა ამხ. **ურუშაძემ**. მომხსენებელმა ვრცლად გააშუქა პარტიის მორიგი ამოცანები უჯრედების ბიუროების მომავალ გადარჩევასთან დაკავშირებით.

კამათში მონაწილეობა მიიღო 7 ამხანაგმა. მოკამათენი აღნიშნავდნენ ბიუროკრატიზმისა და პროტექციონიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის გაძლიერების საჭიროებას, უჯრედებში დასმულ საკითხების უფრო საფუძვლიანად განხილვას, პარტწევრების ცოდნის ამაღლებას და სხვა.

საბოლოო სიტყვაში ამხ. მომხსენებელმა განაცხადა, რომ საჭიროა ახალ ბიუროებში ავირჩიოთ ისეთი ამხანაგები, რომელთაც დიდი ნდობა აქვთ დამსახურებული არა მარტო კომუნისტებს შორის, არამედ უპარტიოებს შორისაც.

მომხსენებლის საბოლოო სიტყვის შემდეგ კრებამ ერთხმად მიიღო სათანადო რეზოლიუცია.

პლეხანოვის სახელობის კლუბში

19 ოქტომბერს, პლეხანოვის სახელობის კლუბში შესდგა ლენრაიკომის უჯრედების ჯგუფური კრება. მოხსენება ბიუროების გადარჩევისა და პარტიის მორიგი ამოცანების შესახებ გააკეთა ამხ. **მირზოიანმა**. მომხსენებელი დაწვრილებით შეეხო, თუ როგორ უნდა ჩატარდეს უჯრედების ბიუროების მომავალი გადარჩევები და ამასთან დაკავშირებით, როგორია პარტიის მორიგი ამოცანები.

მომხსენებელი პირველად შეჩერდა სოფლის მეურნეობის დღევანდელ მდგომარეობაზე და აღნიშნა, რომ პარტიის მორიგ ამოცანას შეადგენს სასოფლო მეურნეობის განვითარებისათვის ხელის შეწყობა, მეურნეობის კოლექტიურად გარდაქმნა და საბჭოთა მეურნეობების შექმნა.

შემდეგ მომხსენებელი შეეხო ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის საკითხს და განაცხადა, რომ ჩვენ ნაკლებად გვყავს სპეცები კომუნისტური კადრები. ამიტომ ხშირად პროექტით გათვალისწინებული აღმშენებლობა გვიჯდება გაცილებით იმაზე მეტი, რაც ხარჯთაღრიცხვით არის ნავარაუდევი. პარტიის მორიგი ამოცანაა ყოველმხრივ შეუწყოს ხელი ინდუსტრიალიზაციის ტემპის დაჩქარებას და ამ მიზნით მოამზადოს სოციალისტური პრინციპებით გამსჭვალული სპეცების კადრი.

მომხსენებელმა ილაპარაკა აგრეთვე ტროცკისტული ოპოზიციის ნამსხვრევების უკანასკნელ ხანებში ამოძრავების და მემარჯვენე საფრთხის შესახებ პარტიის რიგებში. დასასრულ აღნიშნა, რომ ბიუროების მორიგი გადარჩევა უნდა ჩატარდეს ფართო თვითკრიტიკის ნიადაგზე, რაც გააჯანსაღებს და გააძლიერებს პარტუჯრედებს და გააცხოველებს მათ საქმიანობას.

მოხსენების გამო კრებამ ერთხმად მიიღო რეზოლიუცია, რომელიც სავსებით იწონებს პარტიის ლენინურ ხაზს და მოითხოვს სასტიკ ბრძოლას ყოველგვარი გადახრების წინააღმდეგ.

კომინტერნის მე-6 მსოფლიო კონგრესის შედეგების დამუშავება

თელავი

თელავის პარტორგანიზაციის გაერთიანებულ კრებამ კომკავშირთან ერთად, მოისმინა ამხ. **სილ. თოდრიას** მოხსენება კომინტერნის მე-6 მსოფლიო კონგრესის შედეგებზე, რის შემდეგ კრებამ, რომელშიაც მონაწილეობა მიიღო 300-მდე პარტიის წევრმა და კომკავშირელებმა, ერთხმად მიიღო ვრცელი რეზოლიუცია, რომელშიაც სხვათა შორის ნათქვამია: ქალაქ თელავის პარტორგანიზაციამ, კომკავშირის ორგანიზაციასთან ერთად მოისმინა რა ამხ. სილ. თოდრიას მოხსენება კომინტერნის მე-6 მსოფლიო კონგრესის შედეგებზე, კრება ერთსულოვნად უერთდება კონგრესის გადაწყვეტილებებს და ფიცსა სდებს, რომ ურყევად გაატარებს ცხოვრებაში კომინტერნის ყველა დადგენილებებს.

კრებამ საჭიროდ სცნო აგრეთვე კომინტერნის კონგრესის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების დაწვრილებით იქნეს განხილული უჯრედებში.

ვანლი.

ბორჯომი

15 ოქტომბერს ბორჯომის მუშათა კლუბის შენობაში შესდგა ბორჯომის პარტაქტივის საერთო კრება კომკავშირის აქტივთან ერთად. დღის წესრიგში იდგა კომინტერნის მე-6 მსოფლიო კონგრესის შედეგების დამუშავება. აღნიშნულ თემაზე მოხსენება გააკეთა ამხ. **ქ. ორაგველიძემ**, რომელმაც ფართოდ გააშუქა კონგრესის მუშაობის მნიშვნელობა და მისი დადგენილებები.

მომხსენებელს მისცეს შეკითხვები, რის შემდეგ გაიმართა კამათი. მოკამათენი უმთავრესად ეხებოდნენ კონგრესის დადგენილებათა შესწავლის აუცილებლობას, ტროცკისტული ოპოზიციის ნაშთებთან და მემარჯვენე გადახრების წინააღმდეგ ბრძოლის საჭიროებას.

მიღებულ რეზოლიუციაში კრება სავსებით იწონებს კონგრესის ყველა გადაწყვეტილებებს. კრებამ დაადგინა დაწვრილებით იქნას შესწავლილი უჯრედებში კონგრესის ყველა დადგენილებები და მიღებული პროგრამა.

ი. ე.

კომკავშირში

კომკავშირის საკავშირო შაბათობა

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. საკავშირო პროფსაბჭომ წინადადება მისცა პროფორგანიზაციებს, ხელი შეუწყონ ლენ. კომკავშირის საკავშირო შაბათობის ჩატარებაში.

პროფორგანიზაციები უნდა დაეხმარონ კომკავშირს შაბათობის დროს ისეთ სამუშაოთა დაწესებაში, რომელნიც დაკავშირებული იქნებიან სამეურნეო დაწესებულებათა საწარმოო გეგმებთან. პროფორგანიზაციებმა ხელი უნდა შეუწყონ კომკავშირის ხვედრი თანხების თავის დროზე მიღებისათვის და წესიერად გამოყენებისათვის შვიდწლედის სკოლების მოსაწყობად და გასაუმჯობესებლად მუშათა რაიონებში. (ადს).

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. საკავშირო კომპარტიის(ბ) ცეკას დადგენილება საკავშირო კომკავშირის ცეკას დადგენილება საკავშირო შაბათობის ჩატარების შესახებ. შაბათობა ჩატარდება სკოლების დასახმარებლად ლენ. კომკავშირის ათი წლის და ოქტომბრის მეთერთმეტე წლის თავის გამო. საკავშირო კომპარტიის (ბ) ცეკამ წინადადება მისცა პარტიულ პროფესიონალურ და საბჭოთა ორგანიზაციებს, ხელი შეუწყონ კომკავშირის შაბათობის ჩატარებაში (ადს).

ს. ა. ლ. კ. კ. ცეკაში

საქ. ა. ლ. კ. კ. ცეკას დადგენილების თანახმად ა. წ. 1 ნოემბრისათვის მოწვეულია კომკავშირის რესპუბლიკანური აგიტპროპთათბირი.

ამ თათბირის მოწვევის ამოცანები უმთავრესად იმაში მდგომარეობს, რომ მასიურ აგიტაცია-პროპაგანდაში უზრუნველჰყოს ახალგაზრდობის და კომკავშირულ მასის ფართო მონაწილეობა ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის, სასოფლო-მეურნეობის კოლექტივიზაციის, აპარატის რაციონალიზაციის, თვითკრიტიკის გაძლიერების და სხვა საკითხებში.

თათბირმა ჯამი უნდა გაუკეთოს წარსულ წელში პოლიტსკოლების მუშაობას და უზრუნველჰყოს პოლიტსკოლებში მეთოდიური ხელმძღვანელობის საქმე.

აგრეთვე განსაზღვრული უნდა იქნეს კომკავშირის მუშაობის ფორმები და მეთოდები ანტი-რელიგიური პროპაგანდის ფრონტზე.

თათბირს მოუხდება აგრეთვე შესწავლა და დამუშავება კომკავშირის მონაწილეობის საკითხებისა საზოგადოებრივ-ნებაყოფლობით ორგანიზაციებში.

საერთაშორისო მიმოხილვა

(კვირიდან—კვირამდე)

გერმანია-საბჭოთა მოლაპარაკების განახლების წინ.—სავაჭრო ურთიერთობის გაფართოვება ამერიკასთან.—ისევ დეტერდინგი.—ანტი-ჯავშნოსნური კამპანიის შედეგები.—განხეთქილება პოლონეთის სოციალისტურ პარტიაში

ახლო მომავალში უნდა განახლდეს გერმანია-საბჭოთა კავშირის მოლაპარაკება, რომელიც ბერლინმა შესწყვიტა შახტის პროცესთან დაკავშირებით: ამისათვის მან საბაბად გამოიყენა რამოდენიმე გერმანელ მოქალაქის დაპატიმრება, რომელთაც ეკონომიურ კონტრრევოლიუციაში მონაწილეობა ბრალდებოდათ. გერმანიის პრესის ნაწილი ამჟამად აყენებს მოთხოვნას საბჭოთა კავშირში მცხოვრებ გერმანელ მოქალაქეთა „ფართე უფლებრივ დაცვის", მათთვის „დამატებითი იურიდიული გარანტიების" დაწესების შესახებ. ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, რომ ამ სასაცილო პრეტენზიას არავითარი ანგარიში არ გაეწევა. არავის არ უნდა დაავიწყდეს, რომ საბჭოთა კავშირი სუვერენული და დამოუკიდებელი სახელმწიფოა, და არა კოლონიალური ქვეყანა, სადაც უცხოელები განსაკუთრებული პრივილეგიებით და ხელუხლებლობით სარგებლობენ.

მეორე საკითხი, რომლის შესახებ გერმანელ კაპიტალისტებს უკავიათ ჩვენთვის სრულიად მიუღებელი პოზიცია,- ესაა მათი დამოკიდებულება ჩვენი საგარეო ვაჭრობის მონოპოლიასთან. მაგ., „კელნიშე ცეიტუნგ" აცხადებს, რომ საბჭოთა კავშირთან მომავალ მოლაპარაკების დროს გერმანელ დელეგატების მთავარ ამოცანას უნდა შეადგენდეს „საგარეო ვაჭრობის მონოპოლიის უმრავი სისტემის შესუსტება"-ო. გერმანელ მრეწველების (ისე როგორც დანარჩენ ქვეყნების კაპიტალისტების) მუდმივი ოცნებაა—მოსპონ ჩვენი საგარეო ვაჭრობის მონოპოლია, რომ ამ გზით ეკონომიურად დაგვიმორჩილონ, საბჭოთა კავშირი გახადონ დასავლეთის აგრარულ დანამატებათ, ჩაშალონ ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის და სოციალისტურ მშენებლობის საქმე. საგარეო ვაჭრობის მონოპოლია საბჭოთა ეკონომიურ სისტემის ერთ-ერთი ძირითადი საფუძველია, და მისი თუ გინდ ოდნავ შერყევის ცდა, რა თქმა უნდა, გადაჭრილ წინააღმდეგობას წააწყდება ჩვენი მხრით. თვით გერმანია თავის დროზე (ბერლინის ხელშეკრულება) იძულებული იყო ეცნო საბჭოთა საგარეო ვაჭრობის მონოპოლიის პრინციპი და ამასთან შეფარდებით განევითარებია სავაჭრო ურთიერთობა საბჭოთა კავშირთან. ამ მდგომარეობაში მონოპოლიის შეკვეცის აზრით რაიმე ცვლილების შეტანის იმედი სავსებით ფუჭია. ამას კიდევ გრძნობენ გერმანიის საქმიანი წრეები, როცა, „ბერლინერ ტაგებლატტ"-ის თანამშრომლის პირით აცხადებენ: „გერმანია უნდა დარწმუნდეს საგარეო ვაჭრობის მონოპოლიის წინააღმდეგ იერიშების სრულ უნაყოფობაში"-ო.

მაგრამ ამავე დროს გერმანელ კაპიტალისტებს სურთ საქმე სხვანაირად მოაგვარონ. მხედველობაში გვაქვს „რუსეთის საბჭოთა კომიტეტი"-ს დაარსება ბერლინში. ამ კომიტეტის ნამდვილი ამოცანაა—გერმანიის მრეწველები მთლიანი ფრონტით დაუპირდაპირონ საბჭოთა სახელმწიფოებრივ სავაჭრო ორგანოებს და თავზე მოგვახვიონ მიუღებელი პირობები ფასების, კრედიტების და საქონლის შერჩევის საქმეში. ასეთი ორგანიზაცია, რომელიც სრულებით არ გამომდინარეობს გერმანიის მეურნეობის სისტემიდან, სპეციალურად ანტისაბჭოთა მიზნითაა შექმნილი და, ცხადია, იგი ხელს კი არ შეუწყობს გერმანია-საბჭოთა ვაჭრობის განვითარებას, არამედ ძალზე შეაფერხებს მას.

ბოლოს, საგულისხმოა, რომ უკანასკნელად გერმანიაში დაიწყეს ლაპარაკი მეფის ვალების ცნობის საკითხის გერმანია-საბჭოთა მომავალ მოლაპარაკებასთან დაკავშირების შესახებ. ამ მხრივ გადაიდგა კონკრეტული ნაბიჯიც: გერმანიის ბანკირებმა, რომელნიც მენდელსონის მეთაურობით თავის დროზე მონაწილეობას იღებდენ რუსეთის სახელმწიფო სესხების გამოშვებაში, გადასწყვიტეს შეუერთდენ „რუსეთის კრედიტორების საერთაშორისო გაერთიანებას". გერმანელ კრედიტორების მიერ „ვალების" შესახებ საკითხის აღძრა—ეს უხეში დარღვევაა რაპალოს ხელშეკრულების, რომელიც გარკვევით უარყოფს ამ მხრივ გერმანიის ყოველგვარ პრეტენზიას. რაპალოს ხელშეკრულება კი, რომელიც საფუძვლად უდევს გერმანია-საბჭოთა ურთიერთობას, თვით გერმანიის საგარეო პოლიტიკის ხელმძღვანელთა ახლანდელი განცხადებით (ბროკდორფ-რანცაუს სიკვდილის გამო) შემდეგშიც უნდა შეადგენდეს მხარეთა ურთიერთობის მტკიცე დასაყრდენ ბაზას. მაგრამ ზოგიერთი გერმანელი წრეები, როგორც ეტყობა, რაპალოს ხელშეკრულების გადასინჯვასაც მოითხოვენ.

ყველაფერი ეს, ვფიქრობთ, მანევრებია, რომელთა დანიშნულებაა საბჭოთა მთავრობაზე ზეგავლენის მოხდენა სავაჭრო მოლაპარაკების დროს მეტი დათმობების მისაღებად. მაგრამ ეს ცუდი მანევრებია, რომელნიც მხოლოდ შეაფერხებენ მხარეთა სამეურნეო ურთიერთობას და ნორმალურ პოლიტიკურ დამოკიდებულების განმტკიცებას. გერმანიის მრეწველობისათვის სულ უფრო მწვავედ დგება თავის პროდუქციის გასაღების საკითხი. იგი სასიცოცხლოდაა დაინტერესებული საბჭოთა ბაზრით, გერმანიის საერთაშორისო მდგომარეობის განმტკიცების ინტერესიც დაჟინებით მოითხოვს მის დაახლოვებას საბჭოთა კავშირთან. მაგრამ მხარეთა შორის ნორმალურ ეკონომიურ-პოლიტიკურ ურთიერთობის განმტკიცება აუცილებლად ჰგულისხმობს გერმანიის მხრით ყველა ზევით ხსენებულ პრეტენზიაზე ხელის აღებას და ურთიერთი დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას ორივესათვის მისაღებ და სასარგებლო პირობების საფუძველზე. საბჭოთა მთავრობა, რომელიც მეტად აფასებს გერმანიასთან ეკონომიურ კავშირს, ყველაფერ შესაძლებელს მოიმოქმედებს ამ კავშირის განსახორციელებლად. ხოლო თუ გერმანია ამ გზაზე ხელოვნურ დაბრკოლებებს შექმნის, ამით უსათუოდ თვითონ წააგებს საბჭოთა კავშირს კი საშუალებები აქვს სხვა ქვეყნებთან გააფართოვოს სამეურნეო ურთიერთობა.

⁂

ამ მხრივ სერიოზულ გაფრთხილებას, როგორც გერმანიისათვის, ისე ყველა იმ ქვეყნებისათვის, რომელნიც ჩვენთან სავაჭრო ურთიერთობას აფერხებენ, სხვათა შორის, წარმოადგენს საბჭოთა კავშირის უკანასკნელი გარიგება ჩრდილოეთ-ამერიკასთან.

ამერიკასთან მოვაჭრე საბჭოთა საზოგადოებამ („ამტორგ") ელექტრონის საერთაშორისო გენერალურ კომპანიასთან („გეკ") დასდო ხელშეკრულება, რომლის მიხედვით ამ კომპანიამ „ამტორგ"-ს უნდა მიაწოდოს 26 მილიონ დოლარის ელექტრონის მოწყობილება. საყურადღებო აქ ის არის, რომ „ამტორგ"-ს ხუთი წლის ვადით ეძლევა კრედიტი მთელი შესყიდულ საგნების ღირებულების 75 პროცენტის რაოდენობით. კრედიტის სიდიდე და მისი ვადის ხანგრძლივობა მეტყველებენ ამერიკულ საქმიან წრეების დაინტერესებაზე საბჭოთა კავშირთან ვაჭრობით და მათ ნდობაზე ჩვენი სავაჭრო ორგანიზაციებისადმი.

ამერიკისათვის, როგორც ბევრი სხვა კაპიტალისტური ქვეყნებისათვის, გასაღების ბაზრების საკითხი მეტად საჭირ-ბოროტო ხასიათს ატარებს. ამ ნიადაგზე გამწვავებულ კონკურენციასა და ბრძოლას აქვს ადგილი იმპერიალისტურ სახელმწიფოებსა და ცალკე კაპიტალისტურ ჯგუფებს შორის. ასეთ პირობებში გასაგებია, თუ ამერიკის ფირმები ჩვენთან აღებ-მიცემობას აფართოვებენ და ამ მიზნით კრედიტსაც გვიხსნიან. აღსანიშნავია, რომ 1928 წ. ამერიკის საქონლის ექსპორტი საბჭოთა კავშირში გაიზარდა 20 პროცენტით. არის საფუძველი ვიფიქროთ, რომ მომავალში სავაჭრო დამოკიდებულება ამ ორ ქვეყანას შორის უფრო ფართოდ გაიშლება. ამას ზემოხსენებული გარიგებაც მოწმობს.

ყველაფერი ეს ხდება მიუხედავად იმისა, რომ ვაშინგტონის მთავრობა არ სცნობს საბჭოთა კავშირს და მას მტრულად ეკიდება. ამერიკის კაპიტალიზმის ეკონომიური ინტერესები ამარცხებენ კელოგების „მაღალ" პოლიტიკურ მოსაზრებებს.

„ამტორგ"-ს და „გეკ"-ს შორის დადებულ ხელშეკრულების მნიშვნელობა არ განისაზღვრება მისი მარტო უშუალო ეკონომიური შედეგებით. ამ მხრივ საყურადღებოა ის კითხვა, რომელსაც ლონდონელი „ტაიმს"-ის ვაშინგტონელი კორესპონდენტი სვამს: „შეიძლება თუ არა საბჭოთა კავშირის საკრედიტო ბლოკადა გაგრძელდეს ისეთ ხელშეკრულებათა შემდეგაც, როგორიცაა „ამტორგ"-თან დადებული ხელშეკრულება"-ო. აშკარაა, რომ სხვადასხვა ქვეყნების ინტერესები და მათი ურთიერთი წინააღმდეგობა შეუძლებელს ხდიან საბჭოთა კავშირის საკრედიტო და საერთოდ ეკონომიურ ბლოკადის განხორციელებას, როგორც არ უნდა ეცადონ ამას იმპერიალისტები. აღნიშნული ხელშეკრულება ამ მხრივ, ვიმეორებთ, გაფრთხილებაა იმ კაპიტალისტურ წრეების, რომელნიც ეკონომიურ ბლოკადით საბჭოთა კავშირის დაშინებით მიუღებელი პირობები მოგვახვიონ თავზე.

⁂

წინანდელ მიმოხილვაში აღნიშნული გვქონდა, რომ დეტერდინგი (ინგლისის სანავთო კონცერნის „როიალ დეტჩ შელლ"-ის მეთაური) ამერიკის სანავთო ტრესტ „სტანდარტ ოილ"-თან მოლაპარაკებას აწარმოებს ნავთის საერთაშორისო მონოპოლისტური ორგანიზაციის შესახებ, რომლის ერთ-ერთი მთავარი მიზანი იქნება მსოფლიო ბაზრიდან საბჭოთა ნავთის განდევნა. მაგრამ იგი არ კმაყოფილდება ამ, ასე ვსთქვათ, ეკონომიური ხასიათის ბრძოლით საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ. როგორც „ბერლინერ ტაგებლატტ" ამას წინედ იუწყებოდა, დეტერდინგი „ყველა ქვეყნის მთავრობებს აშკარად აბრალებს სისუსტეს, რომელიც მათ საბჭოთა მთავრობის მიმართ გამოიჩინეს". დეტერდინგი შემდეგ აცხადებს: საბჭოთა მთავრობა „თავისი პროპაგანდით სწამლავს მთელ მსოფლიოს. ბოლშევიკური აგიტაცია შლის სარწმუნოებრივ და სახელმწიფოებრივ ცხოვრებას ყველა ქვეყანაში. სახელმწიფო მოღვაწეებს არ ყოფნით გამბედაობა იბრძოლონ: ყველა ისინი ებღაუჭებიან თავიანთ პოსტებს და მუდმივ შიშ განიცდიან არჩევნების წინაშე. კელოგის პაქტის დადების ხანაში ქვეყნიერებამ უნდა შეიგნოს, რომ საბჭოთა პროპაგანდა მისი ეხლანდელი ფორმით ნიღაბაფარებულ ომს წარმოადგენს"-ო.

არ ღირს შეჩერება დეტერდინგის მტკიცებაზე, თითქო საბჭოთა მთავრობა თავისი პროპაგანდით „ნიღაბაფარებულ ომს" აწარმოებდეს: ჩვენს მტკიცე სამშვიდობო პოლიტიკას, რომელიც მსოფლიოს ფართე მასებისათვის კარგადაა ცნობილი, ასეთი ბოროტი გამოსვლები ჩრდილს ვერ მიაყენებენ. უფრო საგულისხმოა ის დახასიათება, რომელსაც ის იძლევა კაპიტალისტურ მთავრობების შესახებ. რა თქმა უნდა, უკანასკნელთ სურვილი არ აკლიათ, რომ გაანადგურონ პროლეტარულ დიქტატურის ქვეყანა. მაგრამ, მიუხედავად ყოველგვარ ცდისა, ამას ისინი ვერ ახერხებენ. და ამის ერთი მთავარი მიზეზთაგანია ამ მთავრობების შიში მასების წინაშე, რომელნიც სულ უფრო მეტი აქტივობით იცავენ საბჭოთა კავშირს და იმპერიალისტებს ხელფეხს უბორკავენ. დეტერდინგიც ზევით მოყვანილ სიტყვებით იძულებულია ეს აღიაროს. როგორც ეტყობა, თვითონ ის „მამაცი" კაცი უნდა იყოს, რომ „მსოფლიოს" საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ „ჯვაროსნულ ომისაკენ" მოუწოდებს. ეს „სიმამაცე" გამომდინარეობს არა მარტო იქიდან, რომ დეტერდინგს, როგორც საერთოდ ბურჟუაზიას, შრომის ქვეყნისადმი ბრმა სიძულვილი ახასიათებს, არამედ უფრო სხვა გარემოებიდან. მოსწრებულად შენიშნავს „ბერლინერ ტაგებლატტ": „დეტერდინგის მხურვალე მოწოდებას ნავთის სუნი მაგრად უდის"-ო.

მართლაც, საბჭოთა ნავთი სულ უფრო მეტ ბაზარს პოულობს და არყევს „შელლ"-ის პოზიციებს. 1927-28 წ. ჩვენი ნავთის ექსპორტი გაიზარდა 34 პრ., ე. ი. 653 ათას ტონით და მან მიაღწია 2.683 ათას ტონას. თვით ინგლისში 1927-28 წ. საბჭოთა ბენზინი გაყიდულ იქნა 70 % მეტი წინანდელთან შედარებით. ისპანიას საბჭოთა ნავთის სინდიკატი აწვდის ნავთს ამ ქვეყნის მოთხოვნილების 50 % რაოდენობით, მაშინ, როცა იქ ბოლო დრომდე „როიალ დეტჩ შელლ"-ი იყო გაბატონებული. ინდოეთში საბჭოთა ნავთი (რომელსაც აქ ამერიკული ფირმა ასაღებს) ამარცხებს ინგლისისას. ასე ხდება ბევრ სხვა ადგილასაც. და ეს მიუხედავად სასტიკი ბრძოლისა, რომელსაც თავის მთავრობის დახმარებით დეტერდინგი აწარმოებს საბჭოთა ნავთის წინააღმდეგ. ამის შემდეგ გასაგებია ის „კეთილშობილური" აღშფოთება, რომელსაც „საბჭოთა პროპაგანდა" იწვევს მასში. მაგრამ ჩვენი ნავთის უცხოელი მომხმარებლები ნაკლებ ანგარიშს უწევენ დეტერდინგის გულისწყრომას, მიტომ რომ ბაქოს ნავთი უფრო მაღალი ხარისხისაა და ამასთან უფრო იაფი, ვიდრე „შელლ"-ის პროდუქცია.

⁂

გერმანიაში დასრულდა ხელის მოწერის შეგროვება, რომლის მიზანი იყო ჯავშნოსანის აგების საკითხის გადასაჭრელად საყოველთაო კენჭის ყრის მოხდენა. პლებისციტი, კონსტიტუციის თანახმად, მხოლოდ მაშინ ჩატარდებოდა, თუ მის მოთხოვნას მხარს დაუჭერდა არა ნაკლებ 4.100.000 კაცისა. ნამდვილად კი შეკრებილ იქნა დაახლოვებით 2 ნახევარი მილიონი ხმა. ამგვარად კენჭის ყრა არ შესდგება.

ასეთი შედეგი დამარცხებაა, თუ წარმატება კომპარტიისა, რომელიც ამ კამპანიას ხელმძღვანელობდა? თითქო დამარცხებაა, რამდენადაც უშუალო მიზანი ვერ იქნა მიღწეული. მაგრამ ეს პირველი შეხედვით. თუ გავითვალისწინებთ იმ პირობებს, რომლებშიაც ჩვენს მოძმე პარტიას ბრძოლა უხდება, და იმ მოძრაობას, რომელიც მუშათა მასებში ხსენებულმა კამპანიამ გამოიწვია, უნდა დავასკვნათ, რომ გერმანელ კომუნისტებს მნიშვნელოვანი გამარჯვება ხვდათ.

პირველ ყოვლისა აღსანიშნავია, რომ იმპერიალისტური განწყობილება, რომელიც გერმანიის აღორძინებულ და მონოპოლისტურ კაპიტალს ახასიათებს, ედება წვრილი ბურჟუაზიის საგრძნობ ნაწილს და მუშათა ზოგიერთ ფენებსაც კი, მათი თავმოყრა კომპარტიის აშკარა ანტიმილიტარისტულ ლოზუნგის გარეშე, რა თქმა უნდა, ძნელი საქმე იყო. შემდეგ: ანტიჯავშნოსნური კამპანიის ჩასაშლელად შეიქმნა ბურჟუაზიის და სოციალ-დემოკრატიის მთლიანი ფრონტი. მენშევიკები, რომლებმაც თავისი მინისტრების სახით მხარი დაუჭირეს ჯავშნოსანის აგებას, ყოველნაირად შეეცადნენ, რომ არ მომხდარიყო საყოველთაო კენჭის ყრა, ვინაიდან უკანასკნელი უეჭველად ძალზე შეარყევდა მათ გავლენას მშრომელ მასებზე. კაპიტალისტები და სოციალ-დემოკრატები მოქმედებდნენ არა მარტო აგიტაცია-პროპაგანდით, არამედ თვითონაც და სახელმწიფო აპარატის საშუალებით პირდაპირ რეპრესიებს მიმართავდენ ხელის მოწერის შეგროვების საქმის ჩასაფუშავად. ამასთან, არსებულ წესების მიხედვით, ხმის მიცემა კენჭის ყრის სასარგებლოდ საჯაროდ წარმოებდა. ამით ყოველი მოქალაქე, რომელიც პლებისციტის მოთხოვნას მხარს დაუჭერდა, პოლიციის, კაპიტალისტების და სოციალ-გამცემლების თვალში საეჭვო და საშიშ კაცად ხდებოდა, რომლის წინააღმდეგ შემთხვევის დროს არ დააყოვნებენ „საჭირო" ზომების მიღებას. უეჭველია, რომ ჯავშნოსანის აგების წინააღმდეგი და კენჭის ყრის მომხრე გაცილებით უფრო მეტია გერმანიაში, ვინემ ამას ხელისმოწერის შედეგი გვიჩვენებს, მაგრამ ხსენებული სისტემის წყალობით შეიარაღების მოწინააღმდეგეთა დიდმა რიცხვმა თავი შეიკავა ხელისმოწერისაგან — მოსალოდნელი რეპრესიების აცილების მიზნით. მხედველობაშია მისაღები კაპიტალისტურ ქვეყნების მოსახლეობის საგრძნობი ნაწილის ჩვეულებრივი ინდეფერენტიზმიც პოლიტიკურ საკითხებისადმი.

ასეთ პირობებში 2 ნახევარ მილიონ ხელისმოწერის შეგროვება კომპარტიის მიერ, ვიმეორებთ, მისი მნიშვნელოვანი გამარჯვებაა. ეს 2 ნახევარი მილიონი კაცი, ყველაზე უფრო უშიშარი და აქტიური მებრძოლი იმპერიალიზმის წინააღმდეგ, უეჭველად დიდი ძალაა, რომლის მობილიზაცია მოახერხა კომპარტიამ. მაგრამ კამპანიის შედეგი ამით არ ამოიწურება. მან, როგორც სამართლიანად შენიშნავს „როტე ფანე", „ხელი შეუწყო მასების გამოფხიზლებას იმპერიალისტების და რეფორმისტების სამხედრო მზადების წინააღმდეგ". გაძლიერდა უპარტიოების ლტოლვა კომპარტიისაკენ. კერძოდ სოციალ-დემოკრატიის გამცემლობის, მისი იმპერიალიზმის მხილებით კომპარტიამ თავის მხარეზე მიიზიდა თვით სოციალ-დემოკრატ მუშების ახალი მასები.

ამავე დროს ხელისმოწერის შეგროვებამ გამოაშკარავა კომპარტიის სუსტი მხარეებიც. ეს კამპანია, როგორც ვიცით, შეხვდა ერთგვარ კრიზისს გერმანიის კომპარტიაში (ჰამბურგის ორგანიზაციის საკითხთან დაკავშირებით). ეს გარემოება მტრების მიერ გამოყენებულ იქნა კომპარტიისათვის სახელის გასატეხად და მის ხელმძღვანელობით მიმდინარე კამპანიის ჩასაშლელად. თვით კომპარტიამ თავის რიგების ამ შინაურ უთანხმოების გამო ვერ შესძლო მთელი თავისი ყურადღების მიპყრობა ხელმოწერის შეგროვების საქმის ორგანიზაციაზე. ეს სერიოზული გაკვეთილია რევოლიუციონური მთლიანობის დაცვა, მასიური მუშაობის გაფართოვება, უფრო მჭიდროდ დაკავშირება მუშათა მასებთან, ომის საწინააღმდეგო აგიტაცია-პროპაგანდის გაძლიერება —ასეთი ამოცანები გამომდინარეობენ გერმანიის კომპარტიისათვის დამთავრებულ მორიგ კამპანიიდან.

⁂

პოლონეთის „სოციალისტურ" პარტიაში უკვე ფორმალურად მოხდა განხეთქილება, რომელიც კარგა ხანია მზადდებოდა და, რომელსაც ფაქტიურად დღემდეც ჰქონდა ადგილი.

ამ პარტიის მემარჯვენე ფრთა იმთავიდანვე აშკარად უჭერდა მხარს პილსუდსკის ფაშისტურ დიქტატურას. პ. ს. პარტიის ერთ - ერთი ლიდერმა, მორაჩევსკიმ მაისში მომხდარ გადატრიალების შემდეგ კავშირი გასწყვიტა პარტიასთან და მან პილსუდსკის კაბინეტში მინისტრის პორთფელი მიიღო. მეორე მისი თვალსაჩინო მოღვაწე გრლუვკოც გავიდა პარტიიდან; ამჟამად ის ცეზარიზმის იდეას აყენებს და პოლონეთში მონარქიის აღდგენას ემხრობა. პარტიის ვარშავის კომიტეტი, იავორსკის მეთაურობით, პოლონეთის დიქტატორის აგენტებისაგან შესდგება. პოლონეთის სეიმის თავმჯდომარე დაშინსკი აქტიურად იცავს პილსუდსკის პოლიტიკას. პილსუდსკის აშკარა მომხრეები ყავს აგრეთვე პ. ს. პ.—ის ზოგიერთ ადგილობრივ ორგანიზაციების ხელმძღვანელთა შორის (მაგ., დეპუტატი პალინოვსკი ლიუბლინში, დეპ. ზერენცკი ლოძში და სხ.). პილსუდსკის მომხრენი, რომელნიც აქამდე პ. ს. პარტიაში იმყოფებოდენ, მოითხოვდენ პარტიის ცეკასაგან მარშალის პოლიტიკის საჯაროდ ცნობას და მასთან ასეთივე თანამშრომლობას.

რა თქმა უნდა. პ. ს. პარტია არსებითად ყოველთვის თანამშრომლობდა პილსუდსკისთან. მაგრამ უკანასკნელის რეაქციონური სახე მშრომელ მასებისათვის იმდენად ცხადი შეიქნა, რომ პარტიის უფრო ზომიერ და „მემარცხენე" ელემენტებმა, მუშათა კლასისაგან სრული გარიყვის შიშით და მისი მოტყუების მიზნით, იწყეს „ოპოზიციობით" თამაში. მათი ოპოზიციონერობა, ცხადია, უფერულ და ზოგად ფრაზებს არ სცილდებოდა. მაინც იავორსკის მომხრეები მათ, წარმოიდგინეთ, კომუნისტებისადმი თანაგრძნობასაც კი სწამებენ- ეს იმ პირებს, რომელთა ხელობაა მუშათა კლასის გამცემლობა და რევოლიუციონურ მოძრაობასთან ბრძოლა.

საქმე განხეთქილებით დასრულდა, როცა პ. ს. პარტიის ცეკამ დაადგინა, პირობითად გამორიცხულად გამოეცხადოს ვარშავის კომიტეტი, თუ უკანასკნელი საჯაროდ არ აღიარებდა, რომ ემორჩილება ც. კომიტეტს, — ვარშავის კომიტეტმა ამის საპასუხოდ მიიღო რეზოლიუცია ც. კომიტეტისადმი არ დამორჩილების შესახებ. მემარჯვენე ოპოზიციის ორგანო „პშედსვიტ" იუწყება, რომ დაარსდა ახალი პარტია იავორსკის მომხრეებისაგან.

შესაძლებელია, რომ პ. ს. პარტიის ცეკას „ბრძოლამ" მემარჯვენეთა წინააღმდეგ ჩამორჩენილ მუშათა ფენებში შექმნას ისეთი შთაბეჭდილება, თითქო ეს პარტია პილსუდსკის წინააღმდეგია და მშრომელთა ინტერესებს იცავს. კომპარტიას არ გაუძნელდება ამ ილიუზიის გაფანტვა. პოლონეთის სოც. პარტია იყო და არის ფაშიზმის დამხმარე ორგანიზაცია. ეხლანდელი განხეთქილების შემდეგ მისი ევოლიუცია ამ მხრივ, უეჭველია, უფრო სწრაფად იწარმოებს. ეს გარემოება პოლონეთის კომპარტიას მეტ საშუალებას მისცემს თავის დროშის ქვეშ მასების დასარაზმავად.

ვ. კ—ლი.

მუშათა და გლეხთა ინსპექციის ფურცელ

მასების კონტროლის გზით

ბიუროკრატიზმი სასამართლოს ორგანოებში

ბიუროკრატიზმი ხშირად იწვევს კლასიური ხაზის დამახინჯებას სოფლად.—საბჭოთა სასამართლოების არსებულ მუშაობისპრაქტიკას მოხერხებულად იყენებს კულაკი.—იუსტიციის ცენტრალური დაწესებულებანი ხშირად ხელს უწყობენ საქმის ზედმეტად გაჭიანურებას.—საჭიროა გადაისინჯოს სასამართლოს განაჩენის გასაჩივრების არსებული წესი.

ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს სასამართლოების მიერ საქმეების დაუგვიანებლათ გარჩევას.

საქმის გაჭიანურება თავის-თავად არღვევს კლასიურ ხაზს, რადგან ამით უმეტეს შემთხვევაში სარგებლობენ სოფლის ბობოლები, რომელთაც საშუალებაც აქვთ საქმეს სდიონ და რომლებმაც ხრიკებიც იციან საქმის გასაჯანჯლავად. ღარიბი, რომელსაც ვექილის აყვანის შესაძლებლობა არა აქვს, საქმის გაჭიანურებით იძულებულია საჩივარზედ უარი სთქვას.

ასეთ ფაქტებს სამწუხაროდ არც თუ ისე იშვიათად აქვს ადგილი იუსტიციის დარგში. ამის დასამტკიცებლად ჩვენ დავკმაყოფილდებით რამდენიმე მაგალითის მოყვანით.

პირველი მაგალითი ასეთია: რაჭის მაზრის სოფელ ტბეთში ცხოვრობს სპირიდონ ემნაძე, რომელიც ღარიბ გლეხათ ითვლება. მას აქვს პატარა სამჭედლო ქუთაისში, ზამთრობით ემნაძე იქ მუშაობს. როდესაც ემნაძემ სამჭედლოში შეძენილი ფული გაზაფხულზედ მოიტანა თავის მეურნეობაში, მას ეს ფული დასცანცლა დროებით სესხის სახით ამავე სოფელში მცხოვებ იორდანე ემნაძემ, რომელიც შეძლებულ გლეხად ითვლება და რომლის ორი შვილიც თბილისში ვაჭრობს. მოვიდა ვალის გასტუმრების დრო. სპირიდონ ემნაძემ ფული მოითხოვა, მევალემ შვილზე მიუთითა: თბილისში წადი და ჩემს შვილს მოსთხოვეო.

სპირიდონს შეაქვს საჩივარი სასამართლოში, რომელმაც 1926 წ. მიუსაჯა მას კუთვნილი ფული. სასამართლოს აღმასრულებელმა აუწერა იორდანე ემნაძეს ნივთები და დაადო მათ ყადაღა. კულაკი აღმასრულებელს უცხადებს, რომ ამ ფულს ჩემი შვილი გადიხდისო. 1927 წლის 12 თებერვალს თბილისში მოვაჭრე ნიკოლოზ ემნაძეს, როგორც მამამისის იორდანეს რწმუნებულს შეაქვს განცხადება თბილისის 1-ლი უბნის სასამართლოში და თხოულობს მამის ნივთებზე დადებულ ყადაღის ახსნას იმ მოტივით, თითქოს მამამისს არაფერი მართებს სპირიდონ ემნაძის. ამ საქმისათვის იბარებენ თბილისში სპირიდონ ემნაძეს და 1927 წლის 31 მარტს ნიკოლოზის ვექილების „რეჩების“ შემდეგ სასამართლოს გამოაქვს დადგენილება: „საქმე გადაიდოს სხვა დროისათვის. დაევალოს მხარეებს წარმოადგინონ საბუთები“.

ამის შემდეგ ვაჭარი ნიკოლოზ ემნაძე ღებულობს მამისაგან ფორმალურ მინდობილებას იმის შესახებ, რომ ნიკოლოზ ემნაძეს უფლება ეძლევა გამოვიდეს სასამართლოში მოპასუხის როლში. მაგრამ ეს მაინც საკმარისი არაა, რადგან სპირიდონს აქვს უდაო თამასუქი და 1927 წ. 25 მაისს თბილისის 1-ლი უბნის სასამართლო უარს ეუბნება ნიკოლოზ ემნაძეს ყადაღის ახსნაზე, რადგან სპირიდონის ვალი უდაოა.

ვაჭარი მაინც არ არის კმაყოფილი. ფიქრობს, „თუ არ მოუგებ, გავაწვალებ მაინც“-ო თვითონ თბილისშია სპირიდონ ემნაძე კი რაჭიდან და ქუთაისიდან უნდა იაროს და ფული ხარჯოს საქმეზე.

ნიკ. ემნაძეს შეაქვს კასაციური საჩივარი აღმოსავლეთ საქართველოს ოლქის სასამართლოში, რომელიც (1927 წლის 19-IX, №-2268) ადგენს: გაუქმდეს 1-ლი უბნის სახ. სასამართლოს დადგენილება და საქმე ხელახლა გაირჩესო.

სპირიდონ ემნაძე თავის მხრივ ასაჩივრებს აღმ. საქ. ოლქის სასამართლოს განაჩენს უზენაეს სასამართლოში, რომელიც ამავე წლის 4-XI-ს ადგენს: სამოქალაქო საპროცესო კოდ. მე-33-ე მუხ. თანახმად საქმე უნდა გაირჩეს რაჭაში. ამიტომ გაუქმებულ იქნეს აღ. საქ. ოლქის სასამ. დადგენილება და საქმე განსახილველად გადაეცეს ქრებალოს უბნის სახ. სასამართლოს“. ამნაირად, როგორც იყო, ბოლოს მიხვდა თბილისში იუსტიციის ორგანოები, რომ რაჭის საქმე რაჭაში უნდა გაირჩეს და არა თბილისში, ვაჭრის სურვილისამებრ.

1927 წლის 15-XII-ს ქრებალოს უბნის სახ. სასამართლო ადგენს: „ვინაიდან საქმე სავსებით გამორკვეულია და უდაოა საჭირო აღარაა მოწმეების დაკითხვა“, ამიტომ სპირიდონ ემნაძეს მიესაჯა კუთვნილი ფული.

ამნაირად საკითხი თითქოს, როგორც იქნა გადაწყდა. მაგრამ არა. ის გაქნილ ვაჭარს ასე ადვილად კლანჭებიდან ვერ დაუძვრება. იმავე წლის 22-XII-ს რესპუბლიკის პროკურატურა ქრებალოს სასამართლოდან მოითხოვს დეპეშით საქმის თბილისში გადაგზავნას. ქრებალოს სასამართლოც ასრულებს განკარგულებას.

1928 წლის, 4-II-ს სპირიდონ ემნაძეს ისევ შეაქვს განცხადება ქრებალოს სასამართლოში.

1928 წლის 19-II-ს რესპუბლიკის პროკურატურის განკარგულებით საქმე ბრუნდება ქრებალოს სასამართლოში გასარჩევათ.

ქრებალოს სასამართლო მას ხელ ახლად არჩევს 1928 წ. 27 თებერვალს. ვაჭარი ნიკოლოზ ემნაძე არ ცხადდება, მიუხედავათ იმისა, რომ მას უწყება ჩაბარებული აქვს. ვაჭარის მამა კი საქმის გარჩევის დროს ამბობს, რომ მას სპირიდონის ფული ნამდვილად მართებს, მხოლოდ ეს ვალი შვილმა უნდა გაისტუმროსო.

სასამართლო ადგენს: „სპირიდონ ემნაძეს მიესაჯოს ხსენებული თანხა 45 მანეთის დამატებით, რომელიც მან ვექილებს მისცა“, მაგრამ სასამართლო ალბად ელის კიდევ ვინმეს ჩარევას საქმეში და დადგენილებას უმატებს: „გადაწყვეტილება წინასწარ იქნეს მოყვანილი სისრულეში, იმის მიუხედავათ, კიდევ გაასაჩივრებენ თუ არა განაჩენს“.

მეორე დღეს სასამართლო ღებულობს თბილისიდან ვაჭარ ემნაძის დეპეშას „კასაცია იგზავნება ფოსტით, გადაწყვეტილება სისრულეში არ იქნეს მოყვანილი“.

სასამართლოს თავმჯდომარე აღშფოთებულია ვაჭრის კომბინაციებით. ის ადგენს: „უარი ეთქვას შეჩერებაზე“-ო.

მაგრამ ეხლა ვაჭრის ძმას აგრეთვე ვაჭარ პოლიკარპე ემნაძეს შეაქვს აპელაცია უზენაეს სასამართლოში. უზენაესი სასამართლო 4 მარტს დეპეშას უგზავნის ქრებალოს სასამართლოს, რათა მან შეაჩეროს გადაწყვეტილების წინასწარ სისრულეში მოყვანა.

მაგრამ ეხლა უკვე ზედამხედველობის წესით რესპუბლიკის პროკურატურა საქმეს ხელმეორედ ითხოვს თბილისში. თბილისიდან საქმე რამდენიმე ხნის შემდეგ ისევ რაჭაში გადაგზავნეს.

თქვენ გგონიათ ამით თავდება ისტორია? ვაჭრებს შეაქვთ განცხადება უზენაეს სასამართლოს პროკურატურაში, რომელიც საქმის გარჩევას ავალებს მაზრის პროკურორს. საქმეს თან მოყვა თბილისიდან ნიკოლოზ ემნაძე, რომელმაც ქრთამიც კი შეაძლია პროკურორს, რაზედაც მან საკადრისი პასუხი მიიღო.

პროკურორმა გამოარკვია საქმე და სცნო იგი სრულიად უდაოთ, ამის გამო საქმე დაუბრუნა სასამართლოს.

ამნაირად ამ საქმემ იმოგზაურა თბილისსა და რაჭის შორის სამი წლის განმავლობაში და ბოლოს ის გათავდა შერიგებით. დღეს ვაჭარი ნიკოლოზ ემნაძე და მამა მისი აცხადებენ, რომ მათ საქმეზე 1.500 მანეთი დახარჯეს.

ჩვენ არ გვაქვს არავითარი საბუთი იმისა, რომ ამ ვაჭრებმა ვინმეს ქრთამი მისცეს, მაგრამ რომ მათ სასამართლოს ორგანოები თავიანთ იარაღათ გამოიყენეს, ეს ფაქტია.

აი, მეორე მაგალითიც: სოფელ ხვანჭკარის (რაჭა) მცხოვრებ ყოფ. მღვდელს აპოლონ სურგულაძეს მოუკვდა შვილი, რომელსაც დარჩა ქვრივი და ორი ბავში. ქვრივ-ობლები ყოფ. მღვდელმა გამორეკა გარეთ თავის სახლიდან.

1921 წ. გაირჩა ეს საქმე სასამართლოში. ქვრივი ითხოვდა ცალკე გამოყოფას ან საზრდოს. ყოფ. მღვდელი ქვრივ-ობლებს ცოცხლად აწამებს. 1922 წელში ეს საქმე კვლავ გაირჩა ამბროლაურის სასამართლოში. ყოფ. მღვდელმა საქმე წააგო, მაგრამ მან განაჩენი დაარღვია დას. საქ. ოლქის სასამართლოს საშვალებით და საქმე ონის სასამართლოში გაირჩა ხელმეორეთ. აქაც მოიგო ქვრივმა საქმე. 1923 წ კიდევ გაასაჩივრა ყოფილ მღვდელმა ონის სასამართლოს განაჩენი. საქმე გაირჩა ხელ-ახლა ქრებალოს სასამართლოში. სასამართლომ აქაც იგივე დადგენილება მიიღო. ქვრივმა კვლავ მოიგო საქმე: ყოფილ მღვდელმა სურგულაძემ კიდევ დაარღვია განაჩენი საქმე ხელ-ახლა გასარჩევად გადაეცა ლაილაშის სასამართლოს, რომელმაც ისევ ქვრივის სასარგებლოდ გადასწყვიტა დავა.

ეს განაჩენი დაარღვია უზენაესმა სასამართლომ, რომელიც საქმის ყოველ არჩევის დროს საქმეს თბილისში თხოულობდა. ამნაირად, ადგილობრივი სასამართლოები რამდენჯერმე ერთ და იმავე განაჩენს იძლევიან, უზენაესი სასამართლო კი ყველა ამ განაჩენს არღვევს.

1926 წელში ქვრივმა მოიგო დავა საადგილ-მამულო კოლეგიაში, მაგრამ საქმე საოლქო სასამართლოში მოსპეს.

ამის შემდეგ მომჩივანმა დაკარგა იმედი და 1927 წელში შეიტანა განცხადება საქ. ცაკის თავმჯდომარესთან, სადაც ის სწერდა, რომ ადგილობრივი სასამართლოები მას აკუთვნებენ წილს ქმრის ოჯახიდან, მაგრამ უზენაესი სასამართლო ყოველთვის არღვევს განაჩენს. ამას ქვრივი თავის განცხადებაში იმით ხსნიდა, რომ მოპასუხის შვილი იროდიონ სურგულაძე მუშაობს უზენაეს სასამართლოში და ყოველივე ეს ხდება მისი გავლენით“-ო. მე არ ვიცი რამდენათ შეეფერება ეს ამბავი სიმართლეს, მაგრამ ფაქტი მაინც ფაქტათ რჩება.

ამ განცხადებას მოჰყვა თავისი შედეგი და ა.-წ. 17 ივლისს საქმე ხელახლა (მერვეთ) გაირჩა ქრებალოს უბნის საადგილ-მამულო სასამართლოში. სასამართლომ საქმე დაიწყო თავიდან, რადგან ქაღალდების მთელი ფენა. რომლისგანაც სურგულაძეების საქმე შესდგებოდა, თბილისში დაიკარგა.

ქრებალოს უბნის სასამართლომ ქვრივ-ობლებს მიუსაჯა კომლიდან მათი წილი. ეს განაჩენი კიდევ გადაიტანა ყოფილ მღვდელმა სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლოში, მაგრამ აქ ქრებალოს სასამართლოს დადგენილება დაადასტურეს და ყოფილ მღვდელს უარი უთხრეს, რაც ეცნობა ქრებალოს უბნის სასამართლოს.

ამნაირად ქვრივს რვა წლის წვალების შემდეგ თითქოს რაღაც ეღირსა, მაგრამ არა. მიმდინარე წლის 10 ოქტომბერს ქრებალოს საუბნო სასამართლომ გამზადა მიმართვა ხვანჭკარის თემის აღმასკომზე ქვრივ-ობლებისათვის კომლიდან მონაწილეობის გამოყოფის შესახებ. მოწერილობა გატანებული არ ყოფილა წიგნში, რომ მოდის სამაზრო სასამართლოდან შემდეგი მომართვა: „თანახმად საქ. მიწსახკომის საადგილ-მამულო საბჭოს თავმჯდომარის განკარგულებისა განაჩენის სისრულეში მოყვანა სურგულაძეების საქმეზე შეაჩერეთ“.

ამნაირად საქმე კიდევ გადიდვა.

როგორც სჩანს, ეს საქმე კიდევ დიდხანს გასტანს, თუ ამაში არ ჩაერია სათანადო ორგანო და არ მოიძებნა ფესვები ამ საშინელი და საზიზღარი ვოლოკიტის და ბიუროკრატიზმისა.

ამგვარი მაგალითები ბევრია, მაგრამ ვფიქრობ ესეც საკმარისია იმის დასადასტურებლად, რომ იუსტიციის ორგანოებში ყველაფერი რიგზე ვერაა.

შალ. ჭელიძე.

თბილისის ტელეფონის მუშაობა უნდა მოგვარდეს

ჩვენ გვინდა ამ წერილში შევეხოთ ტელეფონის ქსელის მუშაობას თბილისში.

თბილისი საქართველოს და ამიერ-კავკასიის ადმინისტრატიული და კულტურული ცენტრია.

თბილისი ყოველმხრივ მაგალითს უნდა აძლევდეს ამ.-კავ. დანარჩენ ქალაქებს.

მიუხედავად ამისა, ბევრ რამეში თბილისი ვერ იძლევა კარგ მაგალითს ჩვენი პროვინციისათვის.

ავიღოთ თუნდაც ტელეფონის მუშაობა.

ჯერ ერთი, ვისმეს გამოძახებას ვერ ეღირსებით, კარგავთ ძვირფასს დროს. გვიგვიანდება რომელიმე საჭირო საკითხის გამორკვევა, მოუთმენლობით ღელავ, გინდა ვისმეს მიმართო, მაგრამ რას იზამ, ზიხარ ან დგეხარ და გრძნობ შენს უძლურებას. იცი, რომ ტელეფონის სადგურის ტყვე ხარ.

თუ ამის შემდეგ როგორმე გაიგონე, გესმის რაღაც გაუგებარი, უგულოთ წაბუტბუტება, არავინ გეტყვის გარკვეულათ „მზად არის“, არავინ გეტყვის „არ უპასუხებენ“ და სხვა.

ახლა ნომრების ასვრას არ იკითხავთ? შენ ერთს სთხოვ, იგი მეორეს გაძლევს, შენ „ალთას“, იგი „ბალთას“ მიდის. არ არის სათანადო ყურადღება, რაღაცას როყიოთ წაიბუტბუტებენ და მორჩა, რას გიშვრება, რას გიკეთებს, რომელ ნომერს გაძლევს, ეს შეიძლება მარტო სადგურმა იცის. რას კარგავს, რა ენაღვლება, თუ შეცდომით სხვაგან გაგაგზავნა, შენ ხომ მაინც იძულებული იქნები ხელახლა გამოუძახო, ხელახლა სთხოვო და ასე დაუსრულებლივ.

გარდა ამისა, უხეში, როყიოთ შემოტყორცნილი სიტყვა სადგურიდან, ხომ ხშირად ატკბობს თქვენს ყურებს.

მაგრამ უხეში ტონი ჩვენ გვესმის არა მარტო სადგურიდან, არამედ სხვა დაწესებულებიდანაც, რაც ყოვლად დაუშვებელია.

ვინც მოსკოვში ყოფილა, ის აუცილებლათ დამეთანხმება, რომ ამ შემთხვევაში მასთან შედარებით თბილისი საცოდავ შთაბეჭდილებას ახდენს. მოსკოვში თქვენ მაშინვე ღებულობთ სრულს და გარკვეულს, ზრდილობიან პასუხს..

რა არის თბილისის სადგურის ასეთი უწესრიგო მდგომარეობის მიზეზი, რა უშლის ხელს ამის გამოსწორებას? ცხადია, აქ მარტო ტელეფონზე მომუშავე ქალების პირად თვისებაში არ არის საქმე. არ ვარგა, ალბად, მუშაობის მთელი სისტემა. ამ კითხვებზე, იმედია, დამაკმაყოფილებელ პასუხს გასცემს სათანადო ორგანო.

ა. დოლიძე.

ვაჭრობა ბინით

ბაქრაძის შესახვევის № 16 სახლის მცხოვრები ვინმე ლიზა ბეილენსონი დაქორწინდა, ამ ქალის ჩვეულებრივი ნაბიჯი არავითარ გაუგებრობას გამოიწვევდა, რომ მას ქმართან გადასვლისას, ბინა ჩაებარებია სახლის კომენდანტისათვის. მაგრამ მან არ ინება ბინის ასე „უპურ-მარილოთ“ მიტოვება, რისთვისაც გამართა მოლაპარაკება მეზობლებთან ბინის გაყიდვის შესახებ. ბეილენსონის ქალის მადის დაკმაყოფილების შემძლე მეზობლებში არ აღმოჩნდა და საქმე გაჭიანურდა.

ეს გარემოება შემჩნეულ იქნა სახლის კომენდანტის ამხ. ზაქიევის მიერ, რომელიც, სიმართლე მოითხოვს აღინიშნოს, ფხიზლად ეკიდება თავის მოვალეობის ასრულებას. მან მუშლეხინის საბინაო სექციის წარმომადგენლის თანადასწრებით ხელწერილი ჩამოართვა ბეილენსონის ქალს, რომ, ქმართან გადასვლისას, ბინას ჩააბარებდა სახლის მმართველობას. გავიდა ერთი კვირა—ლიზა ბეილენსონი მოხერხებული ქალი აღმოჩნდა:—თუ მეზობლებში ვერ ნახა სახეირო მუშტარი, შეიძლება ცოტა შორს წასვლაც, გამოჩნდა მეზობლის ძმა-კაცი ახლად გამდიდრებული, არაკავშირის წევრი. ამროსაიშვილი, რომელიც დიდი ხალისით მოურიგდა ბეილენსონის ქალს და ბინაშიაც ჩასახლდა, ეს არაფერი. მთავარი ისაა, რომ ეს აშკარა ბოროტმოქმედება დააკანონა უძრავ ქონებათა სამმართველომ თავისი ორდერით.

მუნიციპალიზაციაქმნილ სახლში, რომელზედაც უქსის მცირე ბიუჯეტიდან ამ უკანასკნელ ორი თვის განმავლობაში უკვე დახარჯულია ათას მანეთზე მეტი, ორი არა კავშირის წევრი ასე აშკარად და თავხედურად ვაჭრობს ბინით, მაშინ, როდესაც კავშირის წევრები, კავშირის ორგანოთა შუამდგომლობით მთელი თვეებით და წლებით ელოდებიან ბინას და ხშირად ვერც კი ღებულობენ მას.

ვის შეჰყავს შეცდომაში ჩვენი დაწესებულებების ხელმძღვანელები?

აი! კითხვა, რომელსაც უნდა გაეცეს პირდაპირი და დამაკმაყოფილებელი პასუხი?

და.

ისევ ბორჯომის ავ-კარგზე

(ამხ. ს. იაშვილის წერილის გამო)

გაზეთ „კომუნისტი“-ს № 221-ში მოთავსებულია ამხ. სანდრო იაშვილის წერილი. ამ წერილის ერთი ნაწილი შეეხება ბორჯომის მინერალური წყლის წარმოებას. ავტორის სიტყვით ბორჯომის წყალის წარმოება თანდათან უარესდება. „ბორჯომის წყალის პროდუქცია არ იზრდება და დამუშავების თვითღირებულება კი წლიდან წლობით მატულობს“. ამას ამხ. იაშვილი ასაბუთებს ციფრებით, რომლებიც სისწორით არ არის მოყვანილი, თორემ ავტორი თავისი მტკიცების უარყოფას ადვილად დაინახავდა. ბორჯომის წყალის წარმოების განვითარების ნამდვილი ციფრები ასეთია:

1913 წლ.	7.500.000 ბოთლი.
1921 წლ.	92.000 „
1922 წლ.	427.000 „
1923 წლ.	1.017.900
1924 წლ.	1.680.910 ბოთლი.
1925 წლ.	3.485.530 „
1926 წლ.	5.576.620 „
1927 წლ.	8.000.000 „

1928 წელში კი ნაგულისხმევია შინა ბაზრისათვის 9.000.000. ხოლო საექსპორტოთ 2.000.000 ბოთლი. ექსპორტი თითქმის არ გამართლდა და საწარმოო პროგრამით დამტკიცებულია 9.000.000 ბოთლი. აქედან, როგორც თვითონ ამხ. იაშვილსაც აქვს აღნიშნული, 15 სექტემბრამდე ჩამოსხმულია 5.806.000 ბოთლი, 1 იანვრამდე ჩვენ შეძლება გვაქვს მივიღოთ 3-4 მილიონი ბოთლი. პროგრამის შესასრულებლად გვეჭირვება სულ 3.200.000 ბოთლი, რომლის ჩამოსხმა ყოველი იჭვს გარეშეა. ნუ თუ ეს არის საქმის უკან დახევა?

ეხლა გადავიდეთ თვითღირებულების მომატებაზე.

თვით ბორჯომის მინერალური წყალის წარმატებებმა დამუშავებული პროდუქციის თვითღირებულება დასწიეს, მართალია უმნიშვნელოდ, მაგრამ ეს ფაქტია. ეს აიხსნება იმ ტეხნიკური გაუმჯობესობებით, რომელსაც მეტოდურად აწარმოებს მთავარი საკურორტო სამმართველო. მიუხედავად ამისა, გასულ წელს და წელსაც თვითღირებულება გაიზარდა „პროდოსილიკატი“-დან ბოთლების შეძენის გამო. ამ საკითხშიაც წერილის ავტორი ჩვენ გვდებს ბრალს: მისი აზრით შესაძლებელი იყო ბოთლების თვით ჩვენს ქარხანაში მიღება. ეს მტკიცებაც სწორი არ არის. აი რატომ: — წელს ჩვენ 12.000.000 ბოთლამდე გვესაჭიროებოდა. ჩვენი ქარხანა კი 6.000.000 ბოთლს იძლევა. რა არის იმისათვის საჭირო, რომ ჩვენ შეგვეძლოს 12.000.000 დამზადება? ღუმელის ასაგებათ—115.000 მანეთი, ქარხნის შენობის გადაკეთებისათვის 70.000 მანეთამდე, საკვამურის მილის მოწყობისათვის — 23.000 მანეთ. ღირებულებით, დაახლოვებით ასი ახალი მუშისათვის ბინის აგება. სულ 500.000 მანეთამდე უნდა ვიანგარიშოთ. ამნაირად ხარჯების საერთო ჯამი გამოგვივა 708.000 მან.—ნაცვლად 50.000 მანეთისა, როგორც ამაში აღნიშნული წერილის ავტორი დაურწმუნებიათ. ყოველივე ეს თავის დროზედ იყო გამორკვეული. უარჰყო თუ არა ეს მთავარ საკურორტო სამმართველომ? არა! მთლიანი გენერალური გეგმა გათვალისწინებულია ხუთწლიანი გეგმით, რომელიც მოწონებულ და დამტკიცებულია საქ. სახ. საგეგმო კომისიის მიერ.

ამ გეგმის მიხედვით მოკლეთ ასეთი სურათი გვეხატება: ბორჯომის წყალის წარმოების განვითარებამ უნდა მიაღწიოს 18-20 მილიონ ბოთლამდე. ეს უნდა დამთავრდეს 1933 წელს. მთელი გეგმა შესდგება სამი უმთავრესი მომენტისაგან: 1) ეხლანდელი ჩამომსხმელი ქარხნის ტეხნიკური მოწყობილობის გაფართოება ისე, რომ მას შეეძლოს წელიწადში 20.000.000 ბოთლი ჩამოასხას, 2) შუშის ქარხნის სრული მექანიზაცია, ისე რომ იქიდან შეიძლებოდეს 22 მილიონი ბოთლის მიღება და 3) ჩამოკიდებული რკინის გზის მოწყობა. მთელი ეს გეგმა მოითხოვს 3.5 მილიონ მანეთს და უნდა შესრულებულ იქნას მომავალ ხუთწლედში. მომავალი წლიდან ჩვენ გარეშე ბაზრიდან ჭურჭელს აღარ შევიძენთ. დღემდის კი ამაზე უარის თქმა ნიშნავდა წყალის 8-10 მილიონი ბოთლით ბაზარზე ნაკლებ გამოშვებას. ჩვენ კი ვამჯობინეთ წინააღმდეგი.

დაბოლოს უნდა ითქვას ორიოდე სიტყვა ამხ. ლანგამერის შესახებ, რომელსაც იხსენიებს ამხ. იაშვილი თავის წერილში. ის არის ბორჯომის წყლის წარმოების ტეხნიკური ხელმძღვანელი. რომ ამხ. ლანგამერი მუყაითი და საქმის მცოდნე მუშაკია, ამაში, ვინც კი ახლოს გაცნობია ბორჯომის წყალის წარმოებას, ყველა დარწმუნებულია.

დასასრულ წყალის რეალიზაციის შესახებ. ამ დარგში ჯერ კიდევ არ გვყავს შესაფერისი აპარატი, მაგრამ მიუხედავად ამისა, რეალიზაცია არ ჩამორჩენია წყალის წარმოებას. ამას მოწმობს ის ფაქტი, რომ 15 სექტემბერს მთელი პროდუქციიდან, რომელიც ჩამოსხმული იყო (5.806.000 ბოთლი), მხოლოდ 800 ბოთლი დარჩა საწყობში.

ეხლა რამდენიმე სიტყვა წერილის პირველ ნაწილზე.

აქ ავტორისაგან მეტად მტკივნეული საკითხია წამოყენებული: ადგილობრივი ხელისუფლებისა და საკურორტო სამმართველოს ურთიერთობის არანორმალობა. ჩვენ ამ ნაკლზე მრავალჯერ მიგვითითებია, მაგრამ დღემდის ის სავსებით არაა დაძლეული. სანიტარული ზედამხედველობა კურორტის ხელშია, მილიცია კი ექვემდებარება აღმასკომს. ზედამხედველობა ერთის ხელში არის, აღსრულება კი — მეორის. ეს იწვევს ბევრ გაუგებრობას და საქმეც ზარალობს.

ჩვენს განკარგულებაში არის მხოლოდ ერთი ქუჩა-პარკი, რისთვისაც გვყავს მეეზოვეთა შტატი, რომლებიც სისტემატიურად ადევნებენ თვალყურს სისუფთავეს. სეზონის დაწყების წინ, მართალია, აღმასკომის დადგენილების თანახმად, მოხდა მთელი ტერიტორიის გაწმენდა, მაგრამ ერთდროული გაწმენდა საკმარისი არ არის. გვყავს სანიტარული ექიმი.

შედარებით გასულ წელთან, წელს ბორჯომში მეტი სისუფთავე იყო. ქუჩებიც შეაკეთა აღმასკომმა, მაგრამ ჯერ კიდევ ბევრი არის გასაკეთებელი. „უთაობა და უკულტურობა“ ეს ისეთი სენია, რომ მისი გამოკეთება ერთი ხელის დაკვრით ძნელი საქმეა. საჭიროა როგორც ბორჯომში, ისე წაღვერში ცემში და სხვა საკურორტო ადგილებში, თვით მცხოვრებლებმა შეიგნონ სისუფთავის დაცვის საჭიროება. თუ მათ შორის კიდევ იქნებიან სანიტარული პირობების სისტემატიური დამრღვევლნი, მათ წინააღმდეგ თემაღმასკომები არ უნდა ერიდებოდნენ ზომების მიღებას.

მთ. საკურ. სამმართველოს გამგე
გ. მამალაძე.

როგორ „მუშაობს“ ხორცის მიმწოდებელი ორგანიზაცია

დიდი ხანი არაა, რაც ამიერ-კავკასიის ბაზრის მომარაგება იკისრა საზოგადოება „მიასოპროდუქტმა“. ჩვენ გვინდა რამოდენიმე ფაქტი დავასახელოთ ამ ორგანიზაციის მუშაობის დასახასიათებლად.

მიმდინარე წლის ივნისში და ივლისში დასავლეთ საქართველოში, სვირის რაიონში გაიგზავნა სპეციალური შტატი საქონლის შესაძენად. გაგზავნილთა საერთო რიცხვი უდრიდა 14 კაცს. მათ შორის იყო: 3 სპეცი—საქონლის შემსყიდველი, 3 კონტროლიორი და 8 მწყემსი. ამ შტატის ჯამაგირის საერთო ჯამი თვეში შეადგენს 1.500 მანეთს.

თბილისიდან სვირის რაიონში გაგზავნილ პირებს მისდიოდათ დირექტივა: ეცადეთ, რომ შეიძინოთ გამხდარი საქონელიო. და აი, შემსყიდველ ექსპედიციამ შეიძინა 400 სულამდე საქონელი. მათ შორის უმრავლესობა ფარგასავით იყო გამხდარი და სულს ძლივს ღაფავდა. ამან გამოიწვია, ის, რომ 50 სული საქონელი დაეცა და ამრიგად სრულიად უსარგებლოდ დაიკარგა. შესყიდული საქონელი გარეკეს საბალახოთ მთებში, შემდეგ ჩამოიყვანეს აჯამეთის ტყეში. ამან საქმეს არ უშველა. ყოველ დღე კვდება 4—5 სული საქონელი.

რაც შეეხება შემსყიდველ შტატს, იგი უცვლელი და უკლები დარჩა. არ გაუვლია დიდ ხანს, რომ თბილისიდან დასავლეთ საქართველოში შესყიდული საქონლის შესამოწმებლად ჩამოვიდა დამატებით ორი სპეცი: კეშელავა და ვექელენკო. ესენი 12 დღე მოუნდნენ შესყიდულ საქონლის დათვლას და შემოწმებას. აქედან ადვილი გასაგებია, რას მოიგებს „მიასოპროდუქტი“ ასეთი წესით შეძენილ ხორცზე. ამნაირია შესყიდვის საქმის ორგანიზაცია.

არანორმალური მდგომარეობა ცალკე პუნქტებში გამოწვეულია თვით ცენტრის აპარატის მოუწესრიგებლობით. აიღეთ „მიასოპროდუქტის“ შტატი. მმართველი დადაევი მაინცა და მაინც თავს არ იტკივებს იმაზე, რომ მომჭირნეობა დაიცვას შტატის ხარჯებში. ჯერ ერთი, თავისთავად გაბერილია ძირითადი შტატი. ამას კიდევ ემატება პერიფერიებიდან მოხსნილი აგენტები, რომელნიც პენსიონერებათ ყავს „მიასოპროდუქტს“. მაგალითად, ბათომიდან მოხსნეს რწმუნებული, რომელიც ირიცხება კანტორის განკარგულებაში და სამი თვეა უკლებლივ ღებულობს ჯამაგირს, მოხსნეს ქუთაისის რწმუნებული, გამოიწვიეს თბილისში და ჯამაგირი კი დაუტოვეს, მოხსნეს საქონლის შემსყიდველი თბილისში— ჯამაგირი კი ხელუხლებლად შეუნარჩუნეს. ასეთივე პენსიონერებია: გარაყანიძე, ლომთაძე, გელოვანი, ნაცვლიშვილი და სხვ., რომლებიც ჯამაგირს ღებულობენ იმისათვის, რომ არაფერს აკეთებენ. აღარ ვიცით, რა უნდა მიიღონ მათ იმ შემთხვევაში, რომ რაიმე სასარგებლო მუშაობა გასწიონ „მიასოპროდუქტისა“-თვის?.

დასასრულ აღსანიშნავია მმართველ დადაევის გადაჭარბებული ლტოლვა მივლინებისაკენ. ამ სენით იმდენად ძლიერ არის ის დაავადებული, რომ მან საკუთარი ოჯახის წევრებიც კი დაავადმყოფა. განსაკუთრებულ მიდრეკილებას იჩენს დადაევი ოჯახითურთ მექანიკურ ტრანსპორტისადმი. მას გაგიჟებით უყვარს ავტო.

ერთ დღეს დადაევმა ჩვეულებისამებრ მოიმიზეზა სამსახურის საქმეები. დაუძახა ავტოს, ჩასხდა შიგ ჯალაბითურთ და გაექანა შურდულივით კავკავისაკენ. მაგრამ ნათქვამია, კოკა მუდამ წყალს არ მოიტანსო. მანქანას უბედურება შეემთხვა. თავდავიწყებით მიმავალი ავტო გზაზე ურემს დაეჯახა და ხრამში გადაიჩეხა. სიკვდილით არავინ მომკვდარა, დაშავებით კი ბევრი მძიმეთ დაშავდა. თვითონ მმართველმა ფეხი დაიზიანა, მისმა ბავშმა თავი გაიტეხა, შოფერი მსუბუქად დაიჭრა.

არც ავტოს დასდგომია კარგი დღე. მანქანა იმდენად დაზიანდა, რომ მის შეკეთებაზე იხარჯება 2.000 მანეთი. ესეც, რა თქმა უნდა, იმ გაძვალტყავებულ საქონელს დაეწერება ზურგზე, რომელიც დადაევის განკარგულებით შეძენილია სხვადასხვა რაიონებში.

ასეთია „მიასოპროდუქტი“-ს მუშაობა ჩვენი ბაზრის ხორცით მომარაგებისათვის და კერძო ვაჭრობის შესავიწროებლად. დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად წარმატებით მიმდინარეობს ეს მუშაობა, აქედან ადვილი გამოსატანია.

შინაური.

„ურიადნიკი“ მცხეთაში

ეს ამბავი მიმდინარე თვის 15 რიცხვში მოხდა. მცხეთის მილიციის უფროს ქაჯაიას გზაზე შემოეგება სადგურ მცხეთაშივე მომუშავე — ფეხსაცმელების მწმენდავი, ომის ინვალიდი ივანე კოშორიძე.

კოშორიძე მოეშურებოდა მილიციის სამმართველოსაკენ, რადგან მას ჩხუბი მოუვიდა თავის ნაცნობთან და მოელოდა მილიციის უფროსისაგან საქმეში ჩარევას, დამნაშავის დასჯას. ვისაც ეძებდა, ის გზაში შეხვდა. ქაჯაია ვიღაც უცნობი მოქალაქის თანხლებით წინ შეეჩეხა. ამით გახარებულ კოშორიძემ მაშინვე მიმართა მილიციის უფროსს და სთხოვა დახმარება.

მაგრამ ქაჯაია ახირებულ გუნებაზე აღმოჩნდა. მან ბევრი ლაპარაკი არ დაუწყო მომჩივანს. გააფრთხილა მხოლოდ: „რაც იმან დაგაკლო, — მე შეგისრულებ“-ო. თქმა და ასრულება ერთი იყო. მივარდა ინვალიდ კოშორიძეს, ჩაიგდო ფეხქვეშ და სულ წიხლებით აბურთავა. უცნობი მოქალაქე, რომელიც მილიციის უფროსს ახლდა, განცვიფრებული დარჩა ქაჯაიას ასეთი საქციელით. ის მორიდებით მივიდა მილიციის უფროსთან და უთხრა: არ ვარგა ეს ამბავი, რატომ ურტყამ სასიკვდილოთ უდანაშაულო კაცსო. ქაჯაია ამან კიდევ უფრო გააცეცხლა. ის სახეში ურტყამდა წიხლებს მიწაზე განართხულ კოშორიძეს და თან გაიძახოდა: „ნება, რომ მქონდეს, ამისთანეებს ყველას დავხვრეტავდი“-ო.

ცემის შემდეგ კოშორიძე მილიციის უფროსმა დააპატიმრა. გალახულ კოშორიძეს დასახიჩრებული აქვს სახე, თავში ის დაჭრილია ორ ადგილას, გატეხილი აქვს ცხვირი და შუბლი და ჩამტვრეული აქვს კბილები. ერთი ღამე დაჰყო მილიციის უფროსისაგან მისიკვდილებულმა კოშორიძემ საპატიმროში.

მეორე დღეს ქაჯაია მიხვდა, რომ დიდი დანაშაული ჩაიდინა და მონდომა საქმის მიფუჩეჩება. კოშორიძეს გახთავისუფლება შესთავაზა, მაგრამ ნაცემი ინვალიდი ამაზე არ დასთანხმდა. ის საპატიმროდან არ გამოდიოდა, სანამ საქმე არ იქნებოდა გამოკვლეული. მილიციის უფროსმა გასცა განკარგულება — ძალით გაათრიეთ კოშორიძე გარეთო. ბრძანება შესრულებულ იქნა. ფეხსაცმელების მწმენდავი, დაუზოგავად ნაცემ ინვალიდ კოშორიძეს არ აკმარეს ერთი შეურაცხყოფა მილიციელმა მას ქუჩაში გამოუბიძგა.

ამ ინციდენტში აღსანიშნავია ერთი რამ. შესაძლებელია და, ჩვენ ვფიქრობთ, ეს ასედაც არის, რომ კოშორიძემ დაიმსახურა სასჯელი თავის რაიმე უმზგავსო მოქმედებით წარსულში ან იმ დღეს, როცა ეს ამბავი მოხდა, მაგრამ ნიშნავს თუ არა ეს, რომ მილიციის უფროსს ნება ეძლევა ფეხებით შესდგეს მოქალაქეზე და მთელი ძალღონით ურტყას მას? სად, რომელი მილიციის უფროსია აღჭურვილი ასეთი უფლებით ჩვენში? ვინ მიანიჭა ქაჯაიას იმის ნება, რომ მან თვითვე გაასამართლოს მოქალაქეები და ასე მხეცურად მოეპყრას მათ, ისიც ომის ინვალიდს, და ფეხსაცმელების მწმენდელს?

ქაჯაიამ სწორედ იმიტომ დაიბრიყვა კოშორიძე, რომ ის არის ფეხსაცმელების მწმენდავი, კაცი უპრეტენზიო და ქაჯაიასთანეებისაგან დაბალ ლობედ მიჩნეული. რაც უნდა დამნაშავე არ ყოფილიყო ის, ქაჯაია ასეთ შეურაცხყოფას ვერ შეკადრებდა. მილიციის ამგვარი უფროსები ჩირქს სცხებენ საბჭოთა ხელისუფლებას. დამნაშავემ პასუხი უნდა აგოს.

კედი.

როდის მოეღება ბოლო?

(ბაღდათი)

ბაღდათის თემში მიწის ყიდვა-გაყიდვამ ეპიდემიური ხასიათი მიიღო. ამის შესახებ უკვე იყო გაზეთებში წერილები, მაგრამ ადგილობრივი ხელისუფლება საღათას ძილს მისცემია.. ასე, მაგალითად, ვლადიმერ ქაშაკაშვილმა მიყიდა მიწა ვანო ტაბეშაძეს ორი ათას მანეთად. ეს მიწა ზედ აღმასკომის შენობის უკან მდებარეობს. ტაბეშაძე უკვე გარდაიცვალა. ქაშაკაშვილი კი მის ქვრივ-ობლებს აშინებს, რომ გაყიდულ მიწის შესახებ არსად არაფერი გაამხილონ. სოფლის ეს დახელოვნებული ჩარჩი, რომელსაც თავი ხელოსნათ მოაქვს, ფეხზე ვაჭრობს, დღეს თავს უშიშრად გრძნობს. დრო არის უკვე, რომ ბაღდათის მუშაკები აქტიურად შეებრძოლონ მიწის ყიდვა-გაყიდვას, რომელიც ბაღდათის თემის ერთ-ერთ მტკივნეულ მხარეთ გადაიქცა.

სჭალი.

ასოცი ბავშვი თუ ერთი ყოფ. სახლის მეპატრონე?

სასამართლოს ქუჩაზე მდებარე პირველ საცდელ-საჩვენებელი ბაღი კარგა ხანია დიდ დაბრკოლებებს განიცდის ბაღის სივიწროვის გამო. საზამთრო პედაგოგიური მუშაობა ბავშებს შორის შეუძლებელი ხდება. შარშან ამ მიზეზით ერთი განყოფილება სავსებით დაიხურა. წელს შენობის სივიწროვე კიდევ უფრო მეტად საგრძნობი შეიქმნა სამუშაო დღის 4 საათამდე გადიდების გამო. ამჟამად საკითხი ასე სდგას, ან უნდა დაიხუროს კიდევ ერთი განყოფილება, ან შენობა უნდა გაფართოებულ იქნას.

ბაღში ირიცხება 120 ბავში მუშებისა და მოსამსახურეების შვილები.

სახლი, რომელშიაც ბაღი მდებარეობს წინად ინჟ. **შახბუდაგოვს** ეკუთვნოდა. ეხლა სახლი მუნიციპალიზაციაქმნილია. შენობის ნახევარი დღესაც უჭირავს ყოფილ სახლის პატრონს შახბუდაგოვს. მისი ამ სახლიდან გამოსასახლებლად საბავშო ბაღის ხელმძღვანელებმა,, მშობელთა კომიტეტმა და თვით სახალხო განათლების კომისარიატმა, მრავალი ზომა იხმარეს, მაგრამ ამაოდ.

შახბუდაგოვს ვიღაც „დიდი კაცი“ მფარველობს.

ალბად, სასარგებლო და დასაფასებელია ინჟენერ შახბუდაგოვის მუშაობა, მაგრამ რა შუაშია აქ ასეულ ბავშების ინტერესები, რომ მას მსხვერპლად სწირავენ. ყოფილ სახლის მეპატრონეებისათვის, ვინც არ უნდა იყვეს ის, ასეთი გადამეტებული შეღავათის მინიჭება ყოვლად დაუშვებლად უნდა ჩაითვალოს. სასარგებლო შრომა სხვა მხრივ არის დასაფასებელი და არა მესაკუთრეობის გრძნობების დაკმაყოფილებით.

ამ ერთი კვირის წინად შესდგა მშობელთა კომიტეტის კრება. მშობელთა კრებაზე შემდეგი გამოირკვა: შახბუდაგოვს ბინის ფართობი უფრო მეტი უკავია, ვიდრე ეს საბინაო კანონით არის გათვალისწინებული. სახალხო განათლების კომისარიატში დაიბარეს შახბუდაგოვი და მოსთხოვეს ამ ზედმეტი ფართობის გადაცემა ბაღისათვის, მან ასეთი ცინიკური პასუხი მისცა: მე ჩემი ნებით არაფერს დაგითმობთ, თუ ძალა გაქვთ, იხმარეთო.

ვინ გაათამამა ყოფილი სახლის პატრონი, რომ ცენტრალურ დაწესებულების მოთხოვნას ასე აბუჩად იგდებს.

ამაზე, ალბად, მუშათა და გლეხთა ინსპექცია გასცემს შესაფერ პასუხს.

მშობელი.

„სანამ ურემი არ გადაბრუნდება“...

(საზოგადოება „სამშენი“-ს მუშაობის შესახებ)

საზოგადოება „სამშენი“ შედარებით ახალი ორგანიზაციაა. ის იზრდებოდა და ღონიერდებოდა მტკიცე კოლექტიურ შრომის ნიადაგზე. მალე მან თავისი მოღვაწეობა საქართველოს საზღვრებს გარეთაც გადაიტანა, დაიწყო მუშაობა ამიერ-კავკასიის მასშტაბით. ვინ იცის, კიდევ წინ გასწევდა „სამშენი“, მაგრამ, დაედო მის წინსვლას საზღვარი. იწყება „სამშენი“-ს დაქვეითება და გაჩანაგება.

ასე წავიდა „სამშენი“-ს საქმე ამავე წარმოებაში სამასალო ნაწილის გამგეთ ივ. ქადეიშვილის გამოჩენისთანავე. რომ ჰკითხოთ ქადეიშვილს, თითონ გეტყვით, რომ ის საუკეთესო ტეხნიკოსია, კომერსანტია და ვინ იცის კიდევ რა. საქმე კი მის ხელში სულ უკან-უკან იხევს კიბოსავით.

„სამშენმა“ ამ ბოლო ხანებში სახელი გაითქვა კაბინეტების იშვიათი მორთულობებით, ასე გეგონებათ, ვენეციის სასახლეა და არა საამშენებლო ორგანიზაციაო. მაგრამ ქადეიშვილისათვის არც ერთი მაგიდა არ აღმოჩნდა ამ კაბინეტში შესაფერი.

იყიდა მან ერთ ნაცნობისაგან 560 მანეთად საწერი მაგიდა, მოაწყო ყველაფრით და წამოსკუპდა, როგორც დიდი კაცი.

როგორაა საქმე თვით სამასალო ნაწილში. არ ვიცით, არ ეცალათ, თუ ვერ შესძლეს, მაგრამ ცხადია, როგორ არის შედგენილი სამუშევრების საჭიროებისამებრ კალენდარული გრაფიკი. საამშენებლო მასალის მიწოდებაში სრული არევ-დარევაა.

ასეთ უგეგმობას, ცხადია, უარყოფითი შედეგი მოჰყვა.

რუსეთში თუ საქართველოს სხვადასხვა კუთხეებში მივლინებული აგენტები გზავნიდნენ ისეთ მასალებს, რომელიც არ შეეფერებოდა მოთხოვნილებას. გვჭირდებოდა აგური ასი ათასობით, მაგრამ შეკვეთა არ იგზავნებოდა ქარხნებში. ხის მასალა, რომელიც 100 ვაგონობით იგზავნებოდა „სამშენი“-სათვის, მეტნაწილად ხელახლა იხერხებოდა და იხერხება ეხლაც უთავბოლოდ. დანაფოტებული მასალა კუბი 5 მანეთში გადის.

სამასალო ნაწილმა არ იცოდა თუ რა ჰქონდა მას ამ საწყობში და ხშირად თავქუდმოგლეჯილი არბენინებდნენ აგენტებს ბაზარზე ამა თუ იმ მასალის შესაძენათ, ეს მასალები კი იყო აქვე საწყობში.

მნიშვნელოვანი თანხები დაიხარჯა „სამშენი“-ს მექანიკურ ქარხნის ასაგებად და მოსაწყობად. უხეირო ხელმძღვანელობით ეს წარმოებაც ძლივს ფორხილობს.

ტეხნიკური განყოფილებაც უფრო სტიქიურად და „რისკზე“ ადგენს გეგმებს. არის შემთხვევები, რომ ასაგებ შენობის ფასი არ იციან და საქმეს კი იღებენ. შემდეგ საქმის მომცემნი თავმობეზრებული არიან ფასების დაუსრულებელი ცვალებადობით.

სათანადო ორგანოებმა დროზე უნდა მიაქციონ ყურადღება „სამშენი“-ს ამ დეფექტებს და გამოაჯანსაღონ ამ დაწესებულების მუშაობა „სანამ ურემი არ გადაბრუნდება“.

შ. ჯავშანელი.

უნივერსიტეტის პასუხი

ამხანაგო რედაქტორო!

„კომუნისტი“-ს 233 ნომერში მოთავსებული კორესპონდენცია ზინაიდა სალუქვაძის უგამოცდოთ უნივერსიტეტში მიღების შესახებ სრული სიმართლეა. მიუხედავად იმისა, რომ ხსენებული სალუქვაძის ქალი გამოცდაზე არ გამოცხადებულა, ნიშანთა ცხრილებში მისი გვარის პირდაპირ აღნიშნული არის ნიშნები ყველა საგნებში, გარდა ტრიგონომეტრიისა. კვლევა-ძიებამ აღმოაჩინა, რომ ეს ბოროტმოქმედება ჩაუდენია ადგილკომის ტეხნიკურ მდივანს შალვა ურუშაძეს, რომელიც ქ. ჩიჩუასა, სტ. მდივანის და სტუდენტთა ზოგ წარმომადგენელთან ერთად სტუდენტთა პრორექტორის დ. გვაზავას ხელმძღვანელობით აწარმოებდა ახლად გამოცდილ სტუდენტთა ნიშნების შეჯამებას და მათ სოციალურ გადარჩევას. ხსენებული შ. ურუშაძე მოხსნილ იქნა ადგილიდან და მისი საქმე გადაეცა საკონტროლო კომისიას.

თანახმად ჩემი განკარგულებისა, კ. სულაქველიძემ და საქმეთა მმართველმა ვ. სალუქვაძემ მოახდინეს ხელახალი შეჯამება ყველა 2.408 გამოცდილთა ნიშნების, შეადარეს მიღებულთა სიები გამოცდაზე გამოცხადებულ აბიტურიენტთა პირად ფურცლებთან და აგრეთვე შეამოწმეს პირად ფურცლებში აღნიშნული ნიშნები. აღმოჩნდა, რომ ზოგ აბიტურიენტთა ნიშნების ჯამი შეცდომით იყო გამოყვანილი, რამოდენიმე პირთა ნიშნები პირად ფურცლებში **შესწორებული** იყო. ამ კვლევა-ძიების მიხედვით მიღებულთა სიებიდან (სულ მიღებული იყო 926 კაცი) გამორიცხულ იქნენ შემდეგი პირები:

1. **სალუქვაძე** ზინაიდა ივსიხის ასული—პედაგოგიური ფაკ. კომკავშ.
2. **კოხრეიძე** ტატიანა რომანოზის ასული—სამკურნალო ფაკ. უპარტიო
3. **გვაზავა** ლეონიდ დავითის ძე — სამკურნალო ფაკ. უპარტიო
4. **ბერჩენიშვილი** გოგინა ივანეს ასული—სამკურნალო ფაკ. უპარტიო
5. **დოლიძე** შოთა დიმიტრის ძე — პოლიტეხნიკური ფაკ. კომკავშირ.
6. **სიტატიშვილი** კონსტანტინე მინას ძე—პედაგოგიური ფაკ. უპარტიო,
7. **ორაგველიძე** დიმიტრი იოსების ძე—სოც. ეკონომ. ფაკ. უპარტიო,
8. **ორაგველიძე** ელპიტე ბესარიონის ას.—პედაგოგიური ფაკ. კომკავშ.,
9. **ბენდელიანი** შალვა მელიტონის ძე—აგრონომიულ ფაკ. უპარტიო,
10. **არდიშვილი** თამარ პარმენის ას. — სამკურნალო ფაკ. უპარტიო,
11. **შარაშენიძე** ალექსანდრე ნიკიფორეს ას.—სამკურნ. ფაკ. უპარტიო,
12. **ფანცხავა** აკაკი დიომიდეს ძე—სამკურნალო ფაკულტ. უპარტიო,
13. **გრებენშჩიკოვი** ქსენია ალექსანდრეს ას.—აგრონომ. ფაკ. უპარტიო,
14. **ბახტაძე** ვლადიმერ მიხეილის ძე — აგრონომიულ ფაკ. კომკავშ.,

„კომუნისტში“ მოთავსებულ კორესპონდენციაზე პასუხის დაგვიანების მიზეზი იყო ის, რომ ეს შემოწმებითი მუშაობა სავსებით ჯერ კიდევ არ არის დამთავრებული.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი
მალაქია ტოროშელიძე.

გამოძახილი წერილებზე

დამნაშავე დაპატიმრებულია

გაცნობებთ, რომ გაზეთ „კომუნისტი“-ს № 233—მოთავსებული წერილის შინაარსი გამოჩინებულის თემაღმასკომის თავმჯდომარის მ. დოლიძის უწესოდ მოქცევის შესახებ, ადგილობრივათ შეკრეფილი ცნობებით დადასტურდა. დოლიძე მოხსნილია სამსახურიდან და დაპატიმრებულია. სათანადოთ მოხდენილი კვლევა-ძიება მის შესახებ გადაცემული აქვს პარტსამეულს.

ქუთაისის სამ. აღმ. თავმჯდ. მოადგილე **ნ. კაკაბაძე.**

„მოქეიფენი“ პასუხისგებაში არიან მიცემული

მოგახსენებთ, რომ გაზ. „კომუნისტი“-ს (2/IX—28 წ). ინსპექციის ფურცელში მოთავსებულ კორესპონდენციაზე სათაურით: „ქეიფი აგარაკზე“. უკვე მოხდენილია კვლევა-ძიება, რომელიც პროკურორის მიერ გადაცემული აქვს ბაღდათის უბნის გამომძიებელს დამნაშავეების პასუხისგებაში მისაცემად.

ქუთ. სამ. აღმ. თავმჯდ. მოადგილე
ნ. კაკაბაძე.

კულაკს ფანდები არ გაუვიდა

გაზ. „კომუნისტი“-ს № 227-ში (ა.-წ. 30 სექტემბერი) მოთავსებულია კორესპონდენცია რაჭიდან სათაურით: „სად მარხია ძაღლის თავი“. ჩემს მიერ წარმოებულ კვლევაძიებით კორესპონდენციის შინაარსი დადასტურებულია.

მიღებული იქნა სასწრაფო ზომები: გაცემულია განკარგულება კულაკ ჯაფარიძისაგან თივების ჩამოსართმევად და გლეხთა კოლექტივზე გადასაცემად.

მ.-გ. ინსპექციის რწმუნებული რაჭა-ლეჩხუმის მაზრაში.

ალმშენებლობა სოფლად

საბჭოთა სოფელი გაცხოველებულ ალმშენებლობითი მუშაობას აწარმოებს.—ნორიოს გლეხობას გამოყავს სასმელი წყარო.—კოჯრის თემში აგებენ სკოლების, კოოპერატივების და კლუბის შენობებს. — ნოსირის თემში აშენებენ აგურ-კრამიტის ქარხანას. — გურჯაანში მალე დამთავრდება დიდი შენობის აგება დაწესებულებებისათვის

დიდი საქმე კეთდება
ს. ნორიო, თბ. მაზრა

სოფ. ნორიოში დაახლოვებით 1000 კომლამდე გლეხობა სცხოვრობს. ამ სოფლის მთავარ სიძნელეს წარმოადგენდა სასმელი წყლის უქონლობა. ნორიოდან 6 კილომეტრის დაშორებით აღმართულია მთა „აშკავეთი", რომლის კალთებზე გამოდის საუცხოვო ანკარა წყარო.

დიდი ხანია ნორიოს გლეხობა მოწადინებული იყო ეს წყარო სოფლამდე მოეყვანა, მაგრამ სურვილი განუხორციელებელი რჩებოდა. მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების დროს ხორციელდება გლეხობის დიდი ხნის ოცნება. ადგილობრივი გლეხობის და ხელისუფლების შუამდგომლობით, თბილისის აღმასკომმა გადასწყვიტა ნორიოში წყაროს გამოყვანა და ამ მიზნით გაიღო რამოდენიმე ათასი მანეთი. წინასწარი მუშაობა უკვე დამთავრდა, შეძენილია მილები, გამოკვლეულ იქნა ის მიდამო, საიდანაც წყარო უნდა იქნეს გამოყვანილი. გამოკვლევამ დაადასტურა, რომ საკმაო რაოდენობით შეიძლება სოფლისათვის წყალის მიწოდება.

ამას წინად ნორიოს ესტუმრა გეოლოგი გაბუნია, რომელმაც ინჟინრებთან ერთად კვლავ დაათვალიერა ეს ადგილები და საბოლოოდ დადასტურდა კომისიის დასკვნა. გეოლოგ გაბუნიას განცხადებით, წყალი საკმარისი იქნება სოფლისათვის რამოდენიმე ათეული წლების განმავლობაში. ამასთანავე მას დიდი მნიშვნელობა ექნება როგორც მეურნეობის გასაუმჯობესებლად, ისე გლეხობის ჯანმრთელობისათვისაც.

პირველ ოქტომბერს გლეხობა ხალისით შეუდგა მუშაობას და იმედი აქვს, რომ დაწყებულ საქმეს ხელისუფლების დახმარებით მალე დაამთავრებენ.

ვ. წ—ლი.

უდიდესი მიღწევები ალმშენებლობაში
კოჯრის თემი, თბ. მაზრა

კოჯრის თემში წინ მიიწევს მშენებლობა. შენდება სკოლების და კოოპერატივების შენობები, კეთდება გზები და სხვა. ს. დიდებაში დამთავრდა სკოლის შენობა, ს. წავკისში კოოპერატივის შენობა, სადაც უკვე დაწყებულია ვაჭრობა. სოფ. ტაბახმელაში სადირკველი ჩაეყარა ახალ შენობას სკოლისათვის, რომელიც შესდგება ოთხი დიდრონი ოთახისაგან, ხოლო მომავალი წლიდან იქნება რვა-ცხრა ოთახიანი შენობა. ამა შენობისათვის კოჯრის აღმასკომმა გადადო 2675 მანეთი და დამატებით შეტანილია 1928 წლის ბიუჯეტში 5.200 მანეთი. ამ შენობის აგებას დიდ დახმარებას უწევს ტაბახმელის საშრატე სადგურიც, რომელიც ათასი მანეთით დაეხმარა.

ტაბახმელის საშრატე სადგური, გარდა ამისა დაეხმარა ტაბახმელის გლეხობას ზამთარში და დაუთმო 700 ფუთი თივა, რითაც გლეხობის ოთხფეხი საქონელი გადარჩა განადგურებას. გარდა ამისა საშრატე სადგური სოფლის და სადგურის საჭიროებისათვის აპირებს კოოპერატივის შენობის აგებას. სადგურმა დაამთავრა დიდი შენობის აგება კლუბისათვის, რითაც გლეხობაც ისარგებლებს.

ამრიგად აღმასკომს და საშრატე სადგურს აღმშენებლობის დარგში აქვთ უდიდესი მიღწევები.

მეთვალყურე.

წინ მივდივართ
ნოსირის თემი, სენ. მაზრა

თემში არსებობს ერთი შვიდწლედი, ორი ოთხწლედი, კოოპერატივი, გლეხკომი, სამკითხველო, გამოდის კედლის გაზეთი სახელწოდებით „მეურნე", გვაქვს სანერგე, სამხ. სახერხი ქარხანა და ფოსტის საგენტო.

სახალხო სახლის ასაგებ თანხის შეგროვებას უკვე შეუდექით, მოსახლეობა დიდის სახარულით ხვდება ამ საქმეს.

შენდება მდ. ტეხურზე, ძველი სენაკის მამართულებით ხიდი, რომელიც ახლო ხანში დასრულდება. განზრახულია საექიმო პუნქტის გახსნა.

შენდება აგურ-კრამიტის ქარხანა. ქარხანას აშენებს ს. მ. უ. საბჭო, რომელიც უნდა აშენდეს ტეხნიკის უკანასკნელი სიტყვის მიხედვით. რკ. გზ. მთავარი ლიანდაგიდან ქარხნამდე უკვე გამოყვანილია შტო, ხოლო აბგესიდან ხაზი. ქარხნის აგება ორ წელიწადს გასტანს.

გლეხკორი ბაბადიშე.

გურჯაანის საჭიროებანი
(წერილი კახეთიდან)

ამჟამად გურჯაანი იქცევს მთელი კახეთ-ქიზიყის ყურადღებას, როგორც თელავ-სიღნაღის მაზრების ადმინისტრატიული ცენტრი. პირველში თუ დიდ უხერხულობას განიცდიდნენ დაწესებულებები შენობების უქონლობის გამო, ეს კრიზისი მალე შეწყდება იმ შენობის დამთავრებით, რომელშიაც უნდა მოთავსდეს საბჭოთა დაწესებულებები. შენობა შეიცავს 18 ოთახს, უკვე დახურულია და დაჩქარებით წესით მიმდინარეობს სადურგლო მუშაობა. ზამთრის დასაწყისში უკვე გადავლენ ზოგიერთი დაწესებულებანი.

რაც შეეხება თანამშრომელთ, ესენი არა ნაკლებ განიცდიან ბინის კრიზისს. უმრავლესობა შორის ს. კოტეხში უქირავს ბინები.

გურჯაანის მახლობლად ამას წინად განთავისუფლდა კურორტ „ახტალის" ბარაკები 60—80 საწოლით, რომლებიც ივნისამდე ცარიელი დარჩება. აი ამ ბარაკების დათმობას თხოულობენ თანამშრომლები გაზაფხულამდე და იმედი აქვთ, რომ საკურორტო სამმართველო დააკმაყოფილებს მათ მოთხოვნას.

გურჯაანში ყოველ დღე მრავალი ხალხი მოდის. ზოგი სამსახურის საქმეებზე, ზოგი კერძოთ, ბევრს ღამე უხდება დარჩენა და თუ საწოლი იშოვა, სასწაულად უნდა ჩაითვალოს.

ერთად-ერთი გლეხის სახლი 12 საწოლით, სრულებით ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნილებას. ვიდრე სასტუმრო აშენდებოდეს, აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს გლეხის სახლის გაფართოება, რისთვისაც შესაძლებელია იმავე ახტალის ერთ-ერთი ბარაკის გამოყენება.

მართალია, გზები სასწრაფოდ კეთდება, მაგრამ საჭიროა მარილიც მოეყაროს და განათდეს გზა სადგურიდან სოფლამდე, ვინაიდან თვით სოფ. გურჯაანში მოთავსებულია ბევრი დაწესებულება და როგორც თანამშრომელთ, ისე საქმეზე მისულთ უხდებათ ღამით სიარული. ნახევარი კილომეტრი გზის განათება ხევის მიდამოებში, სადაც თვით ელსადგურია აშენებული, სულ ადვილი საქმეა.

რაც შეეხება მატარებლის მიმოსვლას, ეხლა როგორც თელავიდან, ისე წნორიდან 12 საათზე მოდის გურჯაანში და მოსახლეობას მიერ დაწესებულებებში საქმის გასაკეთებლად დრო სულ ცოტა რჩება. ერთი საათით ადრე მატარებლების გამოსვლა, როგორც თელავიდან, ისე წნორის წყალიდან ძნელი საქმე არ არის, ეს არც რკ. გზის მატარებლის მიმოსვლის მარშრუტს შესცვლის, ხოლო მოსახლეობას კი დიდ სამსახურს გაუწევს.

ვან-ლი.

სოფელი დაწინაურების გზაზეა
ს. ბერთუბანი, თბილ. მაზრა

სოფელი ბერთუბანი შედის სართიჭალის თემში. საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე ეს სოფელი უკიდურეს გაჭირვებაში იყო. მათ არც სკოლა ჰქონდათ, ხოლო სამკითხველოზე ხომ ზედმეტი იყო ლაპარაკი.

საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისთანავე სოფელი დაწინაურების გზაზე შესდგა. უკვე არსებობს 4 წლიანი შრომის სკოლა. სოფელს არ ქონდა სასმელი წყალი, დღეს ეს საკითხიც მოგვარებულია, თბილისის აღმასკომის დახმარებით და ადგილობრივ ხელისუფლების თაოსნობით უკვე გამოყვანილ იქნა სასმელი წყალი 4 კილომეტრის მანძილიდან. წყლის გამოყვანა დაჯდა დაახლოვებით 5000 მანეთამდე.

გ. გარსიაშვილი.

კმარა უმოქმედობა
ჯვარის თემი, ზუგდიდის მაზრა

ზუგდიდის მაზრის ყველა თემებში დღეს გაცხოველებული ტემპით მიმდინარეობს აღმშენებლობა, მაგრამ ისე როდია ჯვარის თემში, რომელიც ერთ-ერთ დიდ თემად ითვლება ზუგდიდის მაზრაში. თემის ხელმძღვანელ ორგანიზაციებს ჯერ ფიქრადაც არ მოსვლიათ აღმშენებლობაზე ზრუნვა. კოლექტიური მეურნეობა თემში არ არსებობს, შვიდწლიანი შრომის სკოლის მდგომარეობა უიმედოა. შენობა უვარგისია, იატაკი გაფუჭებული, სახურავის სიკარგეზე ხომ ზედმეტ ა ლაპარაკი. ერთხელ თემსაბჭომ მოიფიქრა აზრათ სკოლის შენობის აგება, მაგრამ მიღებული დადგენილება ქაღალდზე დარჩა. ამოდენა თემში კოოპერატივი სულაც არ არსებობს, საბჭოს მუშაობა სუსტია, გლეხკომი არაფერს აკეთებს.

თემში კარგად არის დაყენებული მხოლოდ კერძო ვაჭრების საქმე, მათ აქვთ 43 სავაჭრო დუქანი და მოხერხებულად აძრობენ ტყავს მშრომელ გლეხობას.

კმარა უმოქმედობა. საჭიროა ადგილობრივ ორგანიზაციების ამოძრავება და მიბაძვა დანარჩენი თემებისათვის.

იანური სამუშია

თელავის ავ-კარგი
(წერილი თელავიდან)

ფიქრობდნენ, გურჯაანში მაზრის ცენტრის გადატანის შემდეგ, თელავის ცხოვრება ჩაკვდებოდა, ქალაქი სოფლად იქცეოდა.

ძლივს გვეღირსა აღმშენებლობის დაწყება. თეატრი აგვიშენეს, ქალაქის ბაღი მოგვიწყვეს, ქუჩები გაგვიფართოვეს, აწი სუყველაფერი შესდგება: ვინ იქნება პატრონი ამბობდნენ ზოგი მოქალაქენი, როდესაც ხედავდნენ გურჯაანში გადასახარგებლად დაწესებულებების მზადებას.

მართალია, აღმასკომის და მის განყოფილებების გადატანამ, აგრეთვე პროფკავშირების გადასვლამ თავისი კვალი დაამჩნია ქალაქს, მაგრამ დიდათ არაფერი შეცვლილა.

აღმშენებლობა ისევ განხორციელებულად სწარმოებს. აშენდა შუა-ბაღში სამკითხველოს ახალი შენობა, შენდება აბანო, შენდება რკინისგზის სადგურთან ღვინის ვეებერთელა სარდაფი, ფართოვდება ელექტრონის ქსელი, მატულობს აბონემენტთა რიცხვი, აკეთებენ ქუჩებს; ბაზრობა ისეთივეა, როგორიც იყო, სოფლელები, ძველებურად აწყდება ქალაქს და გაცხოველებულ აღებ-მიცემას აქვს ადგილი.

უნდა ითქვას, რომ კერძო ვაჭრობა თელავში კიდევ მაგრად გრძნობს თავს და მეტოქეობას უწევს კოოპერაციას. უკანასკნელი თვალსაჩინოდ ვითარდება, მაგრამ კიდევ უსუსურია კერძოებთან ბრძოლაში.

კულტურული საქმიანობა თელავში არასოდეს არ მდგარა სათანადო სიმაღლეზე და არც ეხლაა რიგიანად. მართალია, არის პროფკავშირების კლუბი, არის თეატრი, მაგრამ საგულისხმო და საინტერესო რამე მათში იშვიათად იმართება. თეატრი კინოთაა გადაქცეული. გინდა თუ არა, უნდა დაკმაყოფილდე კინო-სურათებით, რომელთა უმრავლესობა დაძველებულია და მობეზრებული აქვთ თბილისში.

შარშან მოწვეული იყო რეჟისორი და ავად თუ კარგად წარმოდგენები იდგმებოდა. წელს ხელმძღვანელის მოწვევა ვარაუდშიაც არ ქონიათ. ამავე დროს აღსანიშნავია, რომ მაზრაში ბევრგან სოფლადაც კი ჰყავთ დრამის რეჟისორები (გავაზში, ველისციხეში), რომელთაც კარგ გასამრჯელოსაც აძლევენ.

ამ მხრივ ქალაქმა უნდა მიაქციოს ყურადღება. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ისეთ მშვენიერ თეატრს, როგორიც თელავშია, ესაჭიროება სათანადოთ გამოყენება.

ალაზნელი.

წერილებიდან

სოფ. კაჭრეთში (კახეთის მაზრა), რკინისგზის ბაქნის ნაცვლად უნდა აეგოთ სადგური. ამის გამო რკ. გზ. გამგეობამ მოავლინა ინჟინერი, რომელმაც დაათვალიერა კაჭრეთის მდებარეობა. გლეხობა მოელის სადგურის აგებას, რომელიც უნდა დაიჩქაროს რკინისგზის სამართველომ.

პ. ქ-შვილი.

ყვარელის (კახეთის მაზრა), თემაღმასკომის თავმჯდომარის ინიციატივით, აშენდა ოთხწლედის შენობა, გლეხის სახლი, საფუძვლიანად შეკეთდა აღმასკომის შენობა; ახლო მომავალში შეკეთდება საავადმყოფოს შენობა 12 საწოლით, ამუშავდება ელსადგური და სხვა. გლეხობა მადლიერია ასეთი მუშაობით, მაგრამ თითო-ოროლა პირები აღმასკომის თავმჯდომარეს ხელს უშლიან მუშაობაში და ჭორებს ავრცელებენ. საჭიროა ამ ჭორიკანების ალაგმვა.

წიწაკა.

თამაკონის თემის (სენაკის მაზრა), ზოგიერთი სოფლებს თემის ცენტრიდან ყოფს მდინარე ჩხოუში, რომელზედაც გადებული ხიდი ადიდებულმა მდინარემ წაიღო. როგორც მოსახლეობა, ისე განსაკუთრებით მოწაფეები დიდ გაჭირვებას განიცდიან. თემ-აღმასკომმა დროზე უნდა მოაგვაროს ხიდის აგების საკითხი.

გ. ჟ—ია.

სოფ. ნაფარეულს (კახეთის მაზრა) ამ [illegible] მდ. ლოპოტამ ადიდების დროს დიდი ზიანი მიაყენა. ასეთი მდგომარეობა, რომ მომავალში არ განმეორდეს, საჭიროა სასწრაფოდ გამოგზავნილ იქნეს მაზრიდან სპეციალური კომისია სათანადო ზომების მისაღებად.

მოვალე.

ყურადღება კოოპერატიულ ვაჭრობის მოწესრიგებას

კოოპერატივის წიგნაკების ბოროტად გამოყენებას ბოლო არ ელება. — კოოპერატივში წევრებად შეპარული არიან ყოფილი ვაჭრები, რომლებიც სპეკულიაციას ეწევიან კოოპერატივიდან გამოტანილ საქონელზე. — კოოპერატივის ზოგიერთი თანამშრომლები ხელს უწყობენ ფართლეულობაზე სპეკულიაციას.

ვინ აძლევს ამდენ ფართალს?

ეორესის ქუჩისა და პლეხანოვის პროსპექტის კუთხეში არსებობს მუშკოოპის ფართლეულობის მაღაზია, სადაც ძალიან იშვიათად ნახავთ მუშებისთვის საჭირო იაფ ფასიან ჩითებს და სხვადასხვა საქონელს, მაგრამ არ ვიცით, საიდან და რა საშუალებით, ამ მაღაზიიდან თითქმის ყოველდღე განუწყვეტლივ ეზიდება ერთი და იგივე პიროვნება სხვადასხვა ფართლეულობას. ეს პიროვნება გახლავთ პლეხანოვის პროსპექტზე მდებარე სახლი № 82-ში მცხოვრები ყოფილი ცნობილი ვაჭარი ვინმე ავეტიკოვი, რომელსაც კოოპერატივის წიგნაკიც კი აქვს

როგორც ვთქვით ავეტისოვი ყოფილი ვაჭარია. ამჟამად იგი თითქოს უმუშევარია და ულუქმაპუროთ დაიარება, მაგრამ სამაგიეროდ მისი მეუღლე უმუშევრად არის აღრიცხული შრომის ბირჟაში და სარგებლობს ყოველგვარ უფლებებითა და შეღავათებით. კოოპერატივის წიგნაკიც ცოლის საშუალებით აქვს შეძენილი ავეტიკოვს. მაღაზიაში კი მას ჰყავს კარგი მეგობარი, რომელიც არამც თუ პირადათ ავეტიკოვს და მის ცოლს აძლევს ჩუმათ საქონელს, არამედ ავეტიკოვის მიერ გაგზავნილ ბავშვებსაც უარს არ ეუბნება. მუშკოოპის მაღაზიიდან გამოტანილი საქონელი მერე დღეს ავეტიკოვს, სალდათისა და დეზერტირის ბაზარზე მიაქვს გასაყიდათ.

ხშირად, როდესაც ცოლ-ქმარს, რამდენიმეჯერ აქვთ მაღაზიიდან წამოღებული ფართალი, იმისათვის, რომ ეჭვი არავის შეეპაროს, მაღაზიაში გზავნიან მეზობლის ბავშვებს და აბარებენ, რომელიღაც „მაღალ-მაღალ" ნოქართან, რომ „ავეტიკოვმა გამოგზავნა"-ო. სხვა არაფერია საჭირო. „მაღალ-მაღალმა" ნოქარმა იცის რისთვისაც მივიდა ბავშვი, უხვევს ქაღალდში რამდენიმე მეტრ ფართალს და ატანს.

მუშკოოპის გამგეობამ ყურადღება უნდა მიაქციოს ამ გარემოებას, გამოიკვლიოს ეს საქმე საფუძვლიანად და დამნაშავენი მისცეს პასუხისგებაში.

X.

კერძო ვაჭარი ტყავს გვაძრობს
(კურსების ძელაკების ქარხანა)

კურსების გრანიტისა და ძელაკების ქარხნების მახლობლად არსებობს კერძო სასადილო, სადაც დაარსების პირველ ხანებში, სადილი ნახრის მიხედვით იყიდებოდა მუშებზე. შემდეგში შეიცვალა მდგომარეობა; სასადილო ნამდვილ სამიკიტნოთ და ფულის მახეთ გადაიქცა. სადილს აქ ვეღარ ნახავთ. სამაგიეროთ ბევრია ღვინო და არაყი, რომელიც ანადგურებს მუშის ბიუჯეტს. სამიკიტნოში თითქმის ყოველ დღე იმართება ქეიფი, რომელიც ხშირად ჩხუბითა და მოქეიფეთა თავპირის მტვრევით თავდება.

აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ სამიკიტნოს პატრონი ნისიად ასმევს მუშებს ღვინოს და ასეთ საშუალებით ტყავს აძრობს მათ. მუშები თავიანთი ხელფასის ნახევარზე მეტს, სამიკიტნოში სტოვებენ იმ დროს, როდესაც მათი ცოლშვილი აუტანელ მდგომარეობაში იმყოფებიან.

აქვე, ძელაკების ქარხნის მახლობლად არსებობს კოოპერატიული სავაჭრო, რომელიც დიდ დახმარებას უწევს ადგილობრივ გლეხობას, მაგრამ კოოპერატივის გამგეობა არავითარ ყურადღებას არ აქცევს აღნიშნულ ქარხნის მუშებს და არ ცდილობს მათ კოოპერაციაში ჩასაბმელად. მუშები გაჭირვებას განიცდიან კერძო ვაჭრის ხელში. სამომხმარებლო კოოპერატივის გამგეობამ უნდა გახსნას მახლობლად სავაჭრო და დაიხსნას მუშები კერძო ვაჭრების ბრჭყალებიდან.

კომკავშირელი.

როდის გაგვაგზავნიან სამუშაოზე

დიდი ხანია, თბილისის სასწავლებლებში, სხვადასხვა სპეციალური განხრების გარდა შემოღებული იყო კოოპერატიული განხრაც. კოოპერატივის საგნის მასწავლებელი და თვით ინსტრუქტორიც, დიდათ აიმედებდა მოწაფეებს, რომ გაათავებენ კურსებს თუ არა გაგზავნიან მათ სამუშაოზე, მაგრამ მათი დაპირება უშედეგო დარჩა. მსმენელებმა უკვე დიდი ხანია დაამთავრეს კურსები და კარგადაც შეითვისეს კოოპერაციის მნიშვნელობა, მაგრამ არც ერთი მათგანი ჯერ არ არის გამოყენებული და არ არის გაგზავნილი კოოპერატიულ სამუშაოზე.

მუშკოოპის განმანაწილებელი სექციის გამგე ატყუებს ახალგაზრდა კოოპერატიულ მუშაკებს, რომ გაგზავნით სამუშაოზეო, მაგრამ დაპირებას ბოლო არ უჩანს. მუშკოოპის გამგეობავ, როდის გაგვაგზავნით სამუშაოზე?

პრაქტიკანტი.

კოოპერატივის საქონლით სპეკულიანტობა

მიუხედავად იმისა, რომ კოოპერატიული ორგანიზაციები სასტიკად ებრძვიან კერძო ვაჭრებს და ყოველგვარ ზომებს ღებულობენ იმისათვის, რომ რომელიმე ვაჭარი არ შეძვრეს კოოპერატივში წევრად, ზოგიერთი ვაჭრები მაინც ახერხებენ კოოპერატივის წიგნაკის ხელში ჩაგდებას და კოოპერატივის საქონლით სპეკულიაციას:

სომხის ბაზარში, „ტექსტილსინდიკატის" № 161 სავაჭრო მაღაზიის წინ, გათენებიდან საღამომდე დაუსრულებელი კუდები გამართული, რიგში დგანან, როგორც დაზღვეულები, ისე ყოფილი ვაჭრებიც, რომლებსაც ამჟამად უქირავთ წიგნაკი ხელში და ელოდებიან მაღაზიის გახსნას, რომ გამოიტანონ რამდენიმე მეტრი საქონელი სპეკულიანტობისთვის. აქ ხშირად შეხვდებით ერთი და იმავე პიროვნებას ყოველდღე, მხოლოდ სხვადასხვა წიგნაკებით. ხშირია აგრეთვე შემთხვევა, როდესაც ერთი ოჯახიდან რამდენიმე პირი დგას რიგში. მოუვათ თუ არა რიგი—გაანაწილებენ ერთმანეთ შორის მოვალეობას და გამოაქვთ მაღაზიიდან სხვადასხვა საქონელი, ასე მეორდება თითქმის ყოველდღე, მაგრამ აზრათ არ მოსვლია ის, რომ რიგში დგომის დროს, ჩამოართვან ყველას წიგნაკები და გამოარკვიონ წიგნაკის პატრონის ვინაობა.

საჭიროა მიექცეს ამ გარემოებას ყურადღება და სასტიკი ზომები იქნეს მიღებული კოოპერატივის წიგნაკების ბოროტად გამოყენების წინააღმდეგ. კოოპერატივის წიგნაკის გასინჯვასთან ერთად, გასინჯული უნდა იქნეს აგრეთვე წიგნაკის პატრონის პირადობის მოწმობაც.

გამვლელი.

მოახდინეთ ნოქრების წმენდა
(მუშკოოპის გამგეობის საყურადღებოდ)

მუშკოოპის ფართლეულის მაღაზიებთან ყოველდღე, დილიდანვე იმართება გრძელი რიგები. რიგში შეხვდებით, როგორც მუშა-მოსამსახურეს, ისე კერძო პირებსაც, მაგრამ ერთი შეხედვით ეს შეუმჩნეველი ხდება, რადგან ყველას კოოპერატივის წიგნაკი უჭირავს ხელში. გარდა ამისა ხშირად ერთ ოჯახიდან რამდენიმე პირი დგას რიგში და ყველა მათგანი თითო წიგნაკი უჭირავს. ამ ნიადაგზე იმართება ჩხუბი და აყალმაყალი. არის ერთი ყვირილი, უშვერი სიტყვებით გინება და სხვა. მიუხედავად ამისა ხშირად ერთი და იგივე პიროვნება რამდენიმეჯერ ახერხებს ფართლის გამოტანას ერთდაიმავე მაღაზიიდან. მუშკოოპიდან გამოტანილი ფართლეული, იქვე, მუშკოოპის მაღაზიის მახლობლად იყიდება ზედმეტ ფასებში.

აღსანიშნავია, რომ ხშირად სავაჭროებში ნოქრებიც და გამგეებიც იცნობენ კოოპერატივის ამ ჩარჩ „წევრებს", იციან, რომ საქონელი მათ გასასყიდად გააქვთ კოოპერატივიდან, მაგრამ ყურადღებას არ აქცევენ. ან განგებ გახდიან მათ თავიანთთვის უცნობ პიროვნებად.

საჭიროა მუშკოოპის გამგეობამ მოახდინოს ნოქრების წმენდა და განთავისუფლოს მაღაზიები არა საიმედო თანამშრომლებისაგან.

რაჭველი ვანო.

მუშკორთა წერილებიდან

ვაჭარი კოოპერატივში (ოზურგეთი). ამას წინად, ა.-კ. სატრანსპორტო მომხმარებელმა საზოგადოებამ. „ზაკტპო"-მ ოზურგეთში გახსნა განყოფილება, სადაც ნოქრად თავი ამოყო ყოფილმა ვაჭარმა და მშრომელი ხალხის მცვლელფელმა აკაკი ღვალეშვილმა. ორი კვირის წინად ამ განყოფილების გახსნამდე, ჩავლეშვილს საკუთარი სავაჭრო ჰქონდა. „ზაკტპო"-ს გამგეობავ, რად მოხდა ასე?

გურული წიწაკა.

სადუქნო კომისია სუსტად მუშაობს. მუშკოოპის ცენტრ. მაღაზიის სადუქნო კომისია სუსტად მუშაობს. აღნიშნულ მაღაზიაში ხშირად იყიდება ძვალი, აყროლებული კვერცხი, საზედაც ნოქრები არავითარ პასუხისმგებლობას არ კისრულობენ. სადუქნო კომისიაც ყურადღებას არ აქცევს ამ გარემოებას.

წევრი.

მოუარეთ უპატრონო ავადმყოფს. კვალის ქ. № 13-ში (ყოფ. არტელერიის ქუჩა) სცხოვრობს მკერავთა კავშირის წევრი, დამბლა დაცემილი მაშო ჩხიტაძე. როგორც უპატრონო, ის აიყვანა აღრიცხვაზე სოც. უზრუნველყოფის კომისარიატმა და უნდა მოეთავსებინათ საინვალიდო სახლში, მაგრამ მას შემდეგ ხუთი თვე გავიდა, ჯერ-ჯერობით არავინ ყურადღებას არ აქცევს ავადმყოფს. უკანასკნელად მაშო ჩხიტაძეს გამოუცხადეს, რომ როცა საინვალიდო სახლში ვინმე მოკვდება მაშინ მიგიღებთო. ავადმყოფი აუტანელ მდგომარეობაში იმყოფება. კომისარიატმა უნდა მიიღოს ზომები მისი საინვალიდო სახლში მოსათავსებლად.

მეზობელი.

საბჭოთა კავშირის თავდაცვისათვის

მომავალი ომის ტეხნიკა

არტილერია

ამჟამად ყველა ქვეყნის არმიაში სწარმოებს ხელით სასროლი იარაღის შეცვლა ავტომატიური იარაღით, რაც წარმოადგენს ნაბიჯს არმიის შეიარაღების სრული გადახალისებისა. ამ ავტომატიური იარაღით, მომავალ ომში ქვეითი ჯარი მთლიანად შეიარაღებული იქნება ავტომატიურად მსროლელი იარაღით (შამხანა ყველა სახით, როგორც პირადით (შამხანა თოფი), ისე კოლექტიურით (ტყვიამფრქვევი, ზარბაზანი). კოლექტიური იარაღი მომავალ ომში იქნება ფრიად ხუმბუქი და ადვილად სახმარი. ამ მიმართულებით უკვე სწარმოებს საჭირო მუშაობა და ცდები.

ამერიკაში დაამუშავეს შვიდგირვანქიანი ტყვიამფრქვევის პროექტი, რომელიც იმოქმედებს ელექტრო-ენერგიით და წუთში 1500 ტყვიის გასროლის შეძლებს.

არტილერია მიისწრაფის მეტი შორსმსროლელობის, სროლის სისწრაფის და მოქნილობის გადიდება-გაძლიერებისაკენ. ამ მხრივ უკვე მიაღწიეს დიდ წარმატებას. მაგ., ინგლისის ჯარი შეიარაღებულია ისეთი ზარბაზნებით, რომლებიც 20—31 კილომეტრის მანძილზე ისვრიან.

ამერიკის განსაკუთრებულმა კომისიამ შეიმუშავა არტილერიის მშენებლობის პროგრამა; ამ პროგრამით გათვალისწინებულია ისეთი ზარბაზნების დამზადება, რომელთა შორსმსროლელობა მიაღწევს 36,5 კილომეტრს, ხოლო ყუმბარის სიმძიმე—685 კილოგრამს. შორსმსროლელობის გადიდების მიზნით სამხედრო ტეხნიკა ფიქრობს ორთქლის ტურბინების გამოყენებას ზარბაზნებისათვის, რითაც მიღწეული იქნება ყუმბარის გასროლა 250 კილომეტრის მანძილზე.

სამხედრო ტეხნიკამ მიაღწია დიდ შედეგებს არტილერიის მოქნილობის გაუმჯობესების საქმეში. ამჟამად არტილერიას შეუძლია სწრაფი მოძრაობა ყოველნაირ ნიადაგზე და სწრაფი სროლის წარმოება სასურველი მიმართულებით. გამოიგონეს ისეთი ლაფეტები, რომლებიც შესაძლებელს ხდიან სროლის დროს ჰორიზონტალური და ვერტიკალური მობრუნების კუთხეების გადიდებას, რაც თავის მხრივ, საგრძნობლად ადიდებს არტილერიის შესაძლებლობას.

არტილერიაში შემოიღეს მექანიკური წევა და სვლა გრაგნილი ჯაჭვით. საფრანგეთმა ააგო გრაგნილი ლაფეტი გრძელ-ლულიანი ზარბაზნისათვის.

ჰორიზონტალური და ვერტიკალური დამიზნება ხდება ელექტრო-ენერგიის საშუალებით, მაგრამ, გრაგნილი ჯაჭვით არ შეიძლება დიდი მანძილის გავლა. ამიტომ ეხლა არტილერია ისე მოწყობილი, რომ მცირე დროში (10—15 წუთი) შეიძლება ჩვეულებრივი თვლების შეცვლა გრაგნილი ჯაჭვით.

გრაგნილი ჯაჭვით სვლის მხრივ ყველაზე წინ ამჟამად ამერიკის არტილერია სდგას. მას, მაგ., აქვს შორსმსროლელი ზარბაზნები, რომლებიც გრაგნილი ჯაჭვის საშუალებით მოძრაობენ ყოველნაირ გზაზე და გადიან 25 კილომეტრამდე საათში.

ცხადია, ავტო-გრაგნილი წევა მალე განდევნის არმიიდან ცხენოსან ნაწილებს. მომავალი ომის დროს ამას უდიდესი მნიშვნელობა, ექნება რადგან ცხენოსანი ნაწილები არ იქნებიან დაცულნი მხამიანი გაზების მოქმედებისაგან.

ყველასათვის ცხადია, რომ იმპერიალისტების ბანაკი მზადება მომავალი ომისათვის, ხალხის გამანადგურებელი საშუალების გამოგონება-გაუმჯობესება, მიმართულია საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგაც.

საბჭოთა კავშირის თავდაცვა და ჩვენი მიღწევების შენარჩუნება სოციალისტური მშენებლობის დარგში მოითხოვენ ჩვენი ქვეყნისაგან, პირველ რიგში—წითელი არმიისაგან, შესაფერ მომზადებას მომავალ ომისათვის. ძველი ლოზუნგი—თუ გსურს მშვიდობიანობა—ემზადე ომისათვის—ეხლაც ძალაში რჩება. არტილერიის, ჯავშნოსანი ნაწილების, ქვეითი ჯარის ფაქტიური მანქანიზაცია, სავიაციო და ქიმიური საქმის განვითარება, ყოველი მშრომელის მომზადება თავდაცვისათვის—ჩვენი კავშირის უპირველესი არსებითი ამოცანაა.

ბ. ბ.

მუშაობა ცვალებადელთა შორის

საერთო ტერიტორიალური შეკრების შემდეგ მრავალი ათასი ცვალებადი წითელი არმიელი დაბრუნდა სოფლად და ქალაქად და შეუდგა თავის ჩვეულებრივ მუშაობა-საქმიანობას.

ერთი თვის განმავლობაში ცვალებადელებმა წითელ ყაზარმაში შეიძინეს ბევრი ცოდნა სამხედრო დარგში, გაეცნენ წითელი არმიის უკანასკნელ მიღწევებს და გაარღმავეს გასულ შეკრებების დროს მიღებული ცოდნა.

ეხლა იწყება შეკრებათაშორისო პერიოდი. მორიგ საერთო შეკრებამდე ცვალებადელნი მოწყვეტილნი იქნებიან წითელ ყაზარმას. ცვალებადელთა წინაშე სდგას მეტად რთული და სერიოზული ამოცანა: სახლში ყოფნის დროს მათ უნდა მიაქციონ ყურადღება საერთო ტერიტორიალურ შეკრების დროს შეძენილ ცოდნის გაღრმავებას, რომ მორიგ შეკრებაზე ისინი გამოცხადდნენ სავსებით მომზადებულნი ახალი საგნების შესათვისებლად.

შეკრებათაშორისო პერიოდში ეს ამოცანა უნდა იქნეს სავსებით დაძლეული.

უეჭველია, რომ მარტო სამხედრო უწყება თავისი ძალებით ვერ შესძლებს გასწიოს ისეთ რთულ მუშაობას, როგორიც არის ცვალებადელთა ჩაბმა სამხედრო საქმიანობაში შეკრებათაშორისო პერიოდის დროს. სამხედრო უწყებას ფართე დახმარება უნდა აღმოუჩინოს მთელმა საბჭოთა საზოგადოებამ და, პირველ რიგში, ისეთმა საზოგადო ორგანიზაციებმა, რომლებიც ჩაბმულნი არიან მოსახლეობის გასამხედროების საქმეში.

აქ საჭიროა თავდაცვა-ავიაქიმის საზოგადოების ფართე და მრავალმხრივი დახმარება.

თავდაცვა-ავიაქიმის საზოგადოებამ თავისი მუშაობის გეგმაში უნდა შეიტანოს მუშაობა ცვალებად წითელ არმიელთა შორის, ისევე, როგორც შეტანილია მის გეგმაში მუშაობა სათადარიგო მეთაურებთან.

საქ. თავდაცვა-ავიაქიმს ფართედ აქვს გაშლილი თავისი ორგანიზაციების ქსელი, არსებობს მრავალი უჯრედი, ავიაქიმის კუთხეები და სხვა პრაქტიკული ორგანიზაციები. ამ ორგანიზაციებმა უნდა თავის მუშაობაში მიიზიდონ, დაინარჩუნონ ახალგაზრდობასთან ერთად, ცვალებადელნიც და თავისი გეგმა შეუფარდონ მათ მოთხოვნილებასაც.

ავიაქიმის უჯრედებმა უნდა მიიღონ ზომები ცვალებადელთა გასაცნობად სამხედრო საქმის მსვლელობასთან, რომ ყოველ ცვალებადელს ჰქონდეს ნათელი წარმოდგენა იმაზე, თუ რა კეთდება წითელ ყაზარმაში და რა ამოცანები სდგანან წითელი არმიის წინაშე. უეჭველია, რომ ყველა ეს მოითხოვს თავდაცვა - ავიაქიმის ორგანიზაციებისაგან დიდ მუშაობის წარმოებას და ამ ორგანიზაციებმა შეძლების დაგვარად უნდა დაასხლიონ სიძნელენი და შეიტანონ თავისი წვლილი ტერიტორიალური ნაწილების განმტკიცების საქმეში.

შეკრებათაშორისო პერიოდში დიდი მუშაობა უნდა ჩაატარონ სამხედრო კუთხეებმა და კოხ-სამკითხველოებმა. ეს უკანასკნელნი ძომარაგებულ უნდა იქნენ სამხედრო ხასიათის ლიტერატურით და ჟურნალ-გაზეთებით. დღესაც არსებობს მრავალი სამკითხველო სოფლად და ქალაქად, რომელსაც არა აქვს გამოწერილი სამხედრო გაზეთები, როგორიც არის „წითელი არმიელი" და „კრასნი ვოინი". ყოველი სამკითხველო ვალდებულია იქონიოს სამხედრო გაზეთი, რომ ცვალებადელს ჰქონდეს შეძლება მისი საშუალებით ადევნოს თვალყური წითელი ყაზარმის ცხოვრება-სწავლებას.

სამხედრო კუთხეებმა უნდა შესძლონ მტკიცე აქტივის შექმნა ცვალებადელებიდან, რომელიც გამოყენებული იქნება სხვა დანარჩენ ცვალებადელთა მისაზიდათ კუთხის მუშაობაში.

იმისათვის, რომ სამხედრო კუთხეებმა წარმატებით აწარმოონ მუშაობა ცვალებადელთა შორის, საჭიროა მჭიდრო კავშირის დამყარება ტერიტორიალურ ნაწილებთან, რომელნიც დროზე მიაწოდებენ კუთხეებს სახელმძღვანელო მასალებს და ამასთანავე ერთად გაუწევენ მათ საჭირო დახმარებას.

მხედარი.

წითელი არტილერისტები მეცადინეობაზე

ვემზადებით თავდაცვისათვის
(წერილი ხაშურიდან)

მიმდინარე წლის ზაფხულის შუა რიცხვებში ქ. ხაშურში სადღეგატო პუნქტთან მოეწყო სამხედრო-სასროლო წრე, რომელსაც ხელმძღვანელობდა წითელი ჯარის ადგილობრივი ნაწილი. ქალები დიდათ დაინტერესდნენ წრის საქმიანობით და თითეულმა მათგანმა საუკეთესოდ შეითვისა სროლის საქმე. მეცადინეობის დამთავრების შემდეგ, ქ. ხაშურის ყველა სასროლო წრეებმა მოაწყვეს სანიმუშო სროლა, სადაც ქალებმა აიღეს პირველობა და მათ შორის დაჯილდოვებულ იქნა კიდეც ოთხი ქალი.

ხაშურში ქალთა სასროლო წრის გარდა მოწყობილი იქნა სანიტარული წრე, რომელშიაც მეცადინეობდა 40-მდე ქალი. წრეში განვლილი იქნა სანიტარული საქმის თეორია და პრაქტიკა. იმისათვის, რომ ყოველ ქალს კარგათ შეეთვისებინა სანიტარული საქმე და დაჭრილთა მოვლა, წრის ხელმძღვანელმა — ექიმმა ციციშვილმა ყველა ქალები მიამაგრა ამბულატორიებზე.

გამოცდების დროს აღმოჩნდა, რომ ქალებს დამაკმაყოფილებლად ჰქონდათ შეთვისებული წრის პროგრამა.

სანიტარული წრის მთელმა შემადგენლობამ მიიღო უახლოესი მონაწილეობა წითელი ჯარის მანევრებში. მანევრების დროს სანიტარ-ქალებმა შეიძინეს დიდი გამოცდილება, გაეცნენ ახლო ბრძოლის წარმოებას და იმ მუშაობას, რომელიც დაეკისრება მათ ომში.

ნ. გაგუციძე.

სამხედრო ქრონიკა

კენჭის ამოღება

მიმდინარე წლის 23 ოქტომბრიდან დაიწყება კენჭის ამოღება იმ მოქალაქეების მიერ, რომლებიც გაწვეულნი არიან წითელი ჯარის რიგებში.

კენჭის ამოღების შემდეგ დაიწყება ახალწვეულთა გაგზავნა სათანადო ჯარის ნაწილებში.

მაუდის ტანსაცმელი

სამხედრო უწყების 1928-29 წლის გეგმაში გათვალისწინებულია წითელი არმიის მთელი საკადრო შემადგენლობის მომარაგება მაუდის ტანსაცმელით.

1929 წლის დასაწყისში წითელ არმიის კადრი შემოსილი იქნება მთლიანად მაუდის ტანსაცმლით.

წითელი არმიის სახლში

თბილისის წითელი არმიის სახლი გადავიდა საზამთრო შენობაში და შეუდგა მუშაობას საზამთრო პერიოდის გეგმის განსახორციელებლად.

სახლთან მოწყობილია კინო, თეატრი, ბიბლიოთეკა - სამკითხველო, სხვადასხვა კაბინეტები, პრა-კერვის სკოლა, საბავშო ბაღი.

წითელ არმიის სახლს ზამთრის პერიოდში განზრახული აქვს აწარმოოს დიდი მუშაობა თადარიგის მეთაურთა შორის.

ამხ. ფრუნზეს სახელობის მე-2 ქართ. მსრ. დივიზიის შტაბისაგან

ამხ. ფრუნზეს სახელობის მე-2 ქართ. მსრ. დივიზიის შტაბი ცვალებადელთა და წარმოება-დაწესებულებების საყურადღებოთ აცხადებს შემდეგს:

თანახმად არსებულ წესებისა (საბჭოთა კავშირის ცაკის დადგენილება № 198—1924 წლის 28 ოქტომბრის თარიღით, საბჭოთა კავშირის შრომის სახ. კომისარიატის ცირკულიარი № 138—1927 წლის 26 ივნისის თარიღით და ამავე კომისარიატის დადგენილება № 206—1928 წლის 4 აპრილის თარიღით) ტერიტორიალურ ნაწილების ცვალებად შემადგენლობას საერთო შეკრებაზე გაწვევის დროს უნდა მიეცეს თვიური ხელფასის ორი მესამედი შეკრების დამთავრებამდე.

ცვალებადელნი, რომლებიც გაიწვევიან სამთვიან შეკრებაზე, ღებულობენ მხოლოდ ერთდროულ დახმარებას ორი კვირის ხელფასის რაოდენობით.

აღნიშნულ ხელფასის გაცემის საფუძვლად უნდა ჩაითვალოს: პირადი უწყება შეკრებაზე გაწვევის შესახებ და ცნობის აღნიშვნა წითელ არმიელის წიგნაკში შეკრების გავლის შესახებ.

არავითარი სხვა მოწმობები შეკრების შესახებ ტერიტორიალურ ნაწილების მიერ არ იქნება გაცემული და ამ ცნობებისათვის წარმოება-დაწესებულებებმა არ უნდა მიმართონ აღნიშნულ ნაწილებს.

მეცნიერება და ტეხნიკა

მეტყველების დეფექტების გამოსწორების შესახებ

პირადმა დაკვირვებამ სულ მცირე დროის განმავლობაში დამარწმუნა, რომ მეტყველების დეფექტები საკმაოდ გავრცელებულია ჩვენში. მარტო ერთი თვის განმავლობაში, რომელიც გავიდა გაზ. „კომუნისტში" (პირველ ივლისის ნომერში) ენაბლუობის შესახებ ჩემი წერილის დაბეჭდვის დღიდან, 54 კაცმა მომმართა დახმარებისათვის და გარდა ამისა, მრავალი წერილი მივიღე პროვინციიდან რჩევა-დახმარების თხოვნით.

ინტერეს მოკლებული არ იქნება მკითხველებს გავაცნო იმ 54-ის მეტყველების დეფექტი, რომელთა მკურნალობა მომიხდა მე.

ავადმყოფების 75 პროც. შეადგენდნენ ენაბლუები, დანარჩენ 25 პროც. ენაჩლუნგები და აფატიკები. ამათში 9 იყო ენაჩლუნგი, 4 აფათიკი. ერთი აფათიკი იყო როგორც მოტორული, ისე სენსორული მეტყველების ნაკლით.

როგორც წინა წერილში*), ისე აქაც მიხდება უმთავრესი ყურადღების მიქცევა ენაბლუობაზე, რადგან ავადმყოფების უმრავლეს რიცხვს ენაბლუები შეადგენენ. უკანასკნელთა სხვადასხვაობა ასეთი იყო: 24 შეპყრობილი იყო კლონიური ტიპის ენაბლუობით, ე. ი. მეტყველების ფუნქციის დროს იმეორებდენ ბგერებს. 9—ტონიური ტიპის ავადმყოფობით. ლაპარაკის დაწყების წინ ენაბლუები ჩერდებოდენ რამოდენიმე წამს, მიუხედავათ ბგერების სხვადასხვაობისა, 6 ავადმყოფი შეპყრობილი იყო, როგორც კლონიური, ისე ტონიური ავადმყოფობით.

ენაბლუობის ავადმყოფობა იყოფა ოთხ ნაწილად. აღნიშნული ავადმყოფთა რიცხვიდან ავადმყოფობის პირველ პერიოდს ეკუთვნოდა 4 პროც. ეს არის ავადმყოფობის ის სტადია, როდესაც ბავში ჯერ კიდევ ჩაკვირვებული არ არის თავის ავადმყოფობას. მისი ყურადღების მიქცევა მეტყველების ნაკლზე, ანდა მეტყველების გასწორება ყოვლად შეუძლებელია. ასეთი ავადმყოფი საჭიროებს დიდი სიფრთხილით მიდგომას. თუ ასეთ ავადმყოფს სათანადო პირობებში მოვათავსებთ, შესაძლოა მეტყველების ნაკლმა თავის თავად გაიაროს.

ავადმყოფობის მეორე პერიოდს ეკუთვნოდა ლოგოპადთა 36 პროც. ეს ის ავადმყოფები არიან, რომელთაც იციან თავის მეტყველების ნაკლი და დიდ მორალურ ტანჯვას განიცდიან. ამ ავადმყოფებს უნდა მიდგომა რეფლექსოლოგიური მეთოდის საშუალებით, ე. ი. სიტყვებისა და ფრაზების დაკავშირებითი წარმოთქმით და აგრეთვე ბგერების ვარჯიშობით. კარგი იქნებოდა, რომ ენაბლუები, რომელნიც ეკუთვნიან ავადმყოფობის პირველ და მეორე პერიოდს, ჩამოშორდენ დროებით იმ გარემოს და საზოგადოებას, რომელშიც ისინი იმყოფებიან, რაც მათი განკურნების მთავარ გარანტიად ითვლება, როგორც ამას მოწმობს ასეთ ავადმყოფთა მკურნალობის პრაქტიკა. ავადმყოფობის მესამე პერიოდს ეკუთვნოდა დაახლოებით ენაბლუთა 60 პროც. ეს ის ლოგოპათები არიან, რომლებსაც ლაპარაკის დროს ემართებათ ე.წ. ფობია, რის შედეგი არის კუნთების ანორმალური შეკრუნჩხვა და ხშირად უადგილო რეფლექსები. მაგ. იყო ისეთი შემთხვევები, როდესაც ავადმყოფი სიტყვას ვერ წარმოსთქვამდა, ვიდრე ფეხს არ დაჰკრავდა იატაკზე, მხრებს არ აიწევდა, თვალებს და სახეს არ აათამაშებდა და სხვა. ამგვარ ავადმყოფების უმრავლესობას შეადგენდა ახალგაზრდობა, რომელიც თავისი მღელვარე, აჩქარებულ მეტყველებით, იმატებს ანორმალურ რეფლექსებს, რომელთა გამოსწორება შემდეგში მოითხოვს დიდ ენერგიას. ასეთ ავადმყოფს არჩევენ ფსიქოტერაპიული მეთოდის საშუალებით. ისინი უნდა მოთავსდენ „მეტყველების გაჯანსაღების" კოლექტივებში. ამგვარ კოლექტივებს შემდეგი ნაყოფი მოაქვთ: 1) ავადმყოფი თანდათან ეჩვევა საზოგადოებას, რომელსაც აქამდე გაურბოდა, 2) თავის სწორ ამხანაგებთან თავისუფლად გრძნობს თავს, აღარ განიცდის არც მორალურ ტკივილებს, არც შიშს, ემატება ძალღონე, რომ თამამად ებრძოლოს თავის ავადმყოფობას, 3) აქამდე საზოგადოებაში ლაპარაკს ფრთხილობდა, ეხლა კი თავს დავიწყებას აძლევს. ის აკვირდება ამხანაგების ავადმყოფობას და მით ინუგეშებს თავს, 4) კოლექტივში ამხანაგები ერთმანეთს ანუგეშებენ, ერთმანეთს უსწორებენ შეცდომებს და ხარობენ ერთმანეთის მეტყველების გაუმჯობესობით. ამას ერთვის ექიმების და ხელმძღვანელების დახმარება და ნუგეში. ავადმყოფები ცდილობენ ავტომატიური — დაუკვირებელი გახდეს მათი მეტყველების დეფექტები, რასაც შედეგათ მოსდევს მეტყველების გაუმჯობესება.

ავადმყოფობის მეოთხე პერიოდს არც ერთი ენაბლუ არ ეკუთვნოდა. ეს ის პერიოდია, როდესაც შესისხლხორცებული დეფექტები მეტყველებისა შერჩენილია, შიში კი მის წინაშე შესუსტებულია. აქ საჭიროა ზეგრითი ვარჯიშობა, რის საშუალებითაც ავადმყოფს შეუძლია გამოიმუშაოს მეტყველების სწორი კოორდინაცია.

რაც შეეხება ენაჩლუნგობას, აქაც კოლექტიური მეტყველების გაჯანსაღებას დიდი მნიშვნელობა აქვს. სხვადასხვა შემთხვევებში შეიძლება მივმართოთ მეტყველების ინდივიდუალურ ვარჯიშობას.

ალდენა მეტყველების ყოველგვარი ნაკლისა შესაძლებელია. ამისთვის საჭიროა განათლების და ჯანმრთელობის კომისარიატის სათანადო ყურადღება და დახმარება მეტყველების გამოსწორების სფეროში, რაც შესაძლებლად გახდის მრავალი ახალგაზრდა განთავისუფლოდ მეტყველების დეფექტებისაგან და ვაქციოთ ის საზოგადოების სასარგებლო წევრად.

ანასტასია კაიშაური.

---

*) იხ. „კომუნისტი" № 151.

დირიჟაბლი „გრაფი ცეპპელინი"

გერმანიის ტეხნიკამ კიდევ ერთი დიდი გამარჯვება ჩაიწერა თავისი განვითარების ისტორიაში. უდიდესმა დირიჟაბლმა „გრაფ ცეპპელინ"-მა წარმატებით დაასრულა გადაფრენა ატლანტის ოკეანეზე—ევროპიდან შეერთებულ შტატებში, 6000 მილის მანძილზე, მას ვერავითარი მნიშვნელოვანი ზიანი ვერ მიაყენა ვერც ნისლმა და ვერც გრიგალმა, რომელშიც ის გზაში მოხვდა.

დირიჟაბლი „გრაფი ცეპპელინი", დანიშნული გადაფრენებისათვის უშორეს მანძილზე, წარმოადგენს მსოფლიოში უდიდეს საჰაერო გემს, თუ არ ჩავთვლით მეორე უზარმაზარ დირიჟაბლს „C 100"-ს, რომელიც ამჟამად ინგლისში შენდება, მაგრამ „გრაფი ცეპპელინი" მთელი მსოფლიოს მეცნიერთა და ტეხნიკოსთა ყურადღებას იპყრობს არა თავისი სიდიდით, არამედ იმით, რომ მასში განხორციელებულია საჰაერო ფრენის ტეხნიკის ყველაზე მოწინავე იდეები. მაგრამ დირიჟაბლების მშენებლობის ომისა და ომის შემდგომი პერიოდის გამოცდილება (გერმანელების მიერ, ამერიკელებისათვის აგებული დიდი დირიჟაბლები). ომის დროინდელი ცეპპელინები, რომლებიც ოდესღაც შიშის ზარს სცემდნენ ლონდონის მოსახლეობას, ისევე ჰგავნან ახალ ცეპპელინს, როგორც კაჟის თოფი თანამედროვე ნიტრო-ექსპრესს (მსწრაფლმსროლელ თოფს), რომელიც 15 კილომეტრის მანძილზე ისვრის ტყვიას.

მთავარ სიახლეს „გრაფ ცეპელინ"-ზე წარმოადგენს საწვავი გაზის გამოყენება ბენზინის ნაცვლად, მოტორების ასამუშავებლად. ამ გაზს, მისი აღმომჩენის აუგსბურგელ პროფ. ბლაუს პატივსაცემად „ბლაუგაზი" ეწოდება და, როგორც ზოგიერთი ცნობებიდან სჩანს, იგი უნდა წარმოადგენდეს ეტილენისა (გაზია) და სხვა გაზისებურ წყლონახშირბადების ნარევს. გაზის გამოყენება საწვავ მასალად წარმოადგენს მნიშვნელოვან მიღწევას. კუბიკური მეტრი „ბლაუგაზი", რომელიც 1 1/4 კილოგრამს იწონის, შეიცავს 18.000 კალორია სითბოს (კალორია სითბოს ის რაოდენობაა, რომელიც საჭიროა ერთი გრამი წყალის გასათბობათ ცელსიუსის ერთ გრადუსზე) 12000 კალორიის ნაცვლად, რომელსაც შეიცავს ასეთივე მოცულობის ბენზინი. ამრიგად, „ბლაუგაზი" 25 პროცენტით უფრო ხელსაყრელია, ვიდრე, ბენზინი. მაგრამ, სინამდვილეში „ბლაუგაზი" კიდევ უფრო ხელსაყრელია. საქმე იმაშია, რომ მოტორებში ბენზინის დახარჯვასთან ერთად დირიჟაბლის წონა კლებულობს, დირიჟაბლის მართვის მოსაწესრიგებლად და ფრენის ნორმალური სიმაღლის დასაცავად, დირიჟაბლის რაზმი იძულებულია გამოუშვას დირიჟაბლიდან ძვირფასი გაზის—ჰელიუმის ნაწილი, რომ ამით გაათანაბროს ბენზინის დახარჯვით დირიჟაბლის საერთო წონაში გამოწვეული დანაკლისი.

ეს გარემოება მეტად ადიდებს დირიჟაბლის საექსპლოატაციო ხარჯებს. გერმანიის მიერ ამერიკისათვის სარეპარაციო ხარჯების ანგარიშში აგებულ დირიჟაბლის „ც რ 4" გადაფრენის დროს (გერმანიიდან ამერიკაში) დაიხარჯა 25.000 კილოგრამი ბენზინი და 1.300 კილოგრამი ზეთი. ამ დანაკლისის გასათანაბრებლად დირიჟაბლის უფროსმა დირიჟაბლიდან გაუშვა 24.000 კუბ. მეტრი წყალბადი (ერთი მესამედი იმ გაზის, რომელსაც დირიჟაბლის გარსი შეიცავდა). ამან საგრძნობლად გაადიდა გადაფრენის ხარჯები.

გაზისებურ საწვავი მასალის გამოყენების დროს სულ სხვა სურათს ვხედავთ. მოტორების ცილინდრებში ბლაუგაზის დაწვით გამოწვეული დანაკლისი შეიძლება შევსებულ იქნეს ჰაერით და რადგან ჰაერი რამდენიმეთ უფრო მძიმეა, ვიდრე ბლაუგაზი, ჰაერი ნაწილობრივ ავსებს აგრეთვე ზეთის დანაკლისსაც.

„გრაფ ცეპპელინის" მოცულობა შეადგენს 100.000 კუბ. მეტრს. ამ მოცულობის ორი მესამედი უჭირავს წყალბადს, დანარჩენი — „ბლაუგაზს".

ვ. შ—ძე.

პროფ. ტუშნოვის აღმოჩენა

ყაზანის უნივერსიტეტის პროფ. ტუშნოვმა მოახდინა ცხოველთა ორგანიზმის გამოცოცხლების ახალი ცდები (პირველი ცდების შესახებ „კომუნისტში" თავის დროზე გვქონდა მოთავსებული ცნობა). ცდებს დადებითი შედეგები მოჰყვა. პროფესორმა დამზადა ახალი პრეპარატი, რომლის შეშხაპუნება ცხოველის ორგანიზმში იწვევს მის გამოცოცხლებას. იმის შემდეგ, რაც პრეპარატი შეუშხაპუნეს 80 წლის მოხუცს, უკანასკნელი ადვილად ადის მესამე სართულზე, მას სუნთქვა აღარ ეკვრის და გულის ძგერა ხშირი აღარა აქვს. საუკეთესო შედეგები გამოიღო აგრეთვე პრეპარატის შეშხაპუნებამ ცხოველებისათვის. შეშხაპუნების შემდეგ ძროხებმა მეტი მოიწველეს და ქათმებმა მეტი კვერცხი დასდეს. ტუშნოვის ცდებით დაინტერესდნენ ამერიკელები რომლებმაც პროფესორს წინადადება მისცეს ამერიკაში გამგზავრებულიყო ცდების ფართე ნიადაგზე დასაყენებლად, მაგრამ მან უარი განაცხადა.

არაყისა და თამბაქოს მავნებლობა

ალკოჰოლის მავნებლობის შესახებ ბევრი თქმულა და დაწერილა, მაგრამ ფართე მასები ნაკლებად არიან გაცნობილი ამ საკითხთან. ბევრმა არ იცის, რომ მაგარი სასმელები იწვევენ კუჭის შინაგანი გარსის ანთებას და აბრკოლებენ საჭმლის მონელებას. მაგარი სასმელები და თამბაქო იწვევენ გულის დასუსტებას და მისი ნორმალური მუშაობის მოშლას. საექიმო გამოკვლევებით დადასტურებულია, რომ ის ადამიანები, რომლებიც მაგარ სასმელებს სვამენ, უფრო ადვილად ხდებიან ავად ფილტვების ანთებით და ზოგიერთი სხვა ავადმყოფობით, ვიდრე ისინი, ვინც მაგარ სასმელებს არ სვამს. გარდა ამისა, ლოთები, ფილტვების ანთებით ავად გახდომის დროს, უფრო ძნელად იკურნებიან და მათი ავადმყოფობა რთულ ფორმებში მიმდინარეობს.

თამბაქოსა და ალკოჰოლის გავლენა უფრო საშიშია ახალგაზრდა ჰასაკში. ექიმების მიერ გამოკვლეულ 15 წლის ნაკლების ჰასაკის ვაჟებიდან 24-ს, 38-დან, აღმოაჩნდა თამბაქოს მავნე გავლენის ნიშნები. 22 მათგანს, თამბაქოს ზეგავლენით, დარღვეული ჰქონდა სისხლის ნორმალური მიმოქცევა, გულის მუშაობა, საჭმელის მონელება და სხვა..

მექანიკური ადამიანი

ინგლისელმა ინჟენერმა ვ. რიჩარდსმა ნახევარი წლის მუშაობის შემდეგ დაამზადა მექანიკური ადამიანი, რომელიც მან მონათლა სახელით — „ერიკ".

„ერიკის" სიმაღლე 6 ფუტს (თითქმის ერთ საჟენს) უდრის. მან ჯერ კიდევ არ იცის სიარული, თუმცა გამომგონებელი ამტკიცებს, რომ ჩქარა „ასწავლის" „ერიკს" სიარულს მისი „ორგანიზმისათვის" შესაფერი მექანიზმების დამატებით. სამაგიეროთ, პირველი ბრძანებისთანავე „ერიკი" სწრაფად დგება, სალამს აძლევს აუდიტორიას და ისევ ჯდება. მის მუხლებში დამალულია დიდი ბორბალი — ჰალები. საკმაოა მის ფეხქვეშ (იატაკ-ქვეშ) მოთავსებული ელექტრო-მოტორის ამუშავება, რომ ბორბლები იწყებენ ბრუნვას და მათთან შეერთებული ბერკეტები ფეხზე აყენებენ ან აჯენენ „ერიკს".

„ერიკს" თავისუფლად შეუძლია თავის მობრუნება და ხელების ამოძრავება. მეტად მოხერხებულად დამზადებულ ელექტრო-მოწყობილობის საშუალებით „ერიკს" არა თუ „ესმის" კითხვები, არამედ პასუხსაც იძლევა ადამიანის ხმით.

მექანიკური ადამიანის მთელი კონსტრუქციაში შესანიშნავია სწორედ ეს მოლაპარაკე ელექტრო მოწყობილობა, რომლის საიდუმლოებას არ ამჟღავნებს გამომგონებელი.

მზის მოქმედების ახალი პერიოდი

1927 და 1928 წ. წ. იყო მზის გაძლიერებული მაგნიტური მოქმედების წლები. ადამიანს, რომელიც დედამიწიდან თვალს ადევნებს მზის ამ მაგნიტურ მოქმედებას, მაგნიტური ქარიშხლები ეჩვენება შავ ლაქებად, რომლებიც დიდი სისწრაფით მოძრაობენ დისკზე. ამ ლაქების სიმრავლის მიხედვით მსჯელობენ ქარიშხლებისა და მათი სიხშირის შესახებ ლაქების რიცხვის გადიდება მზეზე დედამიწაზე იწვევს ამინდის გაუარესებას და კატასტროფულ ხასიათის მოვლენებს ატმოსფერაში და დედამიწის ზედაპირზე. მზის ლაქების მაქსიმუმი (პერიოდი, როცა მზეზე ლაქების რაოდენობა ყველაზე დიდია.—ეს პერიოდი მეორდება 9—11 წელიწადში), დედამიწისათვის მოასწავებს ქარიშხლებს, გრიგალს, მიწისძვრებს, დიდ წვიმებს და სხვ. სტიქიურ მოვლენებს, რომლითაც ასე მდიდარი იყო გასული წლები.

ახლა, ასტრონომების დაკვირვებით, მზის მაგნიტური მოქმედება სუსტდება. უახლოეს წლებში უნდა მოველოდეთ მზის ლაქების რაოდენობის პროგრესიულად შემცირებას. დედამიწის მცხოვრებთათვის აქედან გამომდინარეობს მთელი რიგი მნიშვნელოვანი დასკვნები. პირველ ყოვლისა უნდა მოველოდეთ, ამინდის გაუმჯობესებას. უფრო კარგ ზამთარს, უფრო თბილ ზაფხულს. მეორე,—გარემოება, რომელიც საინტერესოა განსაკუთრებით რადიო-მოყვარულთათვის,—რადიო-გადაცემის პირობების გაუმჯობესებას (მაგნეტური ქარიშხლები, როგორც ვიცით, ძლიერ უშლის ხელს რადიო-ტალღების გავრცელებას). და, ბოლოს, უნდა მოველოდეთ სტიქიურ კატასტროფების რაოდენობის შემცირებას.

მაშხალიანი დრეზინის ახალი გამოცდა

ეისფელდის პიროტეხნიკურმა ფირმამ (ზილბერხიუტე, გერმანია) მოახდინა ავსტრიელ ინჟენერ მაქს ვალიერის ზედამხედველობით აგებულ მაშხალიანი დრეზინის ახალი გამოცდა. ვალიერი თავის ცდებს აწარმოებს ოპპელისა და ცანდერისგან დამოუკიდებლად (უკანასკნელთა ცდების შესახებ „კომუნისტში" უკვე გვქონდა მოთავსებული რამდენიმე ცნობა და კორესპონდენცია) და ნაწილობრივ მათი კონკურენციაა. მაშხალიან დრეზინის ახალი გამოცდაც კატასტროფით დასრულდა.

ვალიერის მაშხალიანი დრეზინა თავისი კონსტრუქციით განსხვავდება ოპპელისა და ცანდერის მაშხალიან ეტლების კონსტრუქციიდან. ვალიერის დრეზინა წარმოადგენს საკმაოდ დიდ ურემს, სიგრძით 6 მეტრს, დადგმულს ორ ღერძზე. დრეზინის პირველი გამოცდა 25 მაშხალით წარმატებით დასრულდა. დრეზინის სისწრაფემ მიაღწია 100 კილომეტრს საათში. მეორე გამოცდის დროს დრეზინა მომარაგებული იყო 36 მაშხალით. დრეზინამ რამდენიმე ასეული მეტრის გავლა მოასწრო მხოლოდ, როცა მისმა რესსორებმა ვერ გაუძლო რამდენიმე მაშხალის ერთბაშად აფეთქებას და გატყდა, დრეზინის ჩარჩო მოსცილდა ღერძებს და გასრიალდა რელსებზე იმ დროს, როცა მოგლეჯილი ბორბლები უკან მოგორავდნენ, კატასტროფის მომენტის წინ დრეზინის სისწრაფემ 240 კილომეტრს მიაღწია. ვალიერს იმედი არ გაუტეხა ცდების ასეთმა შედეგმა. მომხდარ მარცხს გამომგონებელი აბრალებს ზოგიერთ დეფექტებს დრეზინის კონსტრუქციაში და ახალი ცდებისათვის ემზადება.

ცრემლები, როგორც სადეზინფექციო საშუალება

ლონდონელმა პროფ. რიდლიმ აღმოაჩინა, რომ ცრემლებს აქვს უდიდესი სადეზინფექციო თვისებები აღმოჩნდა, რომ ცრემლებში, მოიპოვება განსაკუთრებული ნივთიერება, ე. წ. ლიზოზიმი, რომელიც წარმოადგენს ყველაზე ძლიერ სადეზინფექციო საშუალებას, რომელსაც კი იცნობს კაცობრიობა. პროფ. რიდლიმ გამოარკვია, რომ ერთი ჩაის კოვზი წმინდა ლიზოზიმი თავისი სადეზინფექციო თვისებებით უდრის რამდენიმე ასეულ ლიტრ ჩვეულებრივ სადეზინფექციო საშუალებებს, როგორიც არის კარბოლის სიმჟავე და სხვა. განსხვავება ლიზოზიმისა და კარბოლის სიმჟავის მოქმედებას შორის მდგომარეობს იმაში, რომ ლიზოზიმი თითქმის არ მოქმედობს ადამიანის ორგანიზმის ქსოვილებზე იმ დროს, როცა კარბოლის სიმჟავე და მსგავსი სადეზინფექციო საშუალებები უარყოფითად მოქმედებენ მასზე. განსაკუთრებით ძლიერ მოქმედობს ლიზოზიმი თვალის ავადმყოფობათა გამომწვევ ბაქტერიებზე და აგრეთვე ავადმყოფობათა გამომწვევ მიკროორგანიზმებზე, რომლებითაც სავსეა ჰაერი და რომელთაც ზოგჯერ ვერ სპობს ისეთი ერთი შეხედვით რადიკალური საშუალება, როგორიც არის დუღილი.

საინტერესოა ის გარემოება, რომ ლიზოზიმის მსგავსი ნივთიერება აღმოჩნდა აგრეთვე სისხლის თეთრ ბურთულებში, რომლებიც ბრძოლას აწარმოებენ ორგანიზმში მოხვედრილ ავადმყოფობის გამომწვევ ბაქტერიებთან.

პროფ. რიდლის იმედი აქვს, რომ მომავალში შესძლებს ლიზოზიმის დიდი რაოდენობის მიღებას ცხოველთა საცრემლე ჯირკვლებიდან. ამ შემთხვევაში კაცობრიობა მიიღებს მძლავრ სადეზინფექციო საშუალებას, აბსოლიუტურად უვნებელს ადამიანის ორგანიზმისათვის.

საგზაო მშენებლობის მექანიზაცია

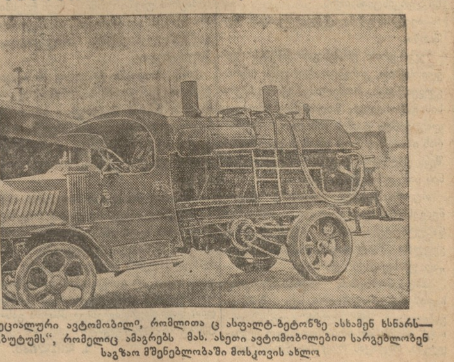

სპეციალური ავტომობილი, რომლითა ც ასფალტ-ბეტონზე ასხამენ ხსნარს— „ბუტუმს", რომელიც ამაგრებს მას. ასეთი ავტომობილებით სარგებლობენ საგზაო მშენებლობაში მოსკოვის ახლო

ინდუსტრიალიზაციის მეორე სესხი

როგორ მიმდინარეობს სესხის რეალიზაცია

მოსკოვი, 20 ოქტომბერი. 18 ოქტომბერს კრემლში შესდგა ინდუსტრიალიზაციის მეორე სესხის რეალიზაციისათვის ხელის შემწყობი ცენტრალური კომისიის მორიგი სხდომა. სამხედრო-საზღვაო სახალხო კომისარიატთან არსებული ხელისშემწყობი კომისიის თავმჯდომარემ ამხ. **ლუკინმა** გააკეთა საინფორმაციო მოხსენება იმის შესახებ, თუ როგორ მიმდინარეობს ხელის მოწერა სამხედრო მოსამსახურეთა შორის. წითელ არმიას დაეკისრა უმთავრესად ის ამოცანა, რომ გაევრცელებია სესხი სოფლად. თუ რამდენად შესრულებულია ეს დავალება, ჯერჯერობით ამაზე მსჯელობა ნაადრევია, ვინაიდან, მანევრების გამო, კამპანია წითელ არმიაში მხოლოდ 1 ოქტომბრიდან დაიწყო. ხელის მოწერა წითელ არმიაში დამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს. ხელმოწერის თანხა შეადგენს თვიური ხელფასის ფონდის 70-დან 98-მდე პროცენტს.

გზათა სახალხო კომისარიატთან არსებულ კომისიის თავმჯდომარის მოადგილემ ამხ. **ველიჩოვსკიმ** გააკეთა მოხსენება იმის შესახებ, თუ როგორ მიმდინარეობს ხელის მოწერა ტრანსპორტის მუშა - მოსამსახურეთა შორის. 12-14 ოქტომბრისათვის მიღებული ცნობებით, ტრანსპორტის მუშა - მოსამსახურეთა შორის გასაღებულია 49 ნახევარი მილიონი მანეთის ობლიგაციები, ნავარაუდევი 38 მილიონი მანეთის ნაცვლად. ხელისმოწერის თანხა საშუალოდ შეადგენს თვიური ხელფასის ფონდის 75 პროცენტს, ხოლო ზოგან აღწევს 125 პროცენტამდე.

ხელის მოწერის შედეგების შესახებ მთელს საბჭოთა კავშირში მოხსენება გააკეთა სახელმწიფო სესხების განყოფილების გამგე ამხ. **ეპშტეინმა**.

მთავრობის დავალება, რომ მიმდინარე საბიუჯეტო წელს გასაღებულიყო 400 მილიონი მანეთის ობლიგაციები, 17 ოქტომბრისათვის მიღებული ცნობებით შესრულებულია. ხელის მოწერის ანალიზი გვიჩვენებს, რომ უდიდესი წარმატებით სარგებლობდა კოლექტიური ხელისმოწერა მუშათა და მოსამსახურეთა შორის. უკანასკნელ დროს მატულობს ხელის მოწერა შეუკავშირებელ მშრომელ მოსახლეობაში, განსაკუთრებით შინამრეწველთა შორის. სესხზე ხელისმომწერთა რიცხვი რუსეთის ს. ფ. ს. რესპუბლიკაში საშუალოდ შეადგენს მუშა-მოსამსახურეთა 75 პროცენტს, უკრაინის ს. ს. რესპუბლიკაში—79 პროცენტს, ბელორუსიის ს. ს. რესპუბლიკაში —80 პროცენტს და უზბეკისტანის ს. ს. რესპუბლიკაში—70 პროცენტს.

სესხის განაწილების კამპანია მუშა-მოსამსახურეთა შორის საერთოდ დამთავრებულად უნდა ჩაითვალოს, ვინაიდან სოფლად ხელის მოწერა ჯერ კიდევ სათანადო ტემპით არ სწარმოებს, ამჟამად უმთავრესი ამოცანაა მუშაობის ენერგიულად გაშლა სესხის სოფლად გავრცელებისათვის.

ცენტრალურმა კომისიამ მიიღო ცნობად სამხედრო-საზღვაო კომისარიატთან არსებული კომისიის განცხადება, რომ ხელის მოწერა გადააჭარბებს გეგმით გათვალისწინებულ 5 მილიონ მანეთს.

ცენტრალურმა კომისიამ დაადგინა სავსებით დამაკმაყოფილებლად ჩაითვალოს გზათა სახალხო კომისარიატთან არსებული კომისიის მუშაობა.

ამხ. ეპშტეინის მოხსენების მიხედვით ცენტრალურმა კომისიამ აღნიშნა სესხის უდიდესი გამარჯვება მუშა-მოსამსახურეთა შორის, ერთგვარი გარდატეხა ქალაქების შეუკავშირებელ მოსახლეობის შორის მუშაობაში, სესხის სუსტი გავრცელება გლეხობის შორის და ხელისმოწერის სრულიად არადამაკმაყოფილებელი შედეგები კერძო ვაჭარ-მრეწველთა შორის.

მოსავლის დაგვიანებით აკრების გამო, ცენტრალურ კომისიას სწორად მიაჩნია საბჭოთა კავშირის ფინსახკომის დადგენილება იმის შესახებ, რომ სესხის რეალიზაციის ვადა სოფლად გაგრძელებულ იქნას 1 დეკემბრამდე. ქალაქებში ყურადღება უნდა მიექცეს ხელისმოწერის ფორმალური მხარეების რაც შეიძლება მოკლე დროში შესრულებას და შეკრებილი ფულის საკრედიტო დაწესებულებებში შეტანას (ადს).

საქართველოს სახკომსაბჭოში

ამხ. მამულიას დანიშვნა

ამხ. ა. რუხაძის ა.-კ. ს.ფ.ს.რ. სტატისტიკის ცენტრალურ სამმართველოს უფროსის მოადგილედ დანიშვნის გამო საქართველოს ს.ს.რ. სტატისტიკის ცენტრალურ სამმართველოს უფროსის თანამდებობაზე დასანიშნავად საქართველოს ცაკ-ს წარედგინა ამხ. ი. მამულიას კანდიდატურა.

არასაგადასახადო შემოსავალთა დავალიანების ნარჩენების აკრეფის შესახებ

რადგანაც არასაგადასახადო შემოსავალთა დავალიანების ნარჩენების აკრეფა საქართველოში სრულიად დამაკმაყოფილებელ მდგომარეობაშია, აღნიშნულ დავალიანების ნარჩენის ლიკვიდაციისათვის კომისიის დაარსება ზედმეტად იქნა ცნობილი.

სასაზღვრო მილიციის ხარჯთაღრიცხვა

წინადადება მიეცა ახალქალაქის სამაზრო აღმასკომს წარმოუდგინოს სახკომსაბჭოს ახალქალაქის მაზრაში სასაზღვრო მილიციის შენახვის ხარჯთაღრიცხვა.

ბაზრის სააღმშენებლო მასალებით მომმარაგებელი კომისია

ა.-კ. ს.ფ.ს.რ. ვაჭრობის სახკომისარიატთან არსებულ ბაზრის სააღმშენებლო მასალებით მომმარაგებელ მუდმივ საუწყებათაშორისო კომისიაში საქართველოს ეკონომიურ საბჭოს წარმომადგენლად დაინიშნა ეკსაბჭოსთან არსებული სააღმშენებლო სატეხნიკო კომიტეტის თავმჯდომარე ამხ. ვაშალევიჩი.

საგარანტიო დაზღვევა და ბრძოლა გაფლანგვებთან

გაფლანგვა ერთგვარ სენათ გადაიქცა. ის სისტემატიურ ხასიათს ატარებს. განსაკუთრებით მასიური ხასიათი აქვს გაფლანგვას სოფლად მომუშავე საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში, კოოპერატივებში, საკრედიტო ამხანაგობებში და სხვა. გამფლანგველები სათანადოთ ისჯებიან, მაგრამ გაფლანგული დანაკლისი დანაკლისად რჩება. ზარალს გამფლანგველი თითქმის ვერასოდეს ვერ ანაზღაურებს. რომ წარმოება დაწესებულებანი და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები გაფლანგვისაგან უზრუნველყოფილი იქნეს, სახელმწიფო დაზღვევას შემოღებული აქვს ყველა დარგის ფინანსიური მუშაკების (მეარტელეები — ნოქრები, მოლარეები და სხვ). საგარანტიო დაზღვევა.

ეს მუშაკები იზღვევიან იმ თანხის რაოდენობით, რომლის რაოდენობაც მათ აბარიათ. საგარანტიო დაზღვევის ანარიცხიდან დაწესებულება თუ ორგანიზაცია პირველ ათას მანეთზე იხდის წელიწადში 50 მანეთს; 2.000 მან.—60 მან; 3000 მან.—75 მან. ამის ზევით თვითეული 1.000 მანეთზე ანარიცხი იზრდება ორი მანეთით. ასეთია ფინანსიური მუშაკების დაზღვევის პირობები ქალაქად. ქალაქს გარეთ კი დასაზღვევი ანარიცხები გადიდებულია 30 პროცენტით.

სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები დაზღვევის დროს სარგებლობენ 20 პროცენტ. შეღავათით. დაზღვეული ფინმუშაკების მიერ გაფლანგვით მიყენებულ ზარალს სახელმწიფო დაზღვევა დაუყონებლივ ანაზღაურებს.

თავის-თავად ცხადია, ამ წესით ჩვენ გაფლანგვის შემთხვევებს, ვერ აღმოვფხვრით. გაფლანგვის წინააღმდეგ საბრძოლველად საჭიროა გამოცდილი, ნდობით აღჭურვილი მუშაკების შერჩევა. გადაჭრით უარყოფილ უნდა იქნეს მუშაობაში შეუმოწმებელი პირების ფინანსიურ დარგში სამუშაოთ წამოყენება. იყო შემთხვევები, რომ ბევრ კარგ მუშაკმა „ფეხი მოიტეხა" გაფლანგვით იმიტომ, რომ მას ებარა ისეთი საქმე, რომელიც არ უნდა ქონოდა მინდობილი.

სწორედ ასეთ მუშაკების შერჩევას აწარმოებს სახელმწიფო დაზღვევა. ის წინასწარ ირკვევს მუშაკის სამუშაო სტაჟს, ვინაობას, აწარმოებს მათ შესწავლას და შემდეგ აყავს აღრიცხვაზე შრომის ბირჟის მეშვეობით. ფინმუშაკთა დაზღვევის მხრივ პირველი ნაბიჯი უნდა გადასდგას ცეკავშირმა. მან უნდა დაავალოს ყველა სოფლის კოოპერატივებს ფინმუშაკების საგარანტიო წესით დაზღვევა. დაზღვევა სრულიად საკმარისი იქნება 500 მან. 1.000 მანეთამდე. ვინაიდან მეტი რაოდენობით ფული სოფლის კოოპერატივში ხშირად არც მოიპოვება და, ამრიგად, 25 მანეთიდან 50 მანეთის გადახდით სოფლის ყველა კოოპერატივი უზრუნველყოფილი იქნება გაფლანგვისაგან.

ფინმუშაკების საგარანტიო დაზღვევა ჯერ-ჯერობით ყველაზე უფრო გავრცელებულია თბილისში, ბათომში და ქუთაისში. საჭიროა თბილისის და ბათომის მაგალითს მიბაძონ დანარჩენმა ქალაქებმაც და სოფლებმაც.

მ. პაიჭაძე.

შემოდგომის თესვა

ა. კ. სახკომსაბჭოს კომისიის გაფართოებული სხდომა

19 ოქტომბერს ა.-კ. სახკომსაბჭოში ამხ. **ღაზარიანის** თავმჯდომარეობით შესდგა ა.-კ. სახკომსაბჭოს იმ კომისიის გაფართოებული სხდომა, რომელსაც დავალებული აქვს შემოდგომის თესვის კამპანიის ჩატარება ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკაში.

სხდომაზე ჩატარებული მუშაობის შესახებ მოხსენებები გააკეთეს რესპუბლიკანურ მიწად მოქმედების სახ. კომისარიატების წარმომადგენლებმა.

აზერბეიჯანის მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარმა ამხ. **ბუნიატ-ზადემ** თავის მოხსენებაში აღნიშნა, რომ აზერბეიჯანში შემოდგომის თესვის კამპანიის დროს განზრახული იყო სათესი სივრცის გაფართოვება შარშანდელთან შედარებით 45.000 ჰექტარით. რაც შეადგენს მთელი სათესი სივრცის 6 პროც. სათესი მასალა არის. შემოდგომის ნათესების სივრცე გადიდებული იქნება არა ტეხნიკური კულტურების ხარჯზე. ახალ მიწებს, რომლებიც ეხლა დაითესება, მორწყვა არ ესაჭიროება. კონტრაქტაციის გატარება განზრახული იყო 15.000 ჰექტარზე, მაგრამ გლეხების თხოვნის თანახმად იგი გაფართოვებული იქნა და ამჟამად კონტრაქტაცია განზრახულია გატარდეს 16.700 ჰექტარზე. აქედან უკვე გატარებულია კონტრაქტაცია 15.000 ჰექტარზე. ავანსები გაცემულია 135.000 მანეთის რაოდენობით.

საქართველოს მიწსახკომის წარმომადგენელი ამხ. **სამადაშვილი** აღნიშნავს, რომ საქართველოში განზრახული იყო ნათესების სივრცის გაფართოვება 800.000 ჰექტარამდე, რაც შარშანდელთან შედარებით გადიდებას იძლევა 15-20 პროც-ით. ამისათვის საჭირო ულარიბეს მეურნეობათა უზრუნველყოფა სათესი მასალით 56.000 ჰექტარზე, 1.200 სული საქონელი, 850.000 მანეთის სახოფლო - სამეურნეო მანქანები და იარაღები, სულ კი 997.000 მანეთი. მაგრამ აღნიშნული თანხა მიწად-მოქმედების სახ. კომისარიატმა ვერ მიიღო. სახოფლო - სამეურნეო კრედიტის ხაზით მიღებული იქნა მხოლოდ 570.000 მანეთი, აქედან 275.000 მანეთი სათესი მასალის დასამზადებლად, 85.000 მანეთი მუშა-საქონლის შესაძენად და სხვა.

დღემდე დამზადებულია 89.000 ფუთი სათესი მასალა, აქედან განაწილებულია და უკვე მიღებულია ადგილებზე 84.000 ფუთი. საერთოდ, სათესი მასალის დამზადების მხრივ გეგმა შესრულებულია 80 პროც., სახოფლო-სამეურნეო მანქანა-იარაღების მომარაგება — 80 პროც., მუშა-საქონლის მომარაგება — 50 პროც., სარემონტო სახელოსნოების მოწყობა — 50-60 პროც.

ამრიგად, კრედიტების შემცირება საშუალებას არ იძლევა გაფართოვებული იქნეს ნათესების სივრცე როგორც ეს წინეთ იყო განზრახული 15-20 პროც-ით. მაგრამ, მიუხედავათ ამისა, მიწად-მოქმედების კომისარიატი ფიქრობს, რომ ნათესების სივრცე შარშანდელთან შედარებით რამოდენიმეთ მაინც გაფართოვდება.

გეგმით კონტრაქტაციის გატარება განზრახულია 7.000 ჰექტარზე. აქედან კონტრაქტები უკვე დადებულია 6.150 ჰექტარზე.

შემდეგ თანამოხსენებით გამოვიდა სააქციო საზ-ბა „საქართველოს ჩაი"-ს წარმომადგენელი, რომელმაც აღნიშნა, რომ წელს განზრახული იყო ჩაის ახალი პლანტაციების გაშენება 2.782 ჰექტარზე, ე. ი. მთელი არსებული სივრცის გადიდება 50 პროც-ით. თესლი შეძენილია ინდოეთში (2.500 ფუთი) და ჩინეთში (8.000 ფუთი), რაც ადგილობრივ თესლთან ერთად სავსებით საკმარისია განზრახულ ახალ პლანტაციების გასაშენებლად. კრედიტი 1.200.000 მანეთის რაოდენობით არის. მაგრამ ეხლა მეტად სახიფათო მდგომარეობა შეიქნა ახალი პლანტაციების გაშენების მხრივ. ჩაის მეურნეობის რაიონებში არ იგზავნება საკმაო სურსათი. შეიქნა ისეთი მდგომარეობა, რომ 1 ფუთი მწვანე ჩაის ფოთოლი ფასის მხრივ უდრის 1 ფუთ სიმინდს, 8 ფუთის მაგივრად, რომელიც იყო ომის წინა ხანებში. ეს, რასაკვირველია, უარყოფით გავლენას ახდენს ჩაის კულტურის გავრცელებაზე. სიმინდი ჩაის მეურნეობის რაიონებში არ იგზავნება. აუცილებელია უახლოეს თვეებში ჩაის რაიონებში გაიგზავნოს 865.000 ფუთი სიმინდი. ადგილობრივ ორგანოებს კი განზრახული აქვთ მხოლოდ 50.000 ფუთი სიმინდის გადადება, რაც რასაკვირველია საკმარისი არ არის.

საქართველოში ჩაის კულტურის გავრცელების მიზნით აუცილებელია ჩაის რაიონების ფაქტიური გათანასწორება სურსათით მომარაგების მხრივ მებამბეობის რაიონებთან.

სომხეთის მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარი ამხ. **ერზინკიანი** თავის მოხსენებაში აღნიშნავს, რომ სომხეთში საერთოდ გამოსადეგი მიწები ცოტაა, მოსახლეობა სახნავი მიწების მწვავე ნაკლებობას განიცდის. ამ დროს სომხეთში დაუთესავი რჩება 150.000 ჰექტარამდე მიწა, რაც იმით აიხსნება, რომ ღარიბ გლეხებს არ აქვს საჭირო ინვენტარი. ჩვენ რომ შევძლოთ სომხეთში კიდევ 50.000 ჰექტრის დათესვა, მაშინ ჩვენ სამი წლის განმავლობაში შევძლებთ დავფაროთ ხორბლეულის დეფიციტი.

წელს გეგმის მიხედვით განზრახულია 90.000 ჰექტარის დათესვა, რაც 11 პროც. ჩამორჩება ომის წინა ხანების ნორმას. ამას გარდა დათესილი იქნება 8.500 ჰექტარა ბამბა. კამპანიის სათანადოთ განვითარებას ხელს უშლის ის გარემოება, რომ კრედიტები თავის დროზე არ იგზავნება. მუშა-საქონლის შესაძენი კრედიტები ნაწილდება მეოთხე კვარტალში, მაშინ როდესაც იგი პირველ კვარტალში უნდა ნაწილდებოდეს. სომხეთში აუცილებელია სოფლის მეურნეობის ინვენტარიზაციის ფართოდ გატარება.

მიუხედავათ მთელ რიგ ხელისშემშლელ პირობებისა, სომხეთის მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატი მაინც ფიქრობს, რომ დასახული გეგმა შესრულებული იქნება.

„ზაკსელმაშ"-ის წარმომადგენელი ამხ. **შირვანსკი** აღნიშნავს, რომ „ზაკსელმაშ"-მა რესპუბლიკებისათვის სახოფლო - სამეურნეო იარაღ-მანქანების მიწოდების გეგმა შეასრულა გადამეტებით. გარდა ტრაქტორებისა, რადგან ამიერ-კავკასიისათვის გამოწერილი 70 ტრაქტორი უმაღლეს საკავშირო ორგანოების დადგენილებით გადეცა რუსეთის მიწად-მოქმედების სახ. კომისარიატს. აზერბეიჯანის მოთხოვნილება დაკმაყოფილებულია 116 პროც-ით, საქართველოსი — 127 პროც., სომხეთის — 114 პროც-ით.

მოხსენების შემდეგ გაიმართა გაცხოველებული კამათი, რომელიც სწარმოებდა, უმთავრესად, მოსავლიანობის გადიდების საშუალებისა და ფორმების გარშემო. აღნიშნული იყო, რომ ვინაიდან ამიერ-კავკასიაში სათანადოთ შესწავლილი არ არის ნიადაგი და მინერალური სასუქების გამოყენების საკითხი, ამიტომ აუცილებელია განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს საცდელ საქმეს. ხანგრძლივი ცდების საშუალებით უნდა გამოირკვეს, თუ რა ეკონომიურ სარგებლიანობას იძლევა ეს თუ ის სასუქი, ან რომელი სასუქი უფრო გამოსადეგია, რომელი კულტურა რამდენ მოსავალს იძლევა განსაზღვრულ სივრცეზე და სხვა.

დასასრულ, სიტყვით გამოვიდა ამხ. ნაზარეტიანი, რომელმაც აღნიშნა, რომ აუცილებელია შემოდგომის თესვის კამპანიის მიმდინარეობის მასიური გამოკვლევა და განსაკუთრებული ყურადღების მიქცევა მოსავლიანობის გადიდების საკითხისათვის. ამას გარდა, საჭიროა თესვის გეოგრაფიული რუკების შედგენა ყველა რესპუბლიკებში.

სახელმწიფო ტყეების მოწყობა

ადგილობრივ მნიშვნელობის ტყეების გარდა, მიმდინარე წელში სახელმწიფო საფონდო ტყეების მოწყობა სწარმოებს ახალციხის, ბორჩალოს და რაჭის მაზრაში.

ახალციხის მაზრაში დამთავრდა საზაფხულო მუშაობა ქობლიანის რაიონის ტყეების მოსაწყობად. ამ რაიონში ტყის მოწყობას აწარმოებდა სპეციალისტების სამი ჯგუფი. სულ მოწყობილი იქნა 30.000 ჰექტარი ტყე. ამჟამად აღნიშნული ჯგუფები ტყის მოწყობას აწარმოებენ ატყურის სატყეო წინუბანის აგარაკში. ამ სატყეო აგარაკის მოწყობა დამთავრდება ამ თვის ბოლოს. სულ ტყე მოეწყობილი იქნება 13.000 ჰექტარის სივრცეზე.

რაჭის მაზრაში მუშაობს ტყის მომწყობთა ერთი ჯგუფი. ამ მაზრაში მოწყობილ აგარაკების სივრცე აღემატება 14.000 ჰექტარს.

ტყეების მოწყობის დროს ბევრ ადგილას მონაწილეობას ღებულობდნენ სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეტყეობის დარგის უკანასკნელ კურსის სტუდენტები.

ტყეების მოწყობის დროს ბევრ ადგილას აღმოჩნდა, რომ ტყეების ექსპლოატაცია სწარმოებს უსისტემოდ, რასაც დიდი ზიანი მოაქვს ტყეებისათვის.

ტყეების მოწყობის დროს დაგროვილი მასალების დამუშავების შემდეგ შედგენილი იქნება ტყეების ექსპლოატაციის, მათი დაცვის და ახალი ტყეების გაშენების გეგმა, რომელიც სახელმძღვანელოდ დაეგზავნებათ ადგილობრივ ორგანიზაციებს.

ხის დამმუშავებელთა მეშვიდე ყრილობა

ყრილობის დახურვა

20 ოქტომბერს, საღამოს შესდგა ყრილობის უკანასკნელი სხდომა, რომელზედაც მოსმენილ იქნა რეზოლიუციები და პრაქტიკული წინადადებები, როგორც ცენტრალური გამგეობის სახელმძღვანელოთ მომავალ მუშაობის დროს, ისე სატყეო მრეწველობის ტრესტის მოხსენების შესახებ.

ყრილობამ სხდომის ბოლოს აირჩია კავშირის ახალი ცენტრალური გამგეობა 17 წევრისა და 5 კანდიდატის შემადგენლობით.

სხდომის დახურვის წინ ყრილობის წევრებს სიტყვით მიმართა ხის დამმუშავებელთა პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ამხ. **კარნაუხოვამ**, რომელმაც ხაზი გაუსვა ყრილობაზე გარჩეულ და გადაწყვეტილ საკითხთა მნიშვნელობას მომავალში მუშაობის გაუმჯობესებისათვის და აღნიშნა, რომ ყრილობის მუშაობა ჩატარდა თვითკრიტიკის ნიშნით და ეს ხელს შეუწყობს ხელმძღვანელ ორგანოებს დროულად გამოასწორონ ის დეფექტები, რომელთაც ამჟამად კიდევ ადგილი ჰქონიათ.

—:—

ყრილობის დახურვის შემდეგ შესდგა კავშირის ახალი ცენტრალური გამგეობის პლენუმი, რომელზედაც კავშირის ცენტრ. გამგეობის თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა ამხ. **ნ. დემეტრაშვილი** და მდივნად—ამხ. **შ. სალდაძე**.

პროფკავშირების სამხედრო ლაშქრობა

გუშინ პროფკავშირთა საბჭოს კულტგანყოფილებაში შესდგა სამხედრო ლაშქრობის ჩამტარებელ კომისიის სხდომა, რომელზედაც განხილულ იქნა ლაშქრობის ჩატარებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხები.

ლაშქრობა ჩატარებული იქნება კვირას, 28 ოქტომბერს. [illegible] და კუკიის ტბის შორის მდებარე **მიდამოებში**.

ამ დღისათვის გამოქვეყნებული იქნება მოწოდება, სადაც აღნიშნული იქნება ლაშქრობის მიზანი და ჩატარების წესი.

25 ოქტომბრამდე წარმოება - დაწესებულებებში გაკეთებული იქნება მოხსენებები ლაშქრობის შესახებ. ლაშქრობის მონაწილენი გაეცნობიან ცალკე მებრძოლის მოვალეობას ბრძოლის დროს.

ლაშქრობის დაწყების დრო და გასვლა ვილად მონაწილეებს ეცნობებათ განსაკუთრებული ბრძანებით, რომელიც გამოიცემა ლაშქრობის მთავარი შტაბის მიერ.

წინასწარი სამზადისი ლაშქრობისათვის უკვე დამთავრებულია.

საქ. თავდაცვა-ავიაქიმის მიერ გაცემულია შაშხანა თოფების საჭირო რაოდენობა. შეძენილია აგრეთვე დიდძალი ვაზნები.

მებეჭდავთა კავშირი ლაშქრობაზე მოაწყობს საველე სტამბას გაზეთების გამოსაშვებათ.

ლაშქრობაში მონაწილეობას მიიღებენ მოზრდილი პიონერები, რომლებიც გამოყენებული იქნებიან კავშირისა და თვალთვალისათვის.

მუშკოოპი მოაწყობს საველე კოოპერატიულ დუქნებს, სადაც ლაშქრობაში მონაწილენი შეიძენენ საჭირო პროდუქტებს. იქნება მოწყობილი აგრეთვე წყლის ასადუღებელი ქვაბები ჩაისათვის. შაქარი მოლაშქრეებმა თვითონ უნდა იქონიონ.

ლაშქრობაში მიიღებენ მონაწილეობას სანიტარები, ექიმები და ავიაქიმის ქიმიური რაზმები, გაზის საწინააღმდეგო ნიღაბებით.

სპორტიული საზოგადოება „დინამო" გამოიყვანს შემდეგ სექციებს: ცხენოსნებს, სასროლოს, ფოტოგრაფიულს და მოტო-სექციას.

ლაშქრობის ადგილას დადგმული იქნება 2 მოძრავი რადიო.

ლაშქრობის დაწყებამდე გამოწვეული იქნება სპეციალური პლაკატები და ფურცლები, სადაც გამჟღავნებული იქნება ქვეითი ჯარის მოქმედება ბრძოლაში და შეხვედრითი ბრძოლის ორგანიზაცია.

ლაშქრობას დაესწრებიან ამიერ-კავკასიის და საქართველოს მთავრობის წევრები.

მეთამბაქოების პერსპექტივები აფხაზეთში

მოსკოვიდან სოხუმში დაბრუნებულმა აფხაზეთის მეთამბაქოეთა კავშირის გამგეობის თავმჯდომარემ—ამხ. ჩალმაზმა ამიერ-კავკასიის დეპეშათა სააგენტოს კორესპონდენტთან საუბრის დროს განაცხადა:

„მოსკოვში მოხდა თათბირი მეთამბაქოობის შესახებ. თათბირმა აღნიშნა, რომ მეთამბაქოობა საბჭოთა კავშირში ამჟამად კრიზისს განიცდის. ამ კრიზისის ძირითად მიზეზებს შეადგენენ: იმ ნიადაგის გამოფიტვა, სადაც ყველა თამბაქო ითესება, მეთამბაქოეთა მეურნეობის დაქუცმაცება, ხანგრძლივი კრედიტის სახით დიდი თანხების უქონლობა თამბაქოს საქმეში დასაბანდებლად და ინვენტარის გაცვეთა მეთამბაქოეთა მეურნეობებში.

მეთამბაქოობის ფეხზე დასაყენებლად, თათბირმა შეიმუშავა კონკრეტული ღონისძიებანი, რომლებიც განსახილველად ვაჭრობის სახალხო კომისარიატს წარუდგინა. განზრახულია კერძოდ აფხაზეთისათვის 4 წლის განმავლობაში გადაიდოს გრძელვადიანი კრედიტი —5 მილიონ მანეთამდე. მომავალი 4 წლის განმავლობაში თამბაქოს ნათესის სივრცე აფხაზეთში აყვანილი იქნება 15.510 ჰექტარამდე (14,110 ჰექტარი—სამსუნისთვის, 1.400 ჰექტარი — ტრაპიზონისთვის). კონტრაქტაცია გავრცელდება ამ მოედნის 85 პროცენტზე. ავანსის საშუალო ნორმა ჰექტარზე: სამსონისთვის — 400 მ., ტრაპიზონისთვის—320 მ. (შარშან ავანსი ჰექტარზე 247 მან. იყო).

როგორც თათბირმა აღნიშნა, კონტრაქტაციას წელს სავსებით ნორმალურად არ ჩაუვლია, რადგან ბანკები აფერხებდნენ ავანსების გაცემას. აფხაზეთს დღემდე არ მიუღია ა.-კ. სას.-სამეურნეო ბანკიდან 150,000 მან. საკონტრაქტაციო ფული. წელს ყოველი ნაკლი და დეფექტი კონტრაქტაციის საქმეში თავიდან აცილებულ უნდა იქნას.

თათბირმა გამოჰყო სპეციალური კომისია, რომელმაც საჭიროდ სცნო, რომ მთელი სასეზონო ფერმენტაცია კოოპერაციას გადაეცეს. თუ ვაჭრობის სახალხო კომისარიატმა შეიწყნარა ეს აზრი, მაშინ „ტაბაკსირიე"-მ თავისი საწყობები კოოპერაციას უნდა გადასცეს". (ადს).

სტუდენტთა მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად

თბილისის აღმასკომის პრეზიდიუმმა თავის უკანასკნელ სხდომაზე განიხილა სტუდენტთა დახმარების საკითხი და დაადგინა:

ის სახლი, რომელშიაც ამჟამად მოთავსებულია გაზ. „ზარია ვოსტოკა"-ს სტამბა, უკანასკნელის ახალ შენობაში გადატანის შემდეგ, გადაეცეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტებს საერთო საცხოვრებლის მოსაწყობად.

პრეზიდიუმმა წინადადება მისცა კომუნალურ განყოფილებას შეუდგეს სტუდენტთა მეორე ინტერნატის აგებას მიმდინარე წელში. ინტერნატის სავსებით, მოწყობა დამთავრებული უნდა იქნეს 2 წლის განმავლობაში.

განათლების კომისარიატის მიერ გადადებულ 30,000 მანეთის გარდა, მეორე ინტერნატის ასაგებათ საჭირო თანხები შეტანილი იქნება თბ. აღმასკომის 1928-29 და 1929-30 წლების ბიუჯეტში.

კომუნალურ განყოფილებას დაევალა ლენინის სახელობის პოლიტეხნიკურ ინსტიტუტის სტუდენტებს გადასცეს ერთ-ერთი მახლობლად მდებარე შესაფერი დარბაზი სასადილოს მოსაწყობად.

ამ სასადილოს გასახსნელად თბილისის აღმასკომმა გადასდო 5000 მანეთი.

წითელი ჯვრის წარმომადგენელთა კონფერენცია

მეორე დღე

კონფერენციის გუშინდელ სხდომაზე მოხსენებით გამოვიდა წითელი ჯვრის ცენტრალური კომიტეტის საფინანსო განყოფილების გამგე **ი. ქუთათელაძე**. მან კონფერენციას გააცნო წითელი ჯვრის ცალკე ორგანიზაციების ფინანსიური მდგომარეობა და საზოგადოების ცენტრალური კომიტეტის მომავალი წლის ხარჯთაღრიცხვა.

მომავალი წლისათვის შემუშავებული საორიენტაციო ხარჯთაღრიცხვა, რომლითაც საზოგადოების შემოსავალი ნავარაუდევია 156.151 მან. რაოდენობით, გასავალი კი 200 [illegible] მანეთის რაოდენობით, ისე რომ დეფიციტი უდრის 44.026 მანეთს.

კონფერენციაზე აღნიშნული იქნა, რომ წითელი ჯვრის სამაზრო კომიტეტები თავის დროზე არ ადგენენ თავიანთ ხარჯთაღრიცხვებს და ამან დააბრკოლა მთლიანი სწორი ხარჯთაღრიცხვის დროზე დამუშავება.

კონფერენციამ საჭიროდ აღიარა, რომ სამაზრო კომიტეტების წარმომადგენლებმა ცენტრ. კომიტეტის საბიუჯეტო კომისიას მისცენ ცნობები სწორი ხარჯთაღრიცხვის შესადგენად. საბიუჯეტო კომისიამ, რომელშიაც ცენტრალური კომიტეტის მუშაკებს გარდა შევლენ კონფერენციის წევრებიც, ორი დღის განმავლობაში უნდა დაამზადოს ხარჯთაღრიცხვა.

შემდეგ კონფერენციაზე დაიწყო კამათი ყველა მოსმენილ მოხსენებათა გარშემო.

სამკურნალო-სასანიტარო მუშაობის 5 წლიანი გეგმის შესახებ სიტყვა წარმოსთქვა ექ. **ა. ძიძაძემ**, რომელმაც ხაზი გაუსვა, რომ წითელი ჯვრის სამკურნალო დაწესებულებები უნდა აწარმოებდენ ბრძოლას არა მარტო სოციალურ სნეულებებთან, არამედ ექიმბაშობასთანაც. ზოგიერთ რაიონში, მისი აზრით განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მუშაობის სწორედ ამ მომენტს.

გორის წითელი ჯვრის განყოფილების წარმომადგენელი ამხ. **სახარიანი** შეეხო წითელი ჯვრის გორის საავადმყოფოს მდგომარეობას და საჭიროდ აღიარა, რომ იქ არ იქნეს შემცირებული უფასო საწოლთა რიცხვი, ვინაიდან ეს შეაფერხებს საექიმო დახმარების აღმოჩენას ულარიბეს მოსახლეობისათვის.

წითელი ჯვრის ზუგდიდის სამაზრო კომიტეტის წარმომადგენელი ექ. **დგებუაძე** მოითხოვს, რომ ზუგდიდის განყოფილებას მიეცეს უფლება გახსნას ერთი აფთიაქი ქალ. ზუგდიდში და მეორე აფთიაქი სოფ. კოკში. ორივე ამ ადგილას აფთიაქების გახსნა მეტად საჭიროა, რადგან მოსახლეობა გაჭირვებას განიცდის. ზუგდიდის აფთიაქი ისეა დატვირთული, რომ წამლების მისაღებათ ხანდახან საჭირო ხდება რამოდენიმე დღით ცდა.

ამხ. **გეგელაშვილი** (აფხაზეთიდან) უერთდება ექ. დგებუაძის მოთხოვნილებას და აღნიშნავს, რომ წითელ ჯვარს უნდა მიეცეს უფლება გახსნას აფთიაქები ყველა იმ პუნქტებში, სადაც ამის საჭიროებას დაინახავს. ამიტომ მას დროულად მიაჩნია, რომ წით. ჯვრის ცენტრალურმა კომიტეტმა ასეთი ნებართვები მისცეს ადგილობრივ განყოფილებებს.

შემდეგ კამათში მონაწილეობა მიიღეს ექ. გვერდწითელმა; პლოტნიკოვმა და სხვ.

—:—

კონფერენციის გუშინდელ ანგარიშში გაიპარა კორექტურული შეცდომა. მესამე აბზაცში სწერია: „მიუხედავათ იმისა, რომ განვლილი პერიოდის განმავლობაში წითელი ჯვრის **სამეურნეო ორგანოები** კარგად მუშაობდენ... და სხ. უნდა იყოს: „**სამკურნალო ორგანოები** კარგად მუშაობდენ და სხვ..

მესამე დღე

20 ოქტომბერს კონფერენციამ მიიღო რეზოლიუციები საზ-ბის მომავალი მუშაობის პერსპექტივების შესახებ, როგორც საორგანიზაციო და საექიმო - სანიტარულ დარგში, ისე საფინანსო დარგში.

კონფერენციამ მოიწონა ცენტრალური კომიტეტის წინადადებები წითელი ჯვრის ორგანიზაციების სტრუქტურის შეცვლისა და მუშაობის გაჯანსაღების შესახებ.

შემდეგ კონფერენციამ განიხილა წითელი ჯვრის სამდღიურის ჩატარების გეგმა. წითელი ჯვრის სამდღიური ჩატარებული უნდა იქნეს მთელ რესპუბლიკაში 9, 10 და 11 ნოემბერს. სამდღიურის განმავლობაში წითელი ჯვრის ორგანიზაციამ ადგილებზე უნდა ჩაატაროს კამპანია საზოგადოებაში ახალ წევრთა მისაზიდათ.

სხდომის დასასრულს, კონფერენციის წევრებს უჩვენეს წითელი ჯვრის ინიციატივით გადაღებული სამეცნიერო-პოპულიარული კინო-ფილმი „პირველი დახმარება უბედური შემთხვევის დროს".

რადიო-ექსპედიცია უკან ბრუნდება

(ტელეგრაფით საკუთარი კორესპონდენტისაგან)

ყაზბეგი, 20 ოქტომბერი

რადიო - ექსპედიციამ გადასწყვიტა აღარ დაუცადოს ამინდის გამოკეთებას და ბრუნდება თბილისში. ექსპედიციის რამდენიმე წევრს განზრახვა აქვს დარჩეს, მოუცადოს შესაფერ ამინდს და ავიდეს მწვერვალზე მეტეოროლოგიურ ბუდრუგანას დასადგმელად.

ს. ჯაფარიძე.

შირაქის ნავთი

ნავთის შადრევანის ამოხეთქის გარშემო

როგორც ახალი ცნობებიდან სჩანს, ჭაბურღილი № 1, საიდანაც [illegible] დღეებში ამოხეთქა შადრევანმა და თან ამოიტანა სამაგრ მილებში დაგუბებული წყალი, ეხლა უკვე იძლევა სუფთა ნავთს. ჭაბურღილიდან ნავთი გამოდის არა შადრევანით, არამედ მუდმივათ დის მილებს ზევიდან. ნავთის რაოდენობა დიდი არ არის, მაგრამ აღსანიშნავია ის, რომ ნავთი თანდათან სცვლის იმ წყალს, რომელიც მილებში სდგას.

ორშაბათს 15 ოქტომბერს წყლის სვეტი მილებში უდრიდა დაახლოვებით 504 მეტრს. აქედან ნავთს ეჭირა (სითხის ზედა ფენებში) 10 მეტრი, ეხლა ნავთის სვეტი უკვე 70 მეტრს აღწევს.

შემდეგისათვის მოსალოდნელია ნავთმა მთლიანად გამოდენოს მილებში წყალი, რის შემდეგ ან კვლავ ამოხეთქს წმინდა ნავთის შადრევანი, ან მილებში გაჩნდება საცობი (პრობკა). მილებში საცობის გაჩენას გამოიწვევს ქვეიდან ამოწეწნულ ნავთის ფენის (ქვიშაქვის) მილებში მოწოლა.

ამჟამად გაზები განაგრძობენ დენას მეტი სიძლიერით, ვიდრე ეს წარსულ კვირას იყო.

ინჟ. ივ. ყიფშიძე.

ინჟენერ-ტეხნიკოსთა მუშაობის ამოცანები

(საუბარი საინჟენერო - ტეხნიკოსთა საკავშირო ბიუროს თავმჯდომარე ამხ. ს. შეინთან)

საბჭოთა კავშირის საინჟენერო - ტეხნიკურ ძალთა ბიუროს თავმჯდომარემ ამხ. ს. შეინმა — ინჟენერ-ტეხნიკოსთა მუშაობის ამოცანების შესახებ ჩვენს თანამშრომელთან საუბარში სთქვა:

— შახტის პროცესი მრავალმხრივაა საყურადღებო ინჟენერებისა და ტეხნიკოსებისათვის. შახტის პროცესზე იმდენი რამ ითქვა და დაიწერა, რომ ზედმეტად მიმაჩნია ამჟამად კიდევ მასზე შეჩერება, მაგრამ ერთი რამ კი უნდა აღინიშნოს, სახელდობრ ის, რომ ჩვენს საინჟენერო-ტეხნიკურ ძალებს შორის დღემდე ძალიან სუსტად სწარმოებდა მუშაობა პროფესიონალური ხაზით.

ამჟამად ინჟენერ-ტეხნიკოსთა მუშაობის მორიგ ამოცანად აღიარებული უნდა იქნეს: ინჟენერებისა და ტეხნიკოსების რაც შეიძლება მეტი ამხანაგური დაახლოვება მუშებთან; პროფესიონალური მუშაობის გაძლიერება ინჟენერ ტეხნიკოსთა შორის და მათი ჩაბმა პროფმუშაობაში; საექსკურსიო საქმის ფართო ნიადაგზე დაყენება, სამეცნიერო მივლინებებისათვის წესიერი და სისტემატიური ხასიათის მიცემა და სხვ.

ინჟენერ-ტეხნიკოსთა ამხანაგურ დაახლოვებას მუშებთან დიდი მნიშვნელობა ექნება, როგორც თვით წარმოების გაუმჯობესებისათვის, ისე აღმზრდელობითი თვალსაზრისითაც. ამ დაახლოვების ნიადაგზე შეიძლება პროფესიონალური მუშაობის განვითარებაც, სპეციალისტებში პროფესიონ. მუშაობის გაშლა, ჩემის აზრით, უნდა მოხდეს იმგვარად, რომ მეტი ანგარიში გაეწიოს ინჟენერ-ტეხნიკოსთა სპეციფიურ მოთხოვნილებებს.

ექსკურსიების გამართვას მე ვგულისხმობ შემდეგნაირად. წარმოებაში მომუშავე ინჟენერ-ტეხნიკოსები სისტემატიურად უნდა იგზავნებოდენ საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა სამრეწველო რაიონებში წარმოების დასათვალიერებლად, მიღწევებთან გასაცნობად და გამოცდილების შესაძენად. გარდა ამისა მე საჭიროდ მიმაჩნია, რომ სპეციალისტები იგზავნებოდენ აგრეთვე ევროპასა და ამერიკაში ტეხნიკის ახალ მიღწევების შესასწავლად.

როგორც პროფესიონალურმა ორგანიზაციებმა, ისე სამრეწველო და სამეურნეო დაწესებულებებმა ზომები უნდა მიიღონ, რომ ამა თუ იმ წარმოებაში ჩაბმული ინჟენერ-ტეხნიკოსები უზრუნველყოფილი იქნენ შესაფერი ლიტერატურით.

მე დიდი ხანი არაა, რაც საქართველოში ვარ და ამიტომ არ შემიძლიან შევეხო საქართველოს საინჟენერო-სატეხნიკო ძალთა მუშაობის ამოცანებს. თქმა არ უნდა, რომ საქართველოში ამ მხრივ საქმე გვექნება კიდევ მთელ რიგ სპეციფიურ თავისებურებასთან.

სპეციალისტთა ახალი კადრების მომზადების საუკეთესო საშუალებათ მიმაჩნია, უმაღლეს ტეხნიკურ სასწავლებლებში სწავლების საქმის იმგვარად გადახალისება, რომ სასწავლებლებში კურსდამთავრებულები სავსებით მომზადებული იქნენ წარმოებებში მუშაობისათვის სტაჟიორობის გაუქმება ამ მხრივ მიზანშეწონილ ღონისძიებათ მიმაჩნია.

ამერიკელი ზოოლოგი თბილისში

თბილისში ჩამოსულმა ამერიკელმა ზოოლოგმა ვილიამ მორდენმა გუშინ დაათვალიერა საქართველოს მუზეუმის ზოოლოგიური განყოფილება, ბოტანიკური ბაღი და სამხატვრო გალერეია. თბ. სამეცნიერო დაწესებულებათა დათვალიერებიდან მიღებული შთაბეჭდილებების შესახებ მან ჩვენს თანამშრომელს განუცხადა:

— ჩემი სპეციალობაა ზოოლოგია და საბჭოთა კავშირშიაც სწორედ იმ მიზნით ჩამოვედი, რომ გავსცნობოდი საბჭოთა კავშირის ზოგიერთი კუთხეების ფაუნას. კერძოთ ამერიკული ზოოლოგიური მუზეუმებისათვის თითქმის სავსებით უცნობია ამიერ-კავკასიის ცხოველთა სამეფო. მე როგორც ამერიკის ნაციონალური ზოოლოგიური მუზეუმის დირექტორს, მაინტერესებს ისეთ ცხოველთა ექსპონატების შეკრება, რომლებიც ჩვენს მუზეუმს არა აქვს.

მომავალ წელს ამერიკიდან საბჭოთა კავშირში გამოგზავნილი იქნება სპეციალისტთა ექსპედიცია ციმბირში და თურქესტანში [illegible] ცხოველთა დასაჭერად და მოსაგროვებლად.

ამიერ-კავკასიის და კერძოთ საქართველოს ცხოველთა მთელი სამეფო იშვიათი მოხდენილობითაა წარმოდგენილი საქართველოს მუზეუმის ზოოლოგიურ განყოფილებაში, რომლის დათვალიერებამაც ჩემზე საუკეთესო შთაბეჭდილება დასტოვა.

გორისჯვარის გოგირდის წყაროები

გიდრო-გეოლოგმა ინჟინერმა აკენტიევმა გორის სამაზრო აღმასკომის დავალებით გამოიკვლია გორის ჯვარის გოგირდის წყაროები, რომელთა სათავე მდებარეობს თრიალეთის მთის ძირში. აკენტიევის დასკვნით გოგირდის წყაროების სათავეს მდებარეობა ისეთია, რომ სულ ადვილად შეიძლება ყველა წყაროების ერთ კალაპოტში მოქცევა. წყაროების ტემპერატურა არავითარ ცვლილებას არ განიცდის და ყოველთვის აღწევს 13 გრადუსს ცელსიუსით.

წყაროების ქიმიური შემადგენლობა ლაბორატორიული გამოკვლევით შეიძლება დაყოფილი იქნეს 3 ჯგუფად. მათ შორის ყველაზე უფრო საინტერესოა ცივი გოგირდ-ნარზანის ჯგუფი.

გოგირდის წყაროები სათავიდან გადის კასპში, უფლისციხეში, გორისჯვარში და შემდეგ დასავლეთის მიმართულებით.

სპეციალისტების დასკვნით გორისჯვრის გოგირდის წყაროები განსაკუთრებით უხდება ქრონიკულ რევმატიზმით და ნერვებით დაავადებულებს.

საბოლოოდ გამოკვლევით მიზანშეწონილად იქნა ცნობილი გორისჯვარში ადგილობრივ მნიშვნელობის კურორტების მოწყობა.

როგორც გორიდან იტყობინებიან, გორის სამაზრო აღმასკომს უკვე გადაუწყვეტია გორისჯვარში აგოს ორი შენობა.

ერთ შენობაში მოეწყობა აბაზანები, მეორე შენობა გამოყენებული იქნება მუშა-მოსამსახურეების დასასვენებლად. დასასვენებელი სახლი დაიტევს 110 კაცს. ორივე შენობის მოსაწყობად გორის მაზრაღმასკომმა 1928—29 წლის ბიუჯეტით გადასდო 20.000 მან. გორისჯვრის გოგირდის წყაროები დიდი ხანია ცნობილია ხალხში. საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ ადგილობრივმა ხელისუფლებამ გორისჯვარში მოაწყო ხუთი აბაზანა და ორი ოთახი, ვინაიდან მოსულ ხალხს ცის ქვეშ უხდებოდა ყოფნა. გორისჯვარში სამკურნალოდ მოდიან საქართველოს შორეულ კუთხეებიდანაც. განსაკუთრებით რევმატიზმით დაავადებულნი.

მიმდინარე წლის 15 მაისიდან 25 სექტემბრამდე გორისჯვარის გოგირდის წყაროებით ისარგებლა 6.700 კაცმა.

სამხრეთ-ოსეთში

II *)

გარემოება ისე ეწყობა, რომ აუცილებლად უნდა ვნახო სოფელი ქემერტი, 10—12 კილომეტრია ცხინვალიდან—ლიახვის აყოლებით.

მზე კარგად გადაბოლავდა დასავლეთისკენ და ძეც გავუდექი ფეხით ლიახვის მარჯვნივ აყოლებულ შარა-გზას.

სწორედ კოჭამდის ვიფლობი მტვერში. როგორც ეტყობა, კაი სასჯელს მივაყენებ ჩემ თავს ამ გზაზე სიარულით. მტვერით სულშეხუთული გულს ვართობ ირგვლივ ამწვანებულ მთების ჭვრეტით.

აგერ გაღმა, ქალებიან მთის გულში ძველი კოშკივით მოსჩანს საგანგებოთ აღმართული კლდის ნაპრალი. ამას ეძოდება ცხინვალის საყინულე. რამდენჯერ განმიზრახავს ცხინვალში წასვლა გულდაგულ ამ საყინულის სანახავად. ეხლა უკვე აქა ვარ და მაინც ვერ მხდება მისი დათვალიერება. ამ საყინულის განსაკუთრებული თვისება მდგომარეობს შემდეგში: იმ კლდის ძირში არის ღრმა გვირაბი, საიდანაც გამოდის წყარო. ზაფხულში, როცა ძალიან ცხელა, ეს წყალი იყინება. ზამთარში კი—სიცივის დროს—წყარო მოდის ისევ ბუნებრივად და ჩვეულებრივზე ცოტა თბილიც არის.

მსგავსი საყინულე ერთი კიდევ არსებობს საქართველოში, მდ. ხრამის სათავეებთან, ხორხებში.

ბარემ ძალიანაც მინდა ამ ბუნების ულნაურობის საკუთარი თვალით ნახვა, მაგრამ: ვინმე ამყოლის ძებნაში ვერც მე წავედი მარტო და ეხლა კი დრო აღარა მრჩება საკმარისი, რადგან მის სანახავად მთელი დღე არის საჭირო.

მივდივარ დგვრისის შუაგულზე გაჭიმულ ჯავისაკენ მიმავალ შარა გზაზე. მაოცებს სოფლის მოუწყობლობა. როგორ შეიძლება ხალხს ასე ჰქონდეს დაკარგული ალღო სასუფთავისა, წესრიგისა და ლაზათისა? როგორ არ ეჩოთირებათ, სწორედ ამ გზის პირზე რომ ჩაუმწკრივებიათ სახლები! მე ერთხელ გავლითაც გული მიწუხდება ამ მტვერში და აქ კი წლით-წლობამდის ამ კორიანტელში ატარებენ სიცოცხლეს. განა ეგრე ძნელია საცხოვრებელი სახლი გააკეთონ გზის ცოტა მოშორებით? ან ეზოს განა ვერ დასდებენ ცოტაოდენ ლაზათს? როგორ არა! ყველაფერი ეს ადვილი შესაძლებელია.

გავცილდი სოფელს. ჩემ წინ ბუმბერაზი ვეშაპივით დაკლაკნილია კავკასიონის მთაგრეხილი. მის ზურგზე ქვეყნის საქმეებიდან მოცილილ მაჯლუგვივით მძიმედ წამოსხდარან მაღალი მთები. მივდივარ და თვალს ვეღარ ვაშორებ ყველაზე მაღლა აყუდებულ „ბრუნდ-საბძელს". ჯერ შორიდანაც ასეთი მიუვალი სჩანს და ახლო რაღა იქნება! მართლა ბრუნდე საბძელს ჰგავს. უფრო კი ამ კავკასიონის ვეშაპის ზურგზე წამომდგარ უნაგირს, რომელსაც საცაა უნდა წამოახტეს აწყვეტილი ამირანი და გადაქცელოს უსწორმასწოროდ ეს მთების ჯარი. სამ ვერს ნახევარზე მეტია მისი სიმაღლე, მაგრამ რადგან მისი ნაპრალები ერთობ პირდაპირია—ზაფხულში თოვლი ადვილად დნება. მხოლოდ ქვევით, უფსკრულებში ისევ მზეთ-უხლებლად დაგროვილა თოვლის ზვინები. ეხლა ამ სურათზე „ბრუნდ-საბძელა" წარმომიდგება ბრძოლიდან გამოსულ ვაჟკაცად, რომელსაც რამდენიმე ადგილას დაჭრილია რკინის ჩაჩქანი და უჩანს უმწიკვლო თეთრი პერანგი.

საღამო ჟამია. მზე მხართეძოზე გადაწვა მაღალ ქედების ზურგს უკან. გზაზე კანტი-კუნტად მხვდებიან ცხინვალისაკენ მიმავალი ებრაელები. რა საცოდავი სანახავი არიან, თითქოს რამდენიმე დღის უსმელ-უჭმელი იყვნენ—ფერფიტად ქცეული, თვალებ-გამოლამებული, წელში მოხრილი—ყველაზე მეტად მეტყველური სურათია უმწეობისა და უნუგეშობისა. ზურგზე ჰკიდიათ თავიანთსავით გათხელებული ბოხჩა, ხელში უჭირავთ დანჯღრეული კალათი. რა აქვთ შიგ „საბრუნავ თანხად?" რამდენიმე კოლოფი ასანთი, ცოტაოდენი ღილები, ლილაცა სჩანს და კიდევ რაღაც წვრილმანი. სულ ეს არის იმათ ცხოვრების ბარაქა? ამით არჩენს თავის თავსაც და ცოლშვილსაც? მოწიწებით მოგცემენ სალამს და გაივლიან.

შორიდან მომესმის ფეხმარდი ლიახვის ქოთქოთი. რა თავისებურია ეს მდინარე: მთელ გზაზე ერთგან არ ისვენებს მდორე მორევად. მოდის, მოჰქუის ახალგაზრდულის სისწრაფით, თითქოს ჯილდოს ელოდეს მტკვრისაგან მასთან ნაადრევად შეხვედრისათვის. თანაც, რაც უნდა მოდიდდეს ლიახვი, იგი მაინც სხვა მდინარეებზე სუფთადაა რჩება. ამის მიზეზი არის ქვა და ლოდით მოფენილი მისი სავალი გზა. შუაგულ ზაფხულში კი ცივი არის წყაროს წყალივით. ალბად, ყველა ამ თვისებაა მიზეზი, რომ ძველთაგანვე განთქმულია იშვიათი გემოვნებით იმ მინდორ-ველისა და ბაღების მოსავალი, რომლებიც ირწყვებიან ლიახვის წყალით.

ესეც სოფელი თამარაშენი. დგვრისიდან მხოლოდ მანძილით არის დაშორებული და არა თავისი კეთილმოწყობით. გზის ცოტა მოშორებით ვხედავ აშენებენ კარგა მოზრდილ ქვითკირის სახლს. ვფიქრობ—რა უნდა იყოს* გლეხკაცი ამოდენა სახლს როგორ აშენებს* ალბათ სკოლა იქნება. ბოგირზე ბავშვები სხედან, წინ ორი ჯამი ჰანჭური უდგათ გასასყიდათ. მეც იმათ მივმართავ კითხვით.

— გოგონი! ეს რა არის რომ აშენებენ? სკოლაა?

—არა.

— მა ვისი არის?

— ეგა სტეპკოსი არის.

— როგორ? საკუთრივ აშენებს?

— ჰოოდე!

მე არ ვიცი ვინ არის ეს სტეპკო, მაგრამ კაი ღონიერი ვინმე კი ყოფილა, რომ თავის სიზორბავით სკოლად მოჩვენებული შენობა მისი კერძო საცხოვრებელი სახლი გამოდგა. გავიარე იქით და ხუთი-ექვსი კიდევ ვნახე ახლად დაწყებული ასეთი ბარაქიანი შენობა. კაი მაგარი ხალხი ყოფილან, თუ ასეთ ქვითკირის შენობებს იდგამენ, მაგრამ კარმიდამო კი ისევ ულაზათოა და მოუწყობელი, როგორც ყოველი ღარიბი გლეხისა.

გავცილდი ამ სოფელსაც. მხოლოდ ხუთი კილომეტრი გამივლია. მტვრისა და სიცხის გამო მუხლში დაღალვასა ვგრძნობ, მაგრამ თვალი კი არ დაღალულა—კავკასიონის ქედებიდან გადმომდგარ გაროზ ვაჟკაცების ცქერით. მთელ ლიახვის ხეობაზე გადაჭიმული პალნარები ხომ წარმტაც სურათსა ჰქმნიან დედამიწისას. თვითონ ლიახვი დაკარგულია მის მიერვე გახაოებულ წალკოტის გულში, მხოლოდ იმის ხმაურია, რომ აფხიზლებს მთელ არემარეს და ჩემს სმენასაც.

აგერ დამეწია ორი ცხენოსანი ოსი. თანაც ერთი თავისუფალი ცხენი მოჰყავთ. სალამი მომცეს. რაღაც სხვანაირად შემომხედეს და ჩაილაპარაკეს ოსურად. მე თითქოს მივხვდი რაც უნდა ეთქვათ. ჩქარა უკან შემოტრიალდენ და თავისუფალი ცხენი შემომთავაზეს.

მარტო უფრო მეხალისებოდა სიარული, მაგრამ ასეთ თავაზიანობას უარი ვეღარა ვკადრე. ჩქარა სამი ცხენოსანი გავუდექით ისევ გზას. შევეცადე საუბარს ჩემ თანამგზავრებთან, მაგრამ უნაყოფო გამოდგა ყოველივე ცდა. მათ არც ქართული იცოდენ და არც რუსული. მე კიდევ ოსურის არა გამეგება. ეს იშვიათი შემთხვევაა, რომ ადგილობრივმა ოსმა, თუნდაც როქიდან, ქართული არ იცოდეს. მე უფრო იმიტომ დავთმე ჩემი მარტოობა, რომ მათთან მესაუბრა ადგილობრივ ათასგვარ ჭირ-ვარამზე, მაგრამ მოვსტყუვდი. ეხლა კი მივდივართ სამი ბაიყუში, რომლებიც თითქოს იძულებით არიან ერთად და არა გულითადობით.

ეხლა სანატრელი ისა მაქვს—ნეტავ ჩქარა მივიდე ქემერტის საზღვრამდის, რომ თავი დავაღწიო ამ უხერხულ მდგომარეობას. გავიარეთ სოფელი ქერთაც და ეხლა მივდივართ კეხვში. ყველა ის სოფლები ჯავის რაიონამდის სულ ერთიან ქართველებით არის დასახლებული. მინდა გავიგო ამ სოფლების ცხოვრება და ავკარგი, მაგრამ უკვე ღამდება და რაღას მოვასწრებ. კეხვში კიდევ ღრიალებს ორი-სამი სამიკიტნო. კოოპერატივი კი არსად სჩანს. ვერ გამიგია: თუ კი სამიკიტნოები არსებობენ, რატომ კოოპერატივს არ შეუძლია არსებობა?

გავსცდით კეხვსაც. უკვე კარგა შებინდდა. სწორედ ათი კილომეტრის თავზე არის ლიახვზე გადასასვლელი ხიდი. ჩემ თანამგზავრებს მადლობა გადავუხადე და გამოვემშვიდობე. ვერცხლივით სუფთა ლიახვი გიჟმაჟურად მოვლავს თავის მიერვე კლდე-ღრით აკლებულ სავალზე.

შევდექი ხიდზე და მივდივარ. რა შუა წყალზე მივედი, მხოლოდ მაშინ ვიფიქრე, რომ ურიგო არ იქნებოდა—ანდერძი დამეტოვებია იქით ნაპირზე. რომ იტყვიან—ცოდო-მადლის გასარჩევი ბეწვის ხიდიო—სწორედ ეს არის. ნაპირიდან ნაპირზე გაბმულია საკვოდ წვრილი მავთულები. ზედ დაუყრიათ (არ გეგონოთ—დაულაგებიათ) ერთი-ორი ფიცრის ნაჭერი და ძველი ლასტი. აი, ამაზე უნდა გაიარო. სწორედ შუა წყალზე საჭირო გახდა გამომეჩინა მთელი ჩემი ჯამბაზური ნიჭი, რომ უფათერაკოთ გავსულიყავ გაღმით. კაი ყველიერის საქანელასავით ბუქნავს და თუ ერთი წაგიცდა ფეხი, მერე ლიახვის ტალღები სად ამოგაყოფინებენ თავს—ღმერთმა უწყის.

მაინც გასაოცარია ჩვენი ხალხის დაუდევრობა და ადგილობრივ აღმასკომებისაც, რასაკვირველია. ხომ თვითონვე დადიან ყოველდღიურად ამ ხიდზე? რომ წესიერად გააწყონ ერთი-ორი ფიცარი, ნუ თუ ამისათვის საჭიროა საგანგებო კანონი, აგიტაცია და ალიაქოთი?

დაღამდა. მარცხნივ მაღლობზე მოსჩანს კარგა მოზრდილი ძველი ციხე. მარჯვნივ კი ორიოდე კილომეტრის დაშორებით შეფენილა სოფ. ქემერტი. აქ ვყოფილვარ მხოლოდ ბავშობისას, ოცდა ათი წლის წინედ.

თითქოს ისეთივეა, როგორც მახსოვს. მხოლოდ რამდენი დანგრეული სახლია! (როგორც შემდეგ გავიგე, ეს არის შედეგი სამოქალაქო ომისა).

მივედი ჩემს მონათესავე ოჯახში. უფროსი მომესალმა გულიანათ და შემდეგ უმცროსებს მიანდო ჩემზედ მზრუნველობა. თვითონ კი შეუდგა ისევ თავის ყოვლად საჭირო მუშაობას: პურის ოფლს იწურავს და ისე ეზიდება უსვენებლივ ბზეს. ეზიდება მერე სად? გგონიათ საბძელში? თქვენც არ მომიკვდეთ!

— იმდენი ბზე სად არის, რომ საბძელში ჩასაყრელად ღირდეს! აი, ნეტამც ბეღელი ავავსო და მადლობელი ვიქნები. წინეთ პურით ვავსებდი ამ ბეღელსა და ეხლა ბზითაც ვეღარ ამივსია.

— მერე პურს სადღა ინახავ?

— პურსა, მე ვიცი, ვეღარსად დავატევ! ათი კოდი მომივიდა რაღაცა და აგერ მიგდია ტომრებით. ცოტას სათესლედ შევინახავ, დანარჩენს კი ეხლავე დავფქვავ.

— მაგაზე მეტი არ მოგივიდა განა?

— მე კიდევ რა მიშავს: ათი კოდი მაინც მომივიდა! სხვებმა სათესლეც კი ვერ აიღეს და იმათ რაღა უნდა ჰქნან!

ეტყობა სოფელი მოუსავლობის გამო წრეულს დიდ გაჭირვებას განიცდის.

აივანზე ვსხედვართ. რას არ ვიგონებთ. რაზე არ ვბაასობთ. უცებ ჩემი ყურადღება მიიპყრო ნამდვილმა სოფლურმა აურ-ზაურმა. ორღობეებში გულამოვარდნით მორბის ერთი დედა ღორი და უკან სულგამწარებით მოსდევს რკინის სამთითით დამუქრებული ერთი ოცდაოდე წლის ბიჭი. უბედური ღორი ხან საით გაიქცევა, ხან საით. ბიჭი ვერც ეწევა და არც ეშვება. თანაც იმის ყურში არ ჩასაშვები ლანძღვა-გინება.

თურმე ასეთი ამბავი დღეში ათჯერ და ოცჯერ მეორდება. მიზეზი? თურმე სასოფლო კრებაზე დაუდგენიათ: თუ ბაღში ან ვენახში შევიდა საქონელი ან ფრინველი, სრული უფლება აქვთ მოკლან იგი. ეს სასიკვდილო განაჩენი არა ვრცელდება მხოლოდ ხარზე და ძროხაზე.

აი, ეხლა ამ ღორისთვისაც მოუსწრიათ ბაღში. რაღაცა მოხერხებით გამოჰქცევია ბაღიდან და ეხლა კი კარდაკარ დასდევს მოსაკლავად ბაღის პატრონი.. ღორის პატრონს ამბობენ ისეთ ქალათ, რომ კაი ვაჟკაცსაც არ შეეპოვება. ეხლა მთელი ხალხი გამოსულა კარში, უნდათ ჰნახონ, რა სეირი დატრიალდება, თუ გამოუსწრო ამ ქალმა. მაგრამ ბაღის პატრონის ბედზე იგი თურმე მახლობელ სოფელში წასულა საქმეზე.

ასეთი ბრიყვული ნადირობაა გაჩაღებული შუაგულ სოფელში შინაურ ფრინველებზე და ცხოველებზე.

ბაღ-ვენახები რომ დაშორებული იყვეს სოფლიდან, ეგებ მაშინ მცირეოდენად მაინც იყვეს გასაგები ასეთი სისასტიკე. მაგრამ ბაღები ზედ კარებზეა მიკრული და რა გასაოცარია, რომ ხანდახან ძაღლი და ღორი შევიდეს იქ? ხომ შეიძლება წინახედი აანაზღაურებინონ ერთმანეთს? მაგრამ არა! ვიღაცა ბრძენების რჩევით—მოკვლა სჯობნებულა. ასე ხომ ამოუწყვეტს ერთმანეთს მთელი წვრილფეხა საქონელი! ამასთან როგორ უნდა გადაეკიდონ ახლა ერთმანეთს მეზობლები? განა ასე უნდა კეთდებოდეს სოფლის საქმე? ეს არის გლეხობაში ერთსულოვნების განმტკიცება და მათი შეკავშირება?

მომბეზრდა სოფელში ყოფნა. შუადღის მერე წავედით, დავათვალიერეთ ძველი ციხე. შემდეგ ჩამოვედით ლიახვის პირად. აქ კალოს გვერდში ხის ძირად მოუკეცია ორ მოხუცს. რომელი რომელზე უფროსია—ვერ გაირჩევა. ძმები ყოფილან. ერთი წინდას იქსოვს, მეორე კი ცოცხსა სთლის.

— პაპა! რამდენი წლისა ხარ?

— მეე შვილო? ასზე მეტისა ვარ. ას ათისა ვიქნები ეგრე.

მე მგონია სცდება ანგარიშში, ოცი წლით მაინც. საერთოდ შემიმჩნევია: რამდენადაც ახალგაზრდებს ეჩოთირებათ სწორი წლთაღრიცხვა, იმდენათ მოხუცებს უყვართ გადაჭარბება. თუმცა რა გასაკვირია—კაცი მთელი სიცოცხლე ზედა-ლიახვის წყალსა სვამდეს და ასი წლის სიცოცხლეს სამოც წლადაც ძლივას იმჩნევდეს!

მეკითხება ვინაობას. ავუხსენი. მერე თვითონვე მოიგონეს ძველათ აქედან წასული ჩემი მამა-პაპა. ერთი ოსი შემოჰკვლომოდათ და გასცლოდენ სისხლის აღებას. შემდეგ გაგონილი მაქვს, რომ ჩვენი მამულ-დედულის ნაწილი ამ მოხუცების გვარეულობას დარჩენოდა (ყაულაანი არიან გვარათ). ესიამოვნებათ მოხუცებს, იმ ძველი ხალხის მოსაგონებლად მე რომ მაინცა მნახავენ ეხლა. ბოლოს მეუბნება ერთ-ერთი მოხუცი:

— კარგია შვილო, რომ სულ არ დაგვიწყია მამა-პაპეული მხარე და ერთხელ კიდევ მოგვიგონია.

მე როგორღაც გახუმრება მომინდა მოხუცებთან და ვუპასუხებ:

— მე, პაპა, ეხლა იმიტომ მოვედი, რომ ჩვენი ძველების მამულიდან ნორმა მოვითხოვო და ისევ დავსახლდე აქ. მამა-პაპეულ ადგილზე, ამბობენ—ზოგი ჩვენი მამული ყაულაანთაცა გქონიათ თურმე.

საწყალ მოხუცებს თითქოს ხიდი ჩაუტყდათო მოულოდნელად—ისე დარჩენ სახტად.

— არა შვილო! ჩვენ არავისი მამული არ გვიჭირავს, ღმერთია მოწმე! ისე კი თუ მობრძანდები და იკადრებ ჩვენთან ცხოვრებასა, მაგის საწინააღმდეგო რა გვექნება!

ჩემმა მასპინძელმა ჩქარა დამშვიდა, რომ ვეხუმრები და სახეც ისევ გაუნათლდათ.

მოხუცებმა მიამბეს ლეგენდარული ბრძოლა ერთი ვინმე გმირისა ლეკიანობის დროიდან. მან თურმე „ჯაზაირით" დახოცა მრავალი ხალხი და გადაარჩინა სოფელი აკლებას. „ჯაზაირი"—ეს უცნობი სიტყვაა ჩემთვის. ეს ყოფილა თურმე რკინის მსხვილი და მოკლე კომბალი თავზე ჯაჭვებით და რგოლებით. ამგვარ იარაღს „ყარამანიანში" გურზი ეწოდება.

ამ ძველი ამბავის შემდეგ მეინტერესება გავიგო მათი შეხედულება ახალ დროებაზეც.

— პაპა! აბა ერთი გულზე ხელდადებით მითხარი—როგორ მოგწონს ეს ახალი ცხოვრება, ახალი ხალხით, ახალი კანონებით?

— ახალი დროებისა შვილო ერთი რამე მომწონს ძალიან. აი, ე გზები რო გაყავთ ყველგანა და მერე აი, ქურდობა და ყაჩაღობა რო მოსპეს. ესა ძალიან კარგი საქმეა სწორეთა!

მართლადაც, ამ ღრმა მოხუცებს სხვა რის შემჩნევა შეეძლოთ თავიანთ ვადაგასულ ცხოვრებაში? და თანაც ისეთ განდგომილ ადგილას—როგორც ქემერტი?

ჩვენ თვალწინ ისევ „ბრუნდ-საბძელა" აღმართულა. ჩემი თვალი მასზედ არის მიჯაჭული. აქ ბევრი ბრუნდ-საბძელას იალბუზათა ნათლავს. მართლადაც ჰგავს გარეგნულათ, მაგრამ სად არის მისი სიმაღლე!

კიდევ მივიარ-მოვიარე მახლობელ არემარეში და მეორე დღეს დილით ისევ დავბრუნდი ფეხით ცხინვალში.

* * *

მეორე დღეს ამხ. ჯატიევმა რისკი გააწევინა შოფერს და გაბედვინა დაზიანებული მანქანით წავეყვანე ჯავაში. თუ შუა გზაში დავრჩით—რა ვუყოთ! ფეხით გავლა აღარც ისე საძნელო არის.

ხელმეორედ გავიარეთ გუშინ უკვე ნახული გზა. ჩქარა გავსცილდით კეხვს. აქედან კი ყველაფერი ახალია ჩემთვის. სურათი შესამჩნევათ იცვლება. ბაღ-ვენახებით ლამაზად მოვარაყებული ლიახვის ნაპირები უკან რჩებიან. აქ ხეობა ვიწროვდება. გზა მიდის კლდოვან ნაპირზე. აღარც მტვერია. ლიახვი საითღაც ქვესკნელიდან გვეხმაურება. ხანდახან კი მოვკრავ თვალს—დამდნარ ვერცხლივით როე გადმოსჩქეფს მთების სიღრმიდან.

გავჩერდით ერთი კლდის ძირში. საიდანღაც მაღლიდან ჩამოწმწკარობს პატარა წყარო. ამას ეწოდება „საკოცნელა წყარო". ეს სახელი დაურქმევიათ ძალიან მოსწრებულად: მართლაც მის დასალევად უეჭველად კლდის უნდა დაუწყოთ კოცნა და ისე შეჰსვათ. სხვა მისადგომი ამ წყაროს არ მოეპოვება. რა გემრიელი წყალია! ალალია მასზე ეს ლამაზი სახელწოდება.

ცხინვალიდან მეხუთმეტე ვერსზე ლიახვს ერთვის პაწა წყალი. ჯავის გზა გადასჭრის ამ წყალს. უხიდობის გამო მუდამ დიდ დაბრკოლებას წარმოადგენდა ეს მდინარე და წყალდიდობისას ხომ კარგა ხნობით ჩერდებოდა მიმოსვლა. ეხლა აქ აგებენ რკინისა და ცემენტის მკვიდრ ხიდს. მუშაობა უკვე დაწყებულია. ეს იქნება თითქმის ყველაზე მაღალი ხიდი საქართველოში.

გზაზე სოფლები აღარსად არის. ალბათ იმიტომ, რომ სახნავ-სათესი მიწები აქ არ მოიპოვება. გავიარეთ შვიდიოდე კილომეტრი და უკვე ჯავაში გავჩნდით. მე წარმოდგენილი მქონდა ჯავა ბევრად უფრო მოზრდილად, ვიდრე აღმოჩნდა—ეს ჩვეულებრივი სოფელია 20-30 კომლით დასახლებული. მაგრამ მას მნიშვნელობა ეძლევა, რადგან აქ არის რაიონული ცენტრი. აქვეა შვიდწლედი, კოოპერატივი, ბანკის განყოფილება, დასასვენებელი სახლი. ამასთან, როგორც საკურორტო ადგილი, საუკეთესოა სამხრ.-ოსეთში, რადგან აქ არის საუცხოვო მინერალური წყალი და სამკურნალო ტალახი.

აგერ მიუახლოვდით მჟავე წყალს. შინაურულათ შემოკოხილი პატარა ფიცრული რაღაცა საწყალ შთაბეჭდილებას ახდენს. ჯავის მადანს წარმოადგენს ეს მჟავე წყალი და ნუ თუ ამაზე უკეთესად ვერ მოაწყვეს იგი აქამდის?

მივედით. ოსი ახალგაზრდა ბიჭი ყველა მსურველს ფინჯნით აწოდებს წყალს. საკმაოდ ცივია და მაგარგაზიანი. ძალიან მაგონებს წაღვერის წყალს. მხოლოდ ეს უფრო მაგრად მეჩვენება.

ამავე ფიცრულშია მოწყობილი მჟავე წყალის „ქარხანაც". ორი თუ სამი კაცი შეადგენს მთელ მოსამსახურეთა შტატს. სამასიოდე ბოთლი სავსე, სამასიოდე—ცარიელი. ერთი თუ ორი აუცილებელი პირველყოფილური ხელის აპარატი: საფილტრო, ჩამოსასხმელი და გაზის. აი, მთელი ავლა-დიდება.

დღეში ამზადებენ მხოლოდ 400 ბოთლს. ამ ხელსაწყოთი მეტს ვერ ახერხებენ. მომხმარებელი არის ცხინვალი. იქამდის გადააქვთ ურმით. ბოთლი იყიდება ხუთ შაურად. ყველაფერი ეს თხოულობს უფრო საფუძლიან მოწყობას და ბარაქიან მუშაობას. რაც ეხლა კეთდება, ეს მხოლოდ პირველ ცდას მოგვაგონებს და მეტს არაფერს.

ვნახეთ დასასვენებელი სახლიც. შარშან აუშენებიათ. შენობა პატარაა. მაგრამ კოხტა. როგორც ვატყობ, ეს სახლი უფრო სასტუმროს მაგიერობას ეწევა: აქ ცხოვრობენ ის სპეცები და თანამდებობის პირნი, ვისაც საგანგებოდ აქვს დავალებული სხვადასხვაგვარი გამოკვლევანი და მუშაობანი. ასეთი დავალებით კი მართლა ბევრი არის აქ მოსული. მაგალითად: გაჰყავთ შარა გზა როკის გადასავალით — კავკავამდის. ხდება გამოკვლევანი საულტეხილო რკინის გზისთვის. აწარმოებენ მრავალმხრივ გეოლოგიურ შესწავლას მთელი კუთხისას. ყველა ამ საქმეზე მრავალ ინჟენერსა და ტეხნიკოსს მოუყრია აქ თავი. აშკარად სჩანს რაღაცა სიცოცხლის ძარღვის ცემა და მნიშვნელოვანი საქმიანობა.

ჩემთან ერთად მოვიდა ერთი გეოლოგი ჯავის რაიონში სამუშაოდ. მან მიამბო სხვათა შორის ასეთი გიგანტური განზრახვა:

თურმე ჯავის ზევით უნდა აკეთდეს უზარმაზარი სათავე—60 მეტრის სიმაღლისა. ნაპირებით ის მთიდან მთაზე იქნება გადაბჯენილი. წყალდიდობის დროს აქ ჩაჰკეტავენ ლიახვს და შეიქმნება 500 (?) კვ. კილომეტრიანი ტბა. გვალვის დროს გაუშვებენ ამ წყალს და მორწყავენ ელდარის ველებს—აზერბეიჯანში.

ცხადია, ეს გეგმა რაღაც საარაკო იერს ატარებს და მრავალი უძნელესი დაბრკოლება გადაეღობება წინ. მაგრამ ისე კი მომწონს ეს მდღეური ზრახვა. აქ არის რაღაც საამაყო დაძლევა ქვეყნისა და ცხოვრებისა.

არ მჯეროდა, თუ ასეთ საარაკო გეგმაზე—მსჯელობა იქნებოდა ნამდვილი პრაქტიკული თვალსაზრისით. შემდეგ ვკითხე ამხ. ჯატიევს და მართალი გამოდგა.

როგორც ვხედავ, ყველაზე საფუძლიანი მუშაობა და წამოწყებანი უფრო ჯავის რაიონში სწარმოებს, ვიდრე ცხინვალისაში.

ჯავის ცოტა ზევით, გაღმა მხარეს არის სამკურნალო ტალახი. ჰკურნავს თიაქარს, კანის სნეულობათ და სხვა.

აგერ მზეზე წამოწოლილა ტალახშეთხუპნული ერთი კაცი. თვით ტალახის ორმო ოდესღაც ფიცრებით ყოფილა დახურული. ეხლა დანგრეულია, მუჭყიანი, მიუდგომელი. კაი წვალება და მოხერხება უნდა, რომ ასეთ პირობებში—ერთი კაცის სამყოფი ტალახი მაინც მოაგროვო. ეს კი არ ეპატიება ხელისუფლებას: სანამ კაპიტალურად გააკეთებდენ რამეს, ხომ შეიძლება სახელდახელოდ მოეწყოს იგი? საამისოდ საკმარისი იქნება რაღაც ასიოდე მანეთი. ეხლანდელი მდგომარეობა კი ამ ტალახის აუზებისა, სრულ უპატრონობაზე ღაღადებს.

იქვევ, ლიახვის პირზე ვნახეთ სხვა გაზიანი წყაროებიც. ეტყობა—ეს არე-მარე საერთოდ მდიდარი უნდა იყვეს მინერალური ნადებით.

აქედან საგანგებო დეკორაციასავით მოსჩანს ფერადათ აჭრელ-ჩახატული მოსავლიანი მინდვრები ჯავისა. როგორც ამბობენ, აქ კაი ქერიახული სცოდნია. ამას მეტყველებს სოფლებში მრავლად დადგმული პურისა და ქერის ბარაქიანი ზვინები.

მინდა ზევით როკისკენ წავიდე, მაგრამ არც ისეთი გათამამება უნდა ჩვენი დაზიანებული ავტოთი. თანაც ისე მომბეზრდა მთელი კვირის მტვერი და მოუსვენრობა, რომ გადავსწყვიტე დღესვე თბილისისკენ გამგზავრება.

ცოტა ხნის შემდეგ ისევ ცხინვალში ვარ. მინდა მოვასწრო აქაური მუზეუმის დათვალიერებაც.

ერთი მუშებ ჩამტვრეული დარბაზი წარმოადგენს აქაურ „ერმიტაჟს". მუზეუმის გამგე რუსი სპეცია, რომელიც სხვა დავალებებთან ერთად მუზეუმსაც უვლის.

ჩემი უბრალო თვალის გადავლებით ყველაზე საინტერესო ამ მუზეუმში წარმოადგენს დასაკრავების ფერადოვანი კოლექცია. გამგეს კი—რაც ახასიათებს ყოველ სპეცს—იშვიათ საგნათ მიაჩნია ერთი შუბის ორკაპა წვერი. მთელ ქვეყანაზე ეს „უნიკუმი" (ერთადერთი) არისო. (ყოველ დირექტორს უნდა, რომ იმის მუზეუმში უეჭველად იყვეს რამე უნიკუმი). არის ძველი ფულების ღარიბი კოლექცია. რამდენიმე ხატი, ცოტაოდენი წვრილი ნივთები და ჭურჭელი. არის ოთხი მოჩუქურთმებული ბოძი მაჩაბლიანთ დარბაზიდან. ამ წვრილმანებიდან მე მომეწონა კიდევ ქვარის დასანთები ერთი უბრალო ჩირაღდანი. საერთოდ მთელი მუზეუმი სტოვებს შთაბეჭდილებას საშუალო ანტიკვარის ოთახისას, რომელსაც მთელი ნივთები შეუკრებია რაღაც ხუთიოდე წლის განმავლობაში. ჩემის აზრით, თვით ამ ხელმოკლე პირობებშიც ბევრათ მეტი მასალის შეკრება შეიძლება, ვიდრე ვხედავთ ამ სამუზეუმო დარბაზში.

ჩქარა წამოვედი ცხინვალიდანაც. ერთი საათის შემდეგ გორში ვიქნები.

კარალეთში გამოვლისას უცებ შუა გზაზე გადმოგვიდგა ერთი ახალგაზრდა მანდილოსანი და რკინის სამთითას ქნევით გააფთრებული შემოგვძახის:

— გააჩერეთ! გააჩერეთ!

ჩვენმა შოფერებმა შეატყვეს, რომ აქ კარგი არაფერი იქნება და მთელი მარიფათი მოიხმარეს, რომ გვერდი აეხვიათ ამ თავმოგიჟიანებული ქალისათვის და უმტკივნეულოდ გასცლოდენ.

მე მეგონა ერთ-ერთ შოფერს მაინც არ ასცდებოდა რკინის სამთითაზე წამოგება ავთანდილის მწვადივით, მაგრამ გადურჩენ. თურმე წინა ავტომობილს ქათამი გაეჭყლიტა და ეხლა ჩვენზე უნდოდათ ეყარათ ჯავრი.

აი აქ კი მივხვდი, თუ ისე სიფრთხილით რათ უქშევდენ შოფერები გზაზედ მოფენილ ქათმებს.

საღამოზე გორში ვარ. უკვე დავამთავრე ჩემი სახელდახელო გავლა სამხრეთ-ოსეთში.

ლევ. მეტრეველი.

---

*) „კომუნისტი" № 239.

ქრონიკა

ტყიბულის ქვანახშირის მაღაროების გამომკვლევ კომისიაში

ვაჭრობის სახ. კომისარიატის რწმუნებულის ამხ. ა. სააკიანის ქ. მოსკოვში გამგზავრების გამო ტყიბულის ქვანახშირის გამომკვლევ კომისიის თავმჯდომარედ ამხ. სააკიანის ნაცვლად დაინიშნა ვაჭრობის სახ. კომისარიატის რწმუნებულის მოადგილე ამხ. **კობახიძე.**

სასოფლო-სამეურნეო მუზეუმი გორში

3 წლის წინად გორში მოწყობილი იქნა სასოფლო-სამეურნეო მუზეუმი, რომელიც წელს გაფართოებული და შევსებულია ახალი ექსპონატებით მუზეუმში უმთავრესად მოთავსებულია გორის მაზრაში გავრცელებულ კულტურების ნიმუშები და სასოფლო-სამეურნეო მანქანები. მუზეუმში მუდმივად მორიგეობს ერთი სპეციალისტი, რომელიც სოფლიდან ჩამოსულ გლეხებს შესაფერ ახსნა-განმარტებას აძლევს.

ბამბუკის კულტურა

მიმდინარე წელში ჩაქვის სახალხო მამულში სწარმოებს ბამბუკის პლანტაციების გაფართოება. წელს ჩაქვის მამულში ბამბუკის ახალი პლანტაცია სულ გაშენებული იქნება 10 ჰექტარის სივრცეზე, წელსვე ჩაქვის მამულში დაიწყება მექანიკური სახელოსნოს მოწყობა. ამ სახელოსნოში იწარმოებს ბამბუკის გადამუშავება და ბამბუკის ნაწარმოების დამზადება. სახელოსნოს მოწყობა დამთავრდება 1929 წელში. მის მოსაწყობათ გადადებულია 40.000 მანეთი.

თბილისის აღმასკომში

— ახალი კოლექტივი. არტაანის თემში თბილისის მაზრას წინედ არსებულ მონასტერს — ხატისხევს ქონდა საკუთარი სახნავ-სათესი მიწები, ტყეები და მრავალი ქონება, როგორიცაა საცხოვრებელი ბინები, თავლები და სხვ. ამჟამად მონასტერში არავინ არ ცხოვრობს და ქონებაც უპატრონოთაა მიტოვებული.

თბილისის აღმასკომმა განიხილა ყოფ. მონასტრის მამულების და ქონების მოვლის საკითხი და დაადგინა დაევალოს საადგილ-მამულო განყოფილებას არტაანის თემში დააარსოს უღარიბეს გლეხთა კომუნა, რომელსაც გადეცემა ხატისხევის მთელი უძრავ-მოძრავი ქონება.

აღმასკომის დადგენილებით მონასტერში ამჟამად დაცული ისტორიულ მნიშვნელობის ნივთები და ძეგლები გადაეცემა საქართველოს მუზეუმს.

— სასოფლო-სამეურნეო გამოფენა. თბილისის აღმასკომმა დაადგინა „მოსავლის დღეს“-თან დაკავშირებით მაზრაში მოაწყოს სასოფლო-სამეურნეო გამოფენა.

— დახმარება. თბილისის აღმასკომმა მ. თოიძის სამხატვრო სტუდიას დახმარების სახით მისცა 1.200 მანეთი.

— დუშეთის საბავშო ახალშენს გადაეცა ახალშენთან არსებული ბაღი.

ოზურგეთის თხილის სარჩევი ქარხანა

ს.მ.უ. საბჭოს მოხსენების თანახმად სახკომსაბჭოს მომწესრიგებელმა სხდომამ საჭიროდ ცნო ოზურგეთის თხილის სარჩევ ქარხანასთან თხილის სახმობის აგება.

ამასთანავე წინადადება მიეცა ოზურგეთის კამაზრო აღმასკომსა და ს.მ.უ. საბჭოსთან არსებულ ადგილობრივ მრეწველობის განყოფილებას აღნიშნული სახმობის ასაგებათ საჭირო სახსარის გალების საკითხში შეუთანხმდნენ ა.-კ. სახელმწიფო ვაჭრობის სამმართველოს.

უპატრონო ბავშვთა დამხმარე კომისიის პლენუმი

ორშაბათს, 22 ოქტომბერს, საღამოს 6 ს. საქ. ცაკის თავმჯდომარეობის ამხ. ფ. მახარაძის კაბინეტში შესდგება ცაკთან არსებულ უპატრონო ბავშვთა დამხმარე კომისიის პლენუმი.

სხვადასხვა

—სვანეთში და რაჭა-ლეჩხუმში ახალ ელექტრო-სადგურების აგების მიზნით წინასწარი მუშაობის ჩასატარებლად გადადეს 10.000 მ.

ჩაუბარებელი დეპეშები. ნახიჩევანიდან — ვაროანოვს. ბაქოდან — მარქარიანს, გურჯაანიდან — ელიზბარიშვილს, მოსულიდან — გოთუას, აბასთუმნიდან — მამულაიშვილს, ბაქოდან — ყიფიანს.

—:—

ხელოვნების ქრონიკა

ინტერნაციონალური სალიტერატურო საღამო

დღეს, 21 ოქტომბერს ამხ. ორჯონიკიძის სახელობის კლუბში ამიერ-კავკასიის პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის ხელმძღვანელობით გაიმართება ინტერნაციონალური ლიტერატურული საღამო. ამიერ-კავკასიის პროლეტარულ ლიტერატურის შესახებ შესავალ სიტყვით გამოვა ამხ. ბ. ბუაჩიძე. საღამოზე მონაწილეობას მიიღებენ: საქართველოდან—კ. კალაძე, მაშაშვილი, ეული, ვაკელი, ნავთლუღელი, შინატეხელი, ნაროუშვილ და კ. ლორთქიფანიძე. რუსულ სექციიდან—იურინი, კრეიტანი, სიტკოვსკი, დანილოვი. აზერბეიჯანიდან—რუსტამზადე სულეიმან, ნაზარიანი, ეფენდი დჟაბარ. სომხეთიდან—ევიშ ჩარენცი, ნაზარეტიანი, აკოპ აკოპიანი და აბოევი.

—:—

— ა.-კ. პროლეტარულ მწერალთა ასოციაციის პირველი პლენუმი, რომელიც უნდა შემდგარიყო გუშინ, შესდგება დღეს, დილის 12 საათზე ხელოვნების სახლში. პლენუმზე დასწრება შეუძლიათ გარეშეთაც.

— ანა ორლოვას კონცერტი. რუსთაველის თეატრის საკონცერტო დარბაზში დღეს გაიმართება ორლოვას კონცერტი.

კომკავშირულ მწერალთა წრეში. დღეს, საღამოს 6 ს. კომკავშირულ მწერალთა წრის კრებაზე „პროლეტარულ პროზის“-ს შესახებ მოხსენებას წაიკითხავს პ. სამსონიძე.

შემთხვევები

დაჭრა

19 ოქტომბერს, ღამის 10 საათზე, პეტრიაშვილის ქ. № 19 ნიკოლოზ კაკაურას ბინაში სტუმრათ მისულ ბგარატ სარქისოვს ქეტკა კოვალენკომ ფანჯრიდან 4-ჯერ ესროლა რევოლვერი და მძიმედ დასჭრა. ბოროტმოქმედმა მოასწრო მიმალვა. დაჭრილი გადაიგზავნა მე-2 საავადმყოფოში.

კამეჩის პოვნა

ფუდო ჯავახიშვილის (მცხ. აწყურის ქ. № 15) ეზოში შევიდა უპატრონო კამეჩი, რომელიც შესანახად დროებით ჩაბარდა მასვე.

ცოლის მოკვლა

სოფ. ახალ-ოსებში მცხოვრებმა ვანო ბეჟანის ძე როსტიაშვილმა თოფით მოკლა თავის ცოლი დარიკო.

შეპყრობა

19 ოქტომბერს შეიპყრეს ფრაიდა კარუსოვი და ელისაბედ სამოროდოვა, (უბინაონი), რომლებსაც ბრალდებათ არსენ დომურიძის მაღაზიიდან 20 წყვილი წინდების მოპარვა. შეიპყრეს ლიუდმილა ტარასენკო, რომელმაც აბანოში ელენე დევდარიანს მოპარა ტანისამოსი. ქურდობისათვის შეიპყრეს ვინმე სერგეევი.

ქურდობა

19 ოქტომბერს სერგო დიმიტრაშვილის ბინიდან (ენგელსის ქ. 50), მოიპარეს 400 მ. ნივთები. გაქურდეს ამბაკო სირაძის ბინა (პლეხანოვის გამზირი № 11). კალიევის აღმართზე ტრამვაის ვაგონში მარიამ ტერ-გაეონწოვს მოპარეს რიდიკული. მორგებული გასაღების საშუალებით ვასილ ხარიმშვილის ბინიდან (ბათომის ქ. № 5) მოიპარეს 250 მანეთის ნივთები.

გვამის პოვნა

ასურეთ-ალბიანის სამილიციო რაიონების საზღვარზე სოფ. დურნაუქთან მგზავრებმა იპოვეს მოკლული მამაკაცის გვამი. მოკლული აღმოჩნდა ბორჩალოს მაზრის მცხოვრები ყურბან მახმედ-ოღლი.

დაჭრა

სოფ. მარტყოფში, სამიკიტნოში ქეიფობის დროს ნიკო ბანტოშვილს, ვანო კირეულიშვილს, ვანო ფურცელაძეს, გაბო კირეულიშვილს და იაკობ კახურაშვილს მოუვიდათ ჩხუბი. ჩხუბის დროს დაჭრილი იქნენ სამიკიტნოს პატრონი ვანო კანდელაკი და ვანო კირეულიშვილი. ბოროტმოქმედნი შეპყრობილნი არიან.

სასამართლო

ცოტნიაშვილმა ღირსეული სასჯელი მიიღო

იოსებ სიმონის ძე ცოტნიაშვილის საქმე გუშინ გაარჩია თბილისის სამაზრო სასამართლომ.

მკითხველებს ემახსოვრებათ ამბავი იმ საზიზღარი მკვლელობის შესახებ, რომელიც ცოტნიაშვილმა ჩაიდინა ალიმენტის გადახდის თავიდან ასაცილებლად.

ცოტნიაშვილის მიერ უპატრონოდ მიტოვებულ მის ყოფილ ცოლს **სოფიო ძეგველაშვილს,** რომელსაც ორი მცირეწლოვანი შვილი ჰყავდა აღსაზრდელი, გადაწყვეტილი ჰქონდა თავისი საკუთარი შრომით გაეტანა თავი, მაგრამ როცა ძლიერ გაუჭირდა, მოკეთეების რჩევით საჩივარი აღძრა ყოფილ ქმრის წინააღმდეგ, რომელსაც სარჩოს სთხოვდა ბავშვებისათვის.

თბილისის მე-5 უბნის სახალხო სასამართლომ ცოტნიაშვილს დააკისრა ჯამაგირის ძესამედის გადახდა ყოველთვიურად გაჭირვებულ ცოლ-შვილის სარჩენად.

ცოტნიაშვილმა დამალა თავისი ხელფასის ნამდვილი რაოდენობა და უმნიშვნელო თანხით მოინდომა ყოფილი ცოლის პრეტენზიის დაკმაყოფილება.

ამის გამო ცოლმა ხელმეორედ აღძრა საჩივარი. საქმე უნდა გარჩეულიყო ამა წლის 1 ივლისს, მაგრამ რაღაც მიზეზის გამო გადაიდო. სასამართლოს სხდომის დარბაზიდან გამოსვლისთანავე ცოტნიაშვილმა ჩხუბი აუტეხა ყოფ. ცოლს, დაუწყო უშვერი სიტყვებით ლანძვა და მუქარა.

ცოტნიაშვილი საჯაროდ დაემუქრა მოკვლით ძეგველაშვილის ქალს.

მეორე დღეს ცოტნიაშვილმა მართლაც სისრულეში მოიყვანა მუქარა. დაედევნა თავის ყოფილ ცოლს ქუჩაში, მიეპარა უკანიდან და მახვილი დანის რამდენიმეჯერ დარტყმით სიცოცხლე მოუსპო მას.

სასამართლომ იოსებ ცოტნიაშვილს მიუსაჯა თავისუფლების აღკვეთა 8 წლით, სასტიკი იზოლიაციით და სამოქალაქო უფლებების აყრა 5 წლის ვადით.

სასამართლოს შემადგენლობა: თავმჯდომარე რ. კალანდაძე, სახალხო მსაჯულები: ვაშაკიძე, ღვინიაშვილი, მდივანი — გოგორაშვილი.

ვატმანს ეჩქარებოდა

ა-წ. 2 სექტემბერს, ღამის 12 საათზე საბჭოთა და ტურგენევის ქუჩების კუთხეში უკან მიმავალი მე-11 მარშრუტის ვაგონი დაეჯახა წინ მიმავალ ვაგონს. ორივე ვაგონი დაიმსხვრა, მსუბუქად დაშავდა 10 მგზავრი.

დაჯახების მიზეზების გამოძიება უკვე დამთავრდა. დაპატიმრებული და პასუხისგებაში მიცემული ვატმანი **გიორგი თედორესძე ეგოროვი.**

გამოძიებით გამოირკვა, რომ გვერდი აუარა ტრამვაის ცენტრალურ სადგურს, სადაც ის ვალდებული იყო გაევლო და პირდაპირ სადგურის ქუჩას გაჰყვა.

ეგოროვს გადაწყვეტილი ჰქონდა სხვებზე ადრე გაეკეთებია წრე და ადრე წასულიყო სახლში.

ეგოროვმა მოუხვია სადგურთან, მოატრიალა ვაგონი, დაიკავა პირი თავისუფლების მოედნისაკენ და მოუშვა მუხრუჭი.

ვაგონი მიფრინავს. მგზავრებში ჩოჩქოლია. ისმის ხმები: „დაგვამტვრევს“! „გააჩერეთ“!, „ნელა“!

ერთი შეშინებული მგზავრი ბაქანზე ადის და ვატმანს სთხოვს შენელოს სვლა. ვატმანი ყურს არ უგდებს, ვაგონი მიდის კისრისტეხით.

არც გამაფრთხილებელი ზარის მიცემას სცნობს საჭიროდ ვატმანი. წინ მიდის ვაგონი, რომლის ვატმანი ცდილობს ანიშნოს უკანა ვაგონის ვატმანს, რომ აღარ ძალუძს მეტი სიჩქარით წასვლა.

გაჩერებასთან დადგომა ვერ მოასწრო წინა ვაგონმა. რომ ეგოროვმა თავისი ვაგონი ზედ დააჯახა მას.

როგორც ეგოროვი აცხადებს, ის ძალიან გახარებული იყო მით, რომ ტრამვაელებმა სახლში ბინა მისცეს წინა დღით, მთელი დღე იმუშავა ბარგების გადატანაზე, დაღლილი იყო და ეჩქარებოდა დასვენება.

ეგოროვს გაასამართლებს თბილისის მაზრის სასამართლო.

ხითაროვის და საფაროვის საქმე

თბილისის მაზრის სასამართლო ამხ. ბერიშვილის თავმჯდომარეობით შეუდგა **ვანო ალექსანდრეს ძე ხითაროვის და მიკირტიჩ საფაროვის** საქმის გარჩევას.

საბრალმდებლო დასკვნის მიხედვით, ხითაროვს და საფაროვს ბრალად ედება რკინის გზელ **ალექსი ასატურიანის** გატყუება რკინის გზის ლიანდაგს იქით და ფიზიკური ძალდატანებით მისი გაძარცვა.

ბრალდებულები არ სცნობენ თავს დამნაშავედ. სწარმოებს მოწმეების დაკითხვა.

გერ.

ფიზკულტურა და სპორტი

ჩოგბურთი თბილისში

სხვა სპორტიულ თამაშთან შედარებით ჩოგბურთი („ლაუნ-ტენისი“) ნაკლებადა არის გავრცელებული ჩვენში. წარსულში ჩოგბურთი ითვლებოდა პრივილეგიურ კლასების თამაშობათ და საბჭოთა სინამდვილეში შეიქნა ამ მშვენიერ და სასარგებლო თამაშის ფართე მასებში გავრცელების შესაძლებლობა. სპარტაკიადაზე ყოფნის დროს ჩვენი სპორტსმენები გაოცებულნი იყვნენ ჩოგბურთის ფართოდ გავრცელებით ქ. მოსკოვში და საბჭოთა კავშირის სხვა ქალაქებში. თვით მოსკოვში წითელ არმიის ცენტრალურ სახლს აქვს 12 მოედანი ჩოგბურთის თამაშისათვის, პროფკავშირებს ცალ-ცალკე აქვთ თვითეულს რამოდენიმე მოედანი. თბილისში კი არსებობს მხოლოდ 1 მოედანი, დაყოფილი 3 ნაწილად, მიუხედავად ამისა, თბილისის ჩოგბურთის კლუბის გუნდმა მეორე ადგილი დაიკავა საკავშირო სპარტაკიადაზე ამ თამაშში.

ამჟამად თბილისის ჩოგბურთის კლუბში ითვლება 135 კაცი, მათგან 80 ვაჟი და 55 ქალი. ცხრა მეათედი კლუბის წევრებისა არიან პროფკავშირის წევრები და მოწაფეები. მოთამაშეთა რიცხვი თანდათანობით იზრდება, მხოლოდ სათამაშო ადგილის უქონლობის გამო კლუბი იძულებული გახდება შეწყვიტოს ახალ წევრების მიღება. ცხადია, დაუშვებელია ასეთი მდგომარეობა გაგრძელდეს შემდეგშიაც. პროფკავშირები სათანადო ყურადღებას არ აქცევენ ჩოგბურთს. აუცილებელია ამ ნაკლის გამოსწორება.

გარდა ამისა, გაძლიერებულ უნდა იქნეს ხელმძღვანელობა ამ ემად არსებულ ჩოგბურთის კლუბის მუშაობაზე იმ მხრივ, რომ არა მშრომელ ელემენტებმა არ პოვონ იქ ადგილი.

ამასთანავე ფიზკულტურის საქართველოს და თბილისის საბჭოს ჩვენ უნდა უსაყვედუროთ ის გარემოება, რომ აქამდე არავითარი ყურადღება არ ექცეოდა ამ თამაშის პოპულიარიზაციას მშრომელთა ფართო მასებში. ეს უნდა გამოსწორდეს შემდეგში როგორც პრესის საშუალებით და აგრეთვე ლიტერატურის გამოცემით ისე ჩოგბურთის საჩვენებელ თამაშის და შეჯიბრის ჩატარებით.

ივ. რუდოვსკი

—:—

პირველობის გათამაშება ჩოგბურთში

კვირას, 14 ოქტომბერს, დამთავრდა ინდივიდუალური შეჯიბრებები ჩოგბურთში, რომელშიაც მონაწილეობა მიიღეს 92 კაცმა. ვაჟებში პირველ ადგილზე გამოვიდა თბილისის ჩემპიონი **ედუარდ ნევრებეცკი,** ქალებში თბილისის ჩემპიონი **ვერმიშევა.**

გუშინ, 20 ოქტომბერს, ჩოგბურთის კლუბში დაიწყო პროფკავშირების გუნდური შეჯიბრებები.

ველო-მარულა

დღეს, 21 ოქტომბერს, თბილისის მოტო-ველო საზ-ბის ხუთ წლის თავის აღსანიშნავად ველოდრომზე გაიმართება დიდი ველო-მარულა, რომელშიაც მონაწილეობას მიიღებენ თბილისის საუკეთესო ველოსიპედისტები.

დასაწყისი დილის 12 საათზე.

შეჯიბრებები ფეხბურთში

დღეს ყოფ. სამხედრო ტაძრის, ა/კ. ქვეითა ჯარის სკოლის, დინამოს და ლენინის სახელობის მოედანზე გაიმართება პროფკავშირების გუნდების 12 კალენდარული შეჯიბრება.

„დინამო“-ს სტადიონზე თამაშობენ: **დილის** 8 საათზე „რკ. გზების საფაბრიკო-საქ. სკოლა“—„დეპო“; 10 საათზე—კომუნალური მუშაკების პირველი გუნდი—საბჭოთა მუშაკების მეორე გუნდი; 12 საათზე—„მექანიკური ქარხანა“—„ოვო“

ლენინის სახელობის სტადიონზე: დილის 8 საათ.—„მელითონეები“—„რკინისგზელები I“. 2 საათზე—„საბჭოთა მუშაკები 1“—„მედსანშრომა 1“; 4 საათზე—„გემო-კვების მუშაკები“—„ქალაქის მილიცია“.

რკინის გზებზე

აცილებული მარცხი

20 ოქტომბერს მატარებელი № 157, რომელიც სად. არჩუტში მიჰყავდა მემანქანე ტახტაკოვს, მიუხედავად იმისა, რომ სემაფორი დახურული იყო, შეიჭრა სადგურში მეორე დაკავებულ ხაზზე. დაჯახება შემთხვევით იქნა აცილებული. მემანქანე მიცემულია პასუხისგებაში.

ამხ. შარკოვსკის გამოგონება

დღემდე მთელ საბჭოთა კავშირში არ არსებობს ისეთი გაუმჯობესებული სისტემა, რომლითაც შეიძლებოდეს ორთქლმავლების მიერ ცხოველების გასრესის თავიდან აცილება. ეს გარემოება კი დიდ ზარალს აყენებს რკინისგზას. მაგალითად უკანასკნელ წლებში ამიერ-კავკასიის გზებზე ორმა ასეთმა შემთხვევამ რკინისგზას მიაყენა 50.000 მანეთის ზარალი.

წევის დარგის თანამშრომელმა ამხ. **შარკოვსკიმ** გამოიგონა ახალი საშუალება, რომლითაც ორთქლმავალს შეუძლია გზაზე შემთხვევით გაჩერებული ცხოველი მექანიკურად გადაისროლოს მარცხნივ, ან მარჯვნივ და დაუბრკოლებლად განაგრძოს გზა.

შეშა რკინისგზელებისათვის

ა.-კ. რკინისგზების სამმართველომ რკინისგზის მუშა-მოსამსახურეებისათვის დააწესა გასაცემ შეშის ახალი ნორმა.

რკინისგზის ცივ უბნებში, როგორიცაა ძირულა-ხაშური, გომი-სურამი, ბორჯომი-ბაკურიანი, სალოღლი-ლენინაკანი, ერევანი და აობლინსკაია, მთელი წლის განმავლობაში ოჯახიან მუშა-მოსამსახურეებს მიეცემათ 10 კუბიკური მეტრი შეშა, დანარჩენ უბნებში—8 კუბიკური მეტრი. უცოლშვილოებს შეშა მიეცემა ნახევარი რაოდენობით.

შეშაზე დაწესებულია შემდეგი ფასები: 1 კუბიკური მეტრი მაგარი შეშა რკინისგზელებს მიეცემათ 7 მანეთად, ხოლო რბილი [illegible] შეშა—6 მ.

შრომის ბირჟაში

მოთხოვნილება მუშა-ხელზე

ორშაბათს, 21 ოქტომბერს, თბილისის შრომის ბირჟიდან სამუშაოზე იგზავნებიან: **საგარანტიო სექციიდან**—ვლადიმერ მგალობლიშვილი, მარიამ მოსულიანი, ნატალია მგალობლიშვილი, მიხეილ მარიუტინცი, აკაკი მენაბდე, კონსტანტინე მუსერიძე, ალექსანდრე ლომთათიძე, ემალია ლაზარევი, კონსტანტინე ლეონტიევი, პეტრე ლობჟანიძე, პეტრე ლომთათიძე, აკაკი ლიონიძე, შალვა ლომთაძე. **მე-5 სექციიდან**—ივლიანე ჩიჩინიძე, მიხეილ ხაჩატუროვი, გრიგოლ ბარამიძე, მიხეილ ბზიკაძე, იაკობ ვოსკობოინიკი, ბაგდასარ მალაკიანცი, ვასილ ვოროტნიკოვი, ვარდგეს არზუმანოვი, იაკობ ცოზიკი, მანია სტეფანოვი.

მე-4 სექცია—ალექსი მირონოვი, ნიკოლოზ წიკლაური, ვახტანგ რაზმაძე.

მე-3 სექცია—გაბიჩვაძე, რიგორი აბრამოვი, გიორგი მჭედლიშვილი, ტიგრან შავერდოვი, ისაკ ბადინიკი, დავით ივანიშვილი, გიორგი დანელია, ალექსანდრე მაისურაძე, ერვან სარქისოვი, გასპარ მელქონიანი, კუპაიძე, ალექ. ჩოხაძე, ანდრანიკ ოვანესოვი, ნატალია რულინა, ალექსი აკონიკოვი, კირთაძე, მელიქ მურადოვი, გიორგი გოგიაშვილი, ვარლამ ყუფარაძე.

მე-2 სექციიდან—ლუბა კონსტანოვა, ევგენია ვაპორსკაია, ვახტანგ კოპაიშვილი, მარიამ თარასოვი, ილია ტანდოიკი, ნიკოლოზ ასათიანი, ვალენტინა თუმანოვა, გვასალია, ალექსანდრე ღლონტი, ივანე ბაგდასაროვ, სურენ დომიანი, რიფსიმე გაბელაშვილი. სერგო სამხარაძე, ვალერიან მიქაძე, იულია არგუთინსკი-დოლგორუკოვი, იონა შანიძე, გრიგოლ კოტეტიშვილი.

პარტიული და საბჭოთა კალენდარი

ორშაბათს, 22 ოქტომბერს, საღამოს 6 საათზე ცეკას აგიტპროპგანყოფილებაში მოწვეულია თათბირი, რომელზედაც გაკეთებული იქნება მოხსენება ნებაყოფლობით საზოგადოებათა გამოკვლევის შედეგების შესახებ. თათბირზე მასალებით უნდა გამოცხადდნენ შემდეგი ამხანაგები: **ბედია** (თბ. კომიტ.), **მიქაძე, მხიტაროვი, შ. ლეჟავა, ქოიავა** („რემედასი“), **ბუჯიაშვილი, მახათაძე** (კომკავშირის ცეკა), **იმედაძე, ჩხარტიშვილი, ხობუა** (პოლიტგანათლების მთავარ მმართველობა), **ი. მამულია, მირიანაშვილი** (წითელი ჯვარი), **სირაძე** (ავიაქიმი), **ჟამარაული** (ქართულ მთიელთა კულტურ. საზ-ბა), **ბოკერია** („წერა-კითხვა“), **პატარიძე** (რადიოს მოყვარულთა საზ-ბა), **გოგიბერიძე** (ბავშთა მეგობრობის საზ-ბა), და **მგელაძე** (ცაკთან არს. ბავშთა კომისია).

—:—

სამშაბათს, 23 ოქტომბერს, საღამოს 6 საათზე, პროფსაბჭოს მცირე დარბაზში შესდგება პარტწევრების და კომკავშირელების პარტგანათლების ქსელის ყველა სამოსწავლო ერთეულების **ხელმძღვანელთა საქალაქო კრება.** დღის წესრიგში სდგას ამხ. ახრიბეკოვის მოხსენება პარტგანათლების მიმდინარე ამოცანების შესახებ. ყველა ხელმძღვანელების დასწრება სავალდებულოა.

—:—

საქ. ლენინურ კომკავშირის ცეკა იუწყება, რომ, ორშაბათს, 22 ოქტომბერს, დილის 10 საათზე, კომკავშირის ცეკას შენობაში (რუსთაველის პრ. № 20) **მოწვეულია შრომისა და განათლების განყოფილების კოლეგიის სხდომა.** ქვემოდ დასახელებულ ამხანაგების დასწრება სავალდებულოა დაუგვიანებლივ: აბდუშელიშვილი, ჯავახიშვილი, მაისურაძე, ეგოროვი, ქელიძე, შავგულიძე, დუნდუა, არჩვაძე, აბულაძე, კობახიძე, ლეკვეიშვილი, კიპრიზოვი, ბარძიმაშვილი, გოცირიძე, ამნეევი. კერესელიძე, დავიდოვი, ბოკერია, ცხაკაია, ნერსესოვი, ქორიძე, დავლიანიძე, აჯიბეგაშვილი, ჯიქია, ნარიმანაშვილი, კალანდაძე, ბეძიაშვილი, უნგიაძე. სხდომაზე მოწვეულია აგრეთვე ამხ. **უბირია** (ინდუსტრიალური ტეხნიკუმიდან), **მგელაძე** (ეკონომიური ტეხნიკუმიდან), **სოხელია** (ქიმიურ ტეხნიკუმიდან).

საქ. ლენინური კომკავშირის ცეკას საკონფლიქტო კომისია აუწყებს საკონფლიქტო კომისიის ყველა წევრებს და სამეურნეო დარგის მუშაკებს, რომ, ოთხშაბათს, 24 სექტემბერს, საღამოს სრულ 5 საათზე, შესდგება საქ. ლენ. კომკავშირის ცეკას საკონფლიქტო კომისიის სხდომა (რუსთაველის პრ. № 20), რომელსაც უნდა დაესწრონ კომისიის ყველა წევრები და აგრეთვე ქვემოდ ჩამოთვლილი ამხანაგები, რომელთა საქმეები განხილულ იქნება საკონფლიქტო კომისიის სხდომაზე: ვარლამ ქვარიანი, ნიკოლოზ შონია, თედორე ხოჯომია, დავით ლანჩავა, ვლადიმერ მაჭარაძე, ქეთო ახვლედიანი, მელიტონ შენგელია, სუსანა გელოვანი, ქემალ ბაირამოვი, ვახტანგაძე, ანდრო მოვსესიანი და რუსაძე.

—:—

თბ. სახ. უნ. აგრ. ფაკ. ა.ლ.კ.კ. უჯრედის ბიურო აცხადებს, რომ ორშაბათს 22 ოქტომბერს, საღამოს 6 საათზე, აგრონომიულ ფაკულტეტის შენობაში შესდგება ამავე ფაკულტეტის ა.ლ.კ.კ. მე-3 და მე-4 კურსის კომკავშირელთა კრება. დასწრება სავალდებულოა.

—:—

სოც. ეკ. ფაკ. მე-3 და მე-4 კურსებთან არსებულ ა.ლ.კ.კ. უჯრედის ახალი ბიურო აცხადებს, ზემოხსენებულ კურსებზე, მიმდინარე სამოსწავლო წელში მყოფ. კომკავშირის წევრ-კანდიდატების საყურადღებოთ, რომ 22 ოქტომბრიდან — 25 ოქტომბრამდე სწარმოებს უჯრედის წევრთა აღრიცხვა დღის 11 საათიდან 2 საათამდე. აღნიშნულ ამხანაგებისათვის აღრიცხვაზე გატარება სავალდებულოა.

—:—

თბ. სახ. უნ. აგრ. ფაკულტეტთან არსებული ა.ლ.კ.კ. უჯრედის ბიურო აცხადებს, რომ ამავე უჯრედის წევრ-კანდიდატთა აღრიცხვა დაიწყო პირველ ოქტომბრიდან და გრძელდება პირველ ნოემბრამდე. აღრიცხვა აუცილებლად სავალდებულოა დაუყოვნებლივ ყველა წევრ-კანდიდატთათვის. აღრიცხვაზე ასაყვანად უნდა გამოცხადდნენ აგრ. ფაკ. ა.ლ.კ.კ. უჯრედის ბიუროს ტეხნიკურ მდივანთან: ამხ. შ. გორდაძესთან.

იურიდიული რჩევა-დახმარება

პ. კოზაევს

კითხვა:

გთხოვთ ახსნა-განმარტებას ვრცელდება თუ არა მთავრობის დადგენილება მუშფაკის მე-4 კურსის მსმენელების ორი საათით ადრე განთავისუფლების შესახებ იმ დაწესებულების მუშა-მოსამსახურეებზე, სადაც არის დაწესებული 8 საათის სამუშაო დღე და თუ ვრცელდება მიეცემა თუ არა ხელფასი ანდა თუ შეუძლია მიიღოს ერთათ რამდენიმე საათის შეღავათი იმ პირებს, რომლებსაც სამსახურის პირობები არ აძლევს საშუალებას ყოველ დღე ორი საათით ადრე განთავისუფლდეს.

პასუხი:

შეკითხვაში აღნიშნული კანონი ვრცელდება იმ დაწესებულებებზედაც, სადაც 8 საათის სამუშაო დღეა. იმ შემთხვევაში, როცა მუშფაკების სტუდენტები არ იქნებიან განთავისუფლებულნი სამუშაოდან თანახმად ამ კანონისა, მათ ერგებათ კომპენსაცია.

სადგ. გორის უფროსის თანაშემწეს ახალაძეს.

კითხვა:

1919 წელს თებერვლის თვეში მე დავემოყვრე სოფ. კორხნარის თემის მცხოვრებ გლეხ გიგო თოდუას, რომელიც დღეს გარდაცვლილია. თოდუამ მის შვილს, ჩემს მეუღლეს მზითევის მაგიერ მისცა გაშენებული სამოსახლო ადგილი. არ ქონდა არც მამული და არც სამოსახლო ადგილი. მოცემული ადგილი არის ქცევაზე ცოტა მეტი. აღნიშნული ადგილი მე შემოვღობე, ავაშენე შიგ შეძლებისდაგვარად სამზარეულო სახლი, მოვაწყვე ოჯახობა და ვცხოვრობდი შიგ. ჩემს მეუღლესთან ერთად 1925 წლამდე. 1925 წ. მაისის თვეში მე ტიფით გარდამეცვალა ჩემი ოჯახობა. დამრჩა მისგან ქალიშვილი—7 წლის და ვაჟი 5 წლის. დღიდან ჩემი მეუღლის გარდაცვალებისა ამიმხედრდნენ ცოლის ძმები და ძალმომრეობით არ მაძლევენ საშუალებას მოვუარო ადგილს. ვმსახურობ რკინის გზაზე და ბავშვები ცხოვრობენ ჩემთან. გთხოვთ მიპასუხოთ შეუძლიათ თუ არა ბიძას, წაართვას ადგილი ბავშვებს.

პასუხი:

თქვენს ცოლის ძმებს არავითარი უფლება არა აქვთ იმ ადგილზედ, რომელიც გასაბჭოებამდი თქვენი ოჯახის მფლობელობაში იყო და რომელიც მიწის რეფორმის ჩატარების დროს თქვენს ხელში იყო და მათთვის არ მიუცია საადგილმამულო ორგანოებს. თუ თქვენი ცოლის ძმები არღვევენ თქვენ მფლობელობას, თქვენ შეგიძლიათ მიმართოთ ადგილობრივ საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიას.

ღრმად დამწუხრებულნი — ბაბუა გიორგი, ბიძა კირილე, ბიცოლა კოლისი, ბიძაშვილები: შალიკო, ნადია, ალექსანდრე, ბუჟუ შვილებით, ვანო, ნიკიტა, და დარეჯანა ხოფერიები, ანიჩკა და დიმიტრი იმნაძეები, თამარა და კვირიკე მშვიდობაძეები აუწყებენ საზოგადოებას უნივერსიტეტის აგრონომიულ ფაკულტეტის მე-4 კურსის სტუდენტ

ნიკოლოზ სიოს ძე ურუშაძის

უდროოდ გარდაცვალებას. დაკრძალვა 23 ოქტომბერს ქალ. ლანჩხუთში. 4596

მუდამ მწუხარე დედა თებრონე, ძმა გიორგი (ბოცია) ურუშაძეები აუწყებენ ნათესავთ და მეგობრებს, რომ მძიმე და ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მათთვის უძვირფასესი აგრონომიული ფაკულტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტი.

კოლია სიოს ძე ურუშაძე

დაკრძალვა ლანჩხუთში. 4600

ლიზა და აპოლონ პავლეს ძე ურუშაძეები შვილებით, სარრა პავლეს ასული ღლონტი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და მეგობართ, რომ მძიმე და ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მათთვის საყვარელი და ძვირფასი აგრონომიული ფაკულტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტი

კოლია სიოს ძე ურუშაძე

დაკრძალვა მოხდება ლანჩხუთში 23 ოქტომბერს. 4598

ჩიტო, გიორგი და გივი დოლიძეები, ვენერა, ვანიჩკა და სონია ურუშაძეები ღრმა მწუხარებას გამოსთქვამენ მათი ბიძაშვილის აგრონომიული ფაკულტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტის

კოლია სიოს ძე ურუშაძის

უდროოდ დაკარგვის გამო დაკრძალვა მოხდება ლანჩხუთში 23 ოქტომბერს. 4599

დამწუხრებული ცოლი ნატალია და შვილი ანნა, დები ვარა, სოფიო და ევგენია, ძმა იაკობი, ცოლის დები: ევა მაჭავარიანისა და სონა ტატანაშვილისა, სიძეები: ნუცა, ლიზა, ვარინკა და თამარ მუჭირიშვილებისა, ცოლის ძმისწულები: ვალოდია, ოლია და ვასო მუჭირიშვილები, და ამხანაგი დათიკო გელაშვილი აუწყებენ საზოგადოებას, რომ 19 ოქტომბ. გარდაიცვალა მათთვის უძვირფასესი

ვასო ალექსის ძე მესხიშვილი

გამოსვენება კვირას, 21 ოქტომბერს 2 საათზე, საკუთარ ბინიდან, კობის ქ. № 13, დაკრძალვა ვერის ახალ სასაფლაოზე. 4597

პ/ტრესტის სამართველოს და ლიტოგრაფიის ქარხკომი აუწყებს ყველა მუშებს და მოსამსახურეებს, რომ 19 ოქტომბ ღამით გარდაიცვალა ძველი მუშა გრავიორი (აქიქი)

სერგო ვასილისძე კურაკინი

დაკრძალვა მოხდება კვირას 21 ოქტომბ. დღის 12 საათ. გამოსვენება თავის ბინიდან (მეტეხის ქ. № 20). (უფ.)

ამიერ-კავკასიის რკ. გზ. გამგეობა

ამით აცხადებს, რომ 1928 წ. 22 ოქტომბერს, დილის 10 საათიდან

თბილისის სალიკვიდაციო საწყობში

(გორის ქუჩა № 34)

სააუქციონო ვაჭრობით გაიყიდება

ა.-კ. რკ. გზ. სხვადასხვა სადგურებზე მოუკითხავი ტვირთი და ბარგი ს. ს. რ. კ. რკინის გზის წესდების 94 მუხლის თანახმად:

1) პირველ ვაჭრობაში მონაწილეობას მიიღებენ სახელმწიფო წარმოება-დაწესებულებანი და კოოპერატიული ორგანიზაციები.

2) იმ შემთხვევაში, თუ პირველი ვაჭრობა არ შესდგა ან ყველა ტვირთები არ გაიყიდა, მეორე ვაჭრობა შესდგება 1928 წელს 24 ოქტომბერს.

3) მეორე და შემდგომ ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ ყველა მსურველებს.

ის ტვირთი, რომელიც გაუყიდავი დარჩა წინანდელ სექტემბრის ვაჭრობიდან, გაიყიდება ამ ვაჭრობაში ხელმეორედ შ ფასების თანხიდან.

დაწვრილებითი ცნობების მიღება შეიძლება თბილისის სალიკვიდაციო საწყობში—მუშაობის დროს, ხოლო ვაჭრობის დღეს—ვაჭრობის დაწყებამდე.

დაწვრილებითი განცხადება გამოკრულია თბილისის სალიკვიდაციო საწყობში. ნ. 1727

საშემოსავლო გადასახადი

საქართველოს ფინსახკომი, დამატებით განცხადებისა, რომელიც მოთავსებული იყო გაზეთ „კომუნისტ“-ის 225 №-ში, და პირველი პუნქტის შესაცვლელად, აცხადებს, რომ ქვემო ჩამოთვლილი დაწესებულებანი და დამქირავებლები მოვალენი არიან წარადგინონ აღმასკომების საფინანსო განყოფილებებში შემდეგი ცნობები:

1) დაწესებულებანი, საწარმოონი და ცალკე დამქირავებლები არა უგვიანეს 1928 წ. 1-ლ ნოემბრისა—ფ. № 2 სიები იმ პირთა, რომლებიც ღებულობდნენ მათგან წასულ საბიუჯეტო წელში სხვადასხვა სახის ჯილდოს არა ხელფასის სახით (ინსტრ. 66 § ახალი რედაქციით) და

2) დაწესებულებანი, საწარმოონი და ორგანიზაციები, რომლებიც იწვევენ ცალკე მოქალაქეთ, მათ შორის უცხოელთ, რომელიმე სამუშაოს შესასრულებლად ან საგასტროლო გამოსვლებისათვის, ორი კვირის ვადაში ხელშეკრულების დადებისათანავე, თავიანთ ადგილმდებარეობის მიხედვით, სიები ასეთ მოქალაქეთ, რომლებშიაც უნდა იქნეს ნაჩვენები: ა) მოქალაქეთა საცხოვრებელი ადგილი, ბ) ხელშეკრულების დადების თარიღი, გ) სამუშაოს დარგი, დრო და მისი შესრულების ადგილი, დ) ჯილდოს რაოდენობა და მისი გაცემის წესი (ინსტრ. § 66¹).

სახელმწიფო საშემოსავლო გადასახადის დებულების დარღვევისათვის დამნაშავენი იქნებიან სათანადოთ დაჯარიმებულნი. რაც შეეხება სახელმწიფო დაწესებულებათა და საწარმოოთა ხელმძღვანელებს, ისინი ამავე დანაშაულისათვის პასუხისგებაში იქნებიან მიცემული დისციპლინარული წესით.

საქ. ფინანსთა სახ. კომისარი—მგალობლიშვილი

ნ. 1728 საგად. სამმართ. უფროსის მაგ. წულუკიძე.

რ.ს.ფ.ს.რ. სახ. მეურნეობის უმაღლესი საბჭო სახელმწიფო მუსიკალური ტრესტი „მუზტრესტი“

თბილისის განყოფილება.

იყიდება როიალები და პიანინოები: ბეკერის, შრედერის, ოფენბახერის და სხვ. ახალი 1.000 მანეთად და მეტად

გიტარები, 6—50-დან | მანდოლინები, 20 მანეთიდან | გარმონები, 1—20 დან | ბაიანები 2—20-დან

ბალალაიკები 5—25-დან

თარები, ჩონგურები, ჭიანურები, დოლები, დაირები, ზურნა, დუდუკი

დიდძალი ნოტები—რუსულისა და საზღვარგარეთის ყველა გამოცემა. შეღავათი 20 პროც.

მუდამ იშოვება ახალი სიმები; ფასები დაკლებულია 40 პროცენტამდე, ფასი 8 კაპეიკი და მეტი

მუშებსა და მოსამსახურეებს ნისიად მიეცემათ საფაბრიკო-საქარხნო ადგილკომების საშუალებით

განყოფილებასთან არსებობს შემკეთებელი სახელოსნო საუკეთესო გამოცდილი ოსტატებით; შესაკეთებლად მიიღება პიანინოები, როიალები, გიტარები, მანდოლინები, ბალალაიკები და სხვ.

სატრანსპორტო განყოფილება კისრულობს როიალებისა და პიანინოების ადგილ-გადმოტანას, ჩალაგებას და გაგზავნას.

სრული დასურათებული პრეის-კურანტი მსურველებს ეგზავნებათ ორი ორშაურიანი მარკის მიღების შემდეგ.

მოსწავლეებს აქვთ 20 პროც. შეღავათი ყველა საქონელზე გარდა გრამაფონებისა და საკლავიშო ინსტრუმენტებისა.

კომინტერნის ქ. 6, როიალებისა და პიანინოების დეპო. კომინტერნის ქ. № 5, მაღაზია. ტელეფონი 14—53.

ნ. 1699 12—2 მუზტრესტი

როიალებისა და პიანინოების მომართვა 3 მანეთი

კოლექტივთა გამაერთიანებელი სამმართველო თბილისის შრომის ბირჟასთან არსებული ამით აცხადებს, რომ ქალ. თბილისში არსებობს

სავაჭრო კოლექტივი

„თბილისის ლარიოკი“

რომელიც აწარმოებს ვაჭრობას საგალანტერიო-საპარფიუმერიო საქონლით, ტრიკოტაჟით, ჭურჭლეულობით და ფეხსაცმელებით:

მაღაზია № 1 სიონის ქუჩა № 32
„ № 2 პუშკინის ქუჩა № 3
„ № 3 სადგურის ქუჩა № 18
„ № 4 ბნელი რიგი № 16

ფარდულები ცენტრალურ ბაზარში და ახალ ბაზარში

კანტორა და საწყობი პუშკინის ქუჩა № 2

სასწავლო სეზონისათვის

თვალსაჩინო სასწავლო ხელსაწყოთა ინსტიტუტი

მზათ არის მოაწყოს ფიზიკისა, ბუნებისმეტყველებისა და სხვ. კაბინეტები და ლაბორატორიები. არის ყოველნაირი ლაბორატორული და ქიმ. ჭურჭელი, აპარატურა და რეაქტივები

ფასები დაკლებულია

თბილისი, ავჭალის მოედანი, № 10, გერმანულ სასაფლაოს პირდაპირ. ტელეფონი 16—49. 10—4 ნ. 1620

გერმანული ენის სახელმძღვანელო ქართველთათვის

ქრესტომატიით და ლექსიკონით, შედგენილი ბერლინის უნივერსიტეტის პროფ. რიხარდ მეკელაინის მიერ. წიგნი გამოცემულია ბერლინში და წარმოადგენს მეცნიერულად დამუშავებულ სახელმძღვანელოს ქართველთათვის გერმანული ენის შესასწავლად. ფასი 1 მან. 50 კაპ. მთავარი საწყობი: თბილისი, ჯორჯაძის ქ. 1, ამხ. „ქართული წიგნი“.

მოითხოვეთ ყველა წიგნის მაღაზიებსა და რკინის გზის კიოსკებში. ნ. 1729

სააქციო საზოგადოება

„ზაკკნიგა“

ახალი წიგნი

ე. ლიუბინსკი და მ. დიკანსკი—სამომხმარებლო კოოპერაციის ისტორია დასავლეთ ევროპაში—216—გვ. ფ. 2 მან.

ფ. მიხალევსკი—პოლიტიკური ეკონომია (იბეჭდება).

გამომცემლობას აქვს საწყობში:

ქართ. ტიპი საქართველოს, ფასი 85 კაპ.

ალ. ცაგარეიშვილი ფინანსებისა და კოოპერატიული კრედიტის ორგანიზაცია და პრაქტიკა—170 გვ. ფ.—1 მან. 50 კაპ.

ვ. ვ. ხიჟნიაკოვი—კოოპერატიული ამხანაგობის კაპიტალები—88 გვ., ფ. 60 კაპ.

პ. სტუჩკა—საბჭოთა კონსტიტუცია—72 გვ., ფ. 45 კაპ.

მამია ორახელაშვილი—დაწესებულებათა პარტუჯრედების მორიგი ამოცანები—40 გვ. ფ.—15 კაპ.

ჯონ რიდ—ათი დღე, რომელმაც შესძრა ქვეყნიერება—74 გვ. ფ. 25 კაპ.

ვ. სოროკინი—დიადი ოქტომბერი—32 გვ. ფ. 10 კ.

ზ. სკოტ-ტაგარიდი—რადიო დამწყებთათვის—72 გვ.—ფასი 65 კაპ.

ლიტერატურა:

ი. ვაკელი—მეწისქვილე—პოემა—ფ. 20 კაპ.
ნ. ზომლეთელი (ონისიმე)—სიცილ-ტირილი—ფ. 1 მან. 25 კაპ.
ნ. ლორთქიფანიძე—ნაწერთა სურნელება—ფ. 2 მან. 25 კაპ.
ნ. სულიაშვილი—ნალევრდალი (რომანი) ფ. 1 მან.
პროლეტარული პოეზიის ანთოლოგია—ფ. 1 მან.
ბ. ბუაჩიძე—ლიტერატურა და თანამედროვეობა—ფ. 1 მ. 50 კ.

იყიდება ყველა წიგნის მაღაზიაში, პროვინციაში წიგნები იგზავნება პირველ მოთხოვნილებისთანავე ფაადადებით.

დაკვეთა და ფული გამოგზავნილ უნდა იქნეს მისამართით: თბილისი, კომინტერნის ქ. № 5, „ზაკკნიგა“. ნ. 1626

ქ. ქუთაისის მე-2 უბნის სახ. სასამართლოს აღმასრულებელი დ. აშორდია

ამით აცხადებს, რომ 30 ოქტომბერს 1928 წ. დღის 12 საათზე

საჯარო ვაჭრობით გაყიდის მიშა უგულავას ერთ ლინიკას თავის მოწყობილობით და ერთ ცხენს შ ფასებულს 250 მანეთად, გიორგი ალავიძეს ვალის დასაკმაყოფილებლად, თანახმად ქუთაისის მე 2 სანოტარო კანტორის პროტესტ ქნილ თამასუქზე წარწერისა 1928 წ. 8 სექტემბრის თარიღით, № 1450, ვისაც სურს საჯარო ვაჭრობაში მონაწილეობა მიიღოს, უნდა წარმოადგინოს საწინდარი 10 პროც. ნ. 1725

БЮРО ПЕРЕПИСКИ

БАБАЛОВА

сущ. с 1909 г. ул. Коминтерна, № 6,

ПРОИЗВОДИТ

ИСКЛЮЧИТЕЛЬНО ПЕРЕПИСКУ

бумаг, а потому просит граждан за составлением дел, бумаг и юрид. и др. советами не обращаться 4567

მიხეილ გედევანიშვილის სახელობის

სამკურნალო

საწოლებით

ელექტრონით და სინათლით

სამკურნალო კაბინეტი

ნერვიულ და აგრეთვე იმ ავადმყოფთათვის, რომელნიც ფიზიკურ მეთოდებით ექიმობას საჭიროებენ. მიღება 2—3 და 6—8 საათ. თბილისი, ყორღანოვის ქ., № 20 25—1

ექიმი

ქ. ს. ფონ-ირტელი

სპეციალურად მკურნალობს საშარდე, სქესობრივ (სქესობრივი-უძლურება) ვენერიულ (ტრიპერი) ავადმყოფობას, სიფილისს და მის შედეგებს, კანისა და ქირურგიულ ავადმყოფობას (სიმსივნე. ბუასილი) ელექტრო-მკურნალობა და ოპერაციები. ავადმყოფების მიღება დილ. 8 ს. დღის 12 საათამდე და საღ. 4 ნახ. საათ.—7 საათამდე. ქალების მიღება დღის 10—12 საათამდე.

პლეხანოვის პროსპ. №10

კბილის ექიმი

დ. ს. რიჟინაშვილი

კბილების და პირის სნეულებათა მკურნალობა. პლომბები, კბილების უმტკივნეულოდ ამოღება, ყოველგვარი ხელოვნური კბილების ჩასმა, ავადმყოფთა მიღება: 10—3 საათ. და 5—7 საათ. საღ.—მისამართი: გრიბოედოვის ქუჩა № 34 რუსთაველის გამზირის კუთხე. ტელ. 10—14 25—2

ექიმი

ი. პ. მჭედლიშვილი

დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება. შინაგანი ავადმყოფობა. სპეციალურად კუჭის და ნაწლავების სნეულებათა გამოკვლევა და მათი მკურნალობა. ღებულობს 5—6 ს. სანაპირო ქუჩა (ყოფილი ნაზერეჟნაია) № 7—ვერის ხიდთან. ტელეფონი № 15—02 ნ.

ექიმი

გ. ო. ზანდუკელი

შინაგანი და ნერვიული ავადმყოფობანი. ელექტრო-სინათლით სამკურნალო კაბინეტი.

ავადმყოფების მიღება გარდა შაბათისა და კვირა უქმე დღეებისა საღამოს 7-დან 8 საათამდე. ლენინის ქ. (ყოფილი ოლღას ქ.) № 11. ტელ. 4—82. 25—1

ექიმი

ა. დ. კეკელია

სიფილისი, ვენერიული და კანის სნეულება

პლეხანოვის პროს. № 116. სასტუმრო „ნოე“-ს პირდაპირ. მიღება დილის 9—12—საღ. 7 ნახ.—8 ნახ. საათ ტელეფ.—1267. 25—1

ექიმა

ი. ვ. ხანდამოვა

განაახლა სიფილისით, კანის და ვენერიული ავადმყოფობით დაავადებულთა მიღება დღის 1—3 საათამდე და საღამოს 6—8 საათამდე.

ძნელაძის ქ. № 35, (ყოფ. საპიორის) ქ.), კადეტთა კორპუსის უკან.

ნ. გ. კანტოროვიჩისა

მიღებულია საზღვარგარეთიდან ახალი საშუალებები თმების სამკურნალოთ და ფერის მჭამელის, მუწუკების, ჭორფლის, ტალის, მეჭეჭის და სხვ. გასაქრობათ. ვიღებ საექიმო რჩევა-დარიგებას პირის კანის მოვლისა და თვითმასაჟის შესახებ საზღვარ-გარეთის მეთოდების მიხედვით. ფრეილინის ქ. № 1. პაციენტები მიიღება 11-დან 3-მდე და საღამოს 6-დან 8 საათამდე. 25—1

ექიმი **ივ. გველესიანის**

პარაზიტოლოგიური

კაბინეტი

იღებს გამოსაკვლევად ყოველგვარ მასალას სპეციალურად სისხლის პარაზიტებზე (მალარია, სპიროხეტები და სხვა) და ნაწლავების პარაზიტებზე (amoeba, trichomonas, giardia intestinalis და სხვა protozoa: ჭიებზე) მასალა გამოსაკვლევად მიიღება დილის 8—9, საღამოს 5—7 საათ. ლენინის (ყოფ. ოლღას) ქუჩა 38 ელსმ. 6—22 4364 25—1

ა. ვ. მიქაბერიძე

პარიზში 1923 წელს დაამთავრა

„სილამაზის ინსტიტუტი“

მასაჟი სახის, კისრის, ხელების და ზგ. ელექტრ. ორთქლის ვანნები და ახალი ელექტრო-აპარატები კანის სილამაზის დასაცავათ.

ძნელაძის ქუჩა (ყოფ. საპიორის) 19 იღებს დილით 10-დან 3-მდე და საღამოს 5—8-დე შესასვლელი შესახვევიდან. 25—1

ექიმი

გ. მ. ფხალაძე

გადავიდა მარტის ქუჩა № 6 (ყოფ. ბოგოლსოვის) ჩასახვევი ოლღას ქუჩიდან. სპეციალ. სიფილისი, ვენერიული და კანის სნეულებანი.

იღებს: დილის 7—8 საათამდე

საღამოს 6—8 კაცებს, 5—6 ქალებს.

25—1

ექიმი

გიორგი ნიკოლოზის-ძე

ონანოვი

სიფილისი, ვენერიულ და კანის ავადმყოფობანი. სქესობრივი ნევრასტენიის მკურნალობა. ავადმყოფების მიღება დილის 8—10 ს. დღ. და საღამოს 4—5 ნახ. ს. დღ. ქალების საღამოს—7-დან 8 საათამდე. კლარა ცეტკინის ქუჩა (ყოფ. ელისაბედის) № 3. 25—1

ექიმი

ანასტასი ლევის ძე

ორლოვსკი

დაბრუნდა და განაახლა შინაგან და საბავშო სნეულებით ავადმყოფთა მიღება. (სპეციალურად მალარია) ამოს ქუჩა (ყოფ. ქსენიევის ქ-ჩა) № 9 მიღება დილით 1—2 საათამდე და საღამოთი 6—7 საათამდე. 25—1

ექიმი—ვენეროლოგი

ნინო მირიანაშვილი

იღებს კანის და ვენერიულ ავადმყოფებს (ქალებს და ბავშვებს) დღის 2—3 საათ. და საღამოს 6—8 საათამდე მოსკოვის ქუჩ. № 4 ტელ. 14—23.

კბილის ტეხნიკოსთა კურსებზე

შეღავათიან ფასებში სწარმოებს ყოველგვარ ხელოვნურ კბილების ჩასმა და პროტეზების მომზადება. იღება ავადმყოფებს ყოველდღე კვირა უქმის გარდა საღამოს 4—6 საათამდე.

მისამართი: პლეხანოვის პროსპექტი № 126. 25—1

ექიმი

დარეჯან ე. თაყაიშვილი-

კაკუბერი

სიფილისი, ვენერიული და კანის სნეულება სემიონოვის (ვარდ. კიბის ქ.) მე-9-რე უბანი, № 16,

მიღება დილის 8—9 საათ. საღამ. 5—8 საათ.

ექიმი

ტერ-ოვაკიმოვი

დაბრუნდა და განახლა ავადმყოფების მიღება. სპეციალურად: სქესობრივი და ფუნქციონალური აშლილობა და სიფილისი. (ფსიხოთერაპია) ავადმყოფების მიღება: დილაობით: 11—1 საათ; საღამოობით 5—8 საათ საბჭოთა (ყოფ. ჩერქეზიშვილის) ქ., № 48, ყორესის (ყოფ. კირკის) ქუჩის. კუთხე. 25—1

ექიმი

ს. ანდრეევისა

დაბრუნდა

ძვლის და ჯირკვლების ტუბერკულოზის მკურნალობა ღებულობს ავადმ. 5—7 ს. საღ. ელბაქიძის დაღმართი (ყოფ. ვერის დაღმართი) 29, ვერის ხიდთან. ელსმენი—11—78. ნ. 25—2

ექიმი

ა. ს. ვადაჭკორია

დაბრუნდა აგარაკიდან და ღებულობს ქალთა და შინაგან სნეულებათა ავადმყოფთ. დილის 9—12—ს-მდე და საღამოს 4—6—ს—მდე (ყოფილი ოლღას) ლენინის ქ., № 35 25—1

ექიმი

ი. ი. ბერიშვილი

ვენერიული, საშარდე—სასქესო ორგანოების, სიფილისი და კანის ავადმყოფობა

დილით 9—1 საათ. საღამოს 5—8 ს. ქალებისათვის ცალკე შესავალი, სასტუმრო „ევროპას“ (ყოფ. „ნოეს“) პირდაპირ ჩოდრიშვილის და პლეხანოვის შესახვევი № 8. 25—

დაიკარგა: მუშკოოპის საწევრო წიგნაკი № 11953 გაცემული ნატალია დიმიტრის ასული ქოქოძის სახელზე, ჩ. გ.

დაიკარგა: დამზღვევ სალაროს წიგნაკი № 8146 ელისაბედ ვასილის ასული შაიშმელაშვილის სახელზე, ჩ. გ. 4606

დაიკარგა ა. ლ. კ. კავშირის წევრობის მანდატი № 71373 ანნა ქანტურაიას სახელზე. ჩ. გ 4601

დაიკარგა სამხედრო საალრიცხვო წიგნაკი № 54 დავით ზვიადაძის სახელზე, ჩ. გ. 4602

დაიკარგა: რკინის გზის მთავარ სახელოსნოებში თვეარჯიშე ქმონის (ტეხნიკი) თანამდ ბობაზე მუშაობის მოწმობა ნესტორ მიძიხოშვილის სახელზე, (შ)

დაიკარგა: მოწმობა გაცემული ქუთაისის ხე-ტყის გამგეობისაგან, ბათლომე შენგელიას სახელზე. ჩ. გ. ნ. 1725

დაიკარგა: საწვრო წიგნაკი გაცემული რკინის გზის აეზიოს მიერ, ნესტ და რემედ სის წიგნაკი კოფია ერისტოს ძე მარგილაშვილის სახელზე, ჩ. გ. ნ. 1725

პოლიგრაფტრესტის მე-6 სტამბა, კამოს ქუჩა № 68. მთავლიტი № 904.